

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 28. SEPTEMBRA 1978

ŠTEVILKA: 37., LETO: XXVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstrednik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometa davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

VINKO HAFNER: ENA TEMELJNIH NALOG SINDIKATA JE IN BO UTRJEVANJE VLOGE IN POLOŽAJA DELAVCEV, DA BODO DEJANSKO GOSPODARILI S POGOJI IN REZULTATI SVOJEGA DELA

Aktivnost pred devetim kongresom Zveze sindikatov Slovenije prehaja v zadnjo fazo, saj nas do kongresa loči le še slab mesec dni. V okviru predkongresnih aktivnosti je v ponedeljek, 25. septembra tudi potekal razgovor predsednika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinka Hafnerja s predstavniki glasil organizacij združenega dela. Iz tega razgovora danes povzemamo le nekaj najaktualnejših misli medtem, ko se bomo k posameznim vprašanjem obdelanih v razgovoru vrnila še v prihodnjih številkih.

Predsednik Vinko Hafner je v svojem uvodu poudaril, da tako kot vsak kongres, bo tudi kongres Zveze sindikatov Slovenije podal obračun

upravljenega dela v minulih štirih letih in opredelil idejnopolitično usmeritev ter praktična izhodišča za delovanje sindikata v naslednjem

V AVGUSTU VIŠJI STROŠKI OD PREDVIDENIH

V avgustu so posamezne temeljne organizacije združenega dela dosegle naslednje rezultate glede na načrtovane stroške proizvodnje:

V celoti so imele temeljne organizacije združenega dela skoraj 12. milij. dinarjev višje stroške kot so bili predvideni. Največjo prekoračitev so zabeležili v TOZD Jeklarna in sicer 10,7 milij. dinarjev. V tem znesku je zajetih 4,3 milij. dinarjev zvišanja zaradi obračuna proizvodnje SM in EL jekla po povprečni ceni in 3,7 milij. dinarjev zvišanja zaradi obračuna internih dohodkov – internih cen VET. Ostanek, to je, 2,9 milij. dinarjev pa odpade na prekoračitev planiranih stroškov v sami temeljni organizaciji in je posledica večje porabe domačega surovega železa in kovinskih odpadkov v martini. Večji so tudi predelavni stroški zaradi višjih osebnih dohodkov, večje porabe specifičnega

orodja in višjih transportnih stroškov. Boljše so delali v elektroje-

(Nadaljevanje na 2. strani)

obdobju. To je istočasno politična manifestacija in delovni dogovor 750.000 članov zveze sindikatov za delovanje v naslednjem obdobju. Deveti kongres, je nadaljeval govor, pomeni nadaljevanje praktičnega uresničevanja idejnopolitičnih izhodišč, katere temelje je čvrsto postavil že osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije pred štirimi leti. V tem pogledu ima sedanji kongres lažje stališče, ker bo že na opredeljenih idejnopolitičnih temeljih oblikoval konkretne naloge sindikalnih organizacij za naslednje obdobje.

Ko je predsednik govoril o razpravah o osnutkih dokumentov za kongres je menil, da razprave pomenijo bistrenje pogledov na družbeno vlogo sindikata pri nadaljnjem razvoju političnega sistema socialističnega samoupravljanja in njegove učinkovitosti. Razprave zato v ne-

(Nadaljevanje na 2. strani)

INTENZIVNO DELO NA GRADBIŠČU KONTI-LIVA

Lepi jesenski dnevi so naklonjeni graditeljem tako, da se dela izvajajo v idealnih vremenskih pogojih. Zato od izvajalcev del zahtevamo, da se na gradbišču dela najmanj 12 ur dnevno in da se izkoristijo tudi sobote in nedelje.

Tlak na livnem podestu na koti + 7,5 m je bil minul teden zabetoniran in v naslednjih dneh se temelji od vlečnega stroja do tretje grupe valjčnic. V pripravi zabetonir-

ranje je še zadnji odsek temeljev od tretje grupe valjčnic do prevlačnika, ki bo zabetoniran ta teden. S tem bodo temelji za naprave konti liva v glavnem gotovi z dvomesečno zamudo.

Montažna dela na livnem podestu se nadaljujejo. Vgrajuje se vlečnogonilni stroj, voz livnega loka, oscilirna naprava itd.

V montiranju so hidravlični agregati v hidravličnem prostoru. Dela v vodni črpalnici se bližajo zaključku. Za dokončanje del manjkajo še vodne črpalke iz Litostroja, ki bi morale biti že avgusta dobavljene. V transformatorski postaji je stikalnice 5 kV in 0,4 kV gostovo. Montiran je transformator 1000 kVA.

(Nadaljevanje na 3. strani)

DOPOLNITEV SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O INOVACIJAH

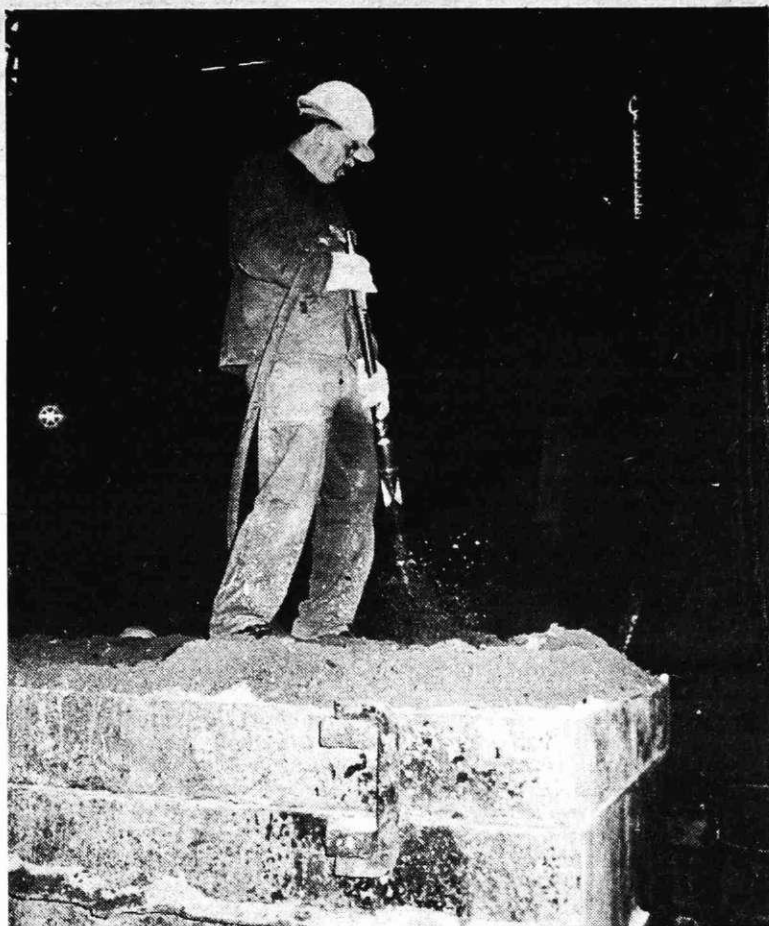
Te dni se v delavskih svetih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnostih zaključuje razprava in potrjevanje predloga dopolnitev samoupravnega sporazuma o inovacijah v SOZD Slovenske železarne (preje samoupravni sporazum o izumih in tehničnih izboljšavah). Dopolnitve je pripravila delovna grupa na predlog društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav in zveze sindikatov ter uskladila z zakonom o združenem delu.

Predlogi dosti razumljivo in jasno dopolnjujejo nekatere člene sporazuma. Kot dopolnitev so natančno opredeljeni koristni predlogi, ki pomenijo racionalnejšo rešitev ali izvajanje katerikoli funkcije v organizaciji združenega dela in jih v smislu predpisov ni mogoče šteti med izume ali tehnične izboljšave. Tako med koristne predloge sodijo med drugim tudi predlogi za izboljšanje organizacije poslovanja, transporta in podobno.

V skladu z zakonom o združenem delu pa je v celotnem tekstu sporazuma potrebno izraz »odškodnina« nadomestiti z besedama »posebno nadomestilo«.

Popolnoma nova pa je opredelitev odnosa med službeno dolžnostjo in množično inventivno dejavnostjo, ki se glasi: »Delovna dolžnost je v bistvu opravljanje vseh tistih aktivnosti, ki jih od delavca pričakujemo. Aktivnosti so opredeljene v katalogu delovnih nalog in opravil. Vsak delavec mora dobiti program za svojo nalogo, imeti mora definirane cilje, ki naj jih doseže.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sodelavec livar

V SEPTEMBRU BODO PREDVIDOMA ŠTIRI TOZD POD PLANOM

Skupna in gotova proizvodnja, ki bo predvidoma dosežena v septembru kaže, da bodo proizvodni rezultati slabši kot v avgustu. Kaže, da bodo mesečno operativne programe skupne in gotove proizvodnje dosegle ali presegle naslednje temeljne organizacije združenega dela:

Plavž, Livarna, Valjarna bluming-štekla, Valjarna žice in profilov, Hladna valjarna Jesenice, Žičarna, Profilarina, Vratni podboji, Jeklovlek, Elektrode in Žebljarna.

Za planirano skupno in gotovo proizvodnjo bodo po predvidenih nekaterih zaostle naslednje TOZD:

JEKLARNA: V martinarni je bilo z družbenim planom predvideno v septembru obratovanje s petimi SM pečmi, vendar ga zaradi pomanjkanja delavcev ni bilo mogoče realizirati. V elektro jeklarni je bilo zaradi slabe vzdržnosti dolo-blokov več remontov, na ASEJA je bil izveden tridnevni remont zaradi zamenjave dna, razen tega pa je bil proizvodni program zelo zahteven.

VALJARNE DEBELE PLOČEVINE: Zaostanek za družbenim planom ne bo velik in je posledica nekoliko tanjšega dimenzijskega in zahtevnejšega asortimenta za izvoz.

HLADNA VALJARNA BELA: V tem mesecu so bile v valjarni štekel precejšnje težave z valjanjem TVT dinamo kvalitete. Zato niso uspeli pripraviti dovolj vložka te kvalitete. Vzporedno s tem pa je bila zaradi pogostih menjav proizvodnega programa na Sendzimir ogrožena tudi proizvodnja ostalih kvalitete nekoliko nižja.

HLADNA VALJARNA JESENICE: Ta valjarna bo minimalno zaostala za družbenim planom skupne in gotove proizvodnje zaradi okvar, oziroma zastojev na valjarskih ogradjah veliki Demag in Siemag.

OHRABRUJOČ START V NOVO ŠOLSKO LETO V ŽIC

Prvega septembra letos se niso odprla vrata strokovnih šol železarskega izobraževalnega centra samo dosedanjim učencem, pač pa tudi 217 novincem, ki so napravili prvi korak na svoji življenjski poti do poklica.

Z rekordnim vpisom, preko 200 učencev, smo že vnaprej proslavili bližajočo se 40-letnico strokovnega šolstva na Jesenicah. V šoli za metalurške delavce je vpisanih 23, na tehniški metalurški in strojni šoli 59, na poklicni šoli pa kar 136 novih učencev. Če k temu prištejemo še pet ponavljalcev, je v vseh novih letnikih za mladino 222 učencev. Zelo razveseljiv je podatek o številu učencev na poklicni šoli, kjer smo povečali število prvih razredov od lanskih štirih na pet oddelkov.

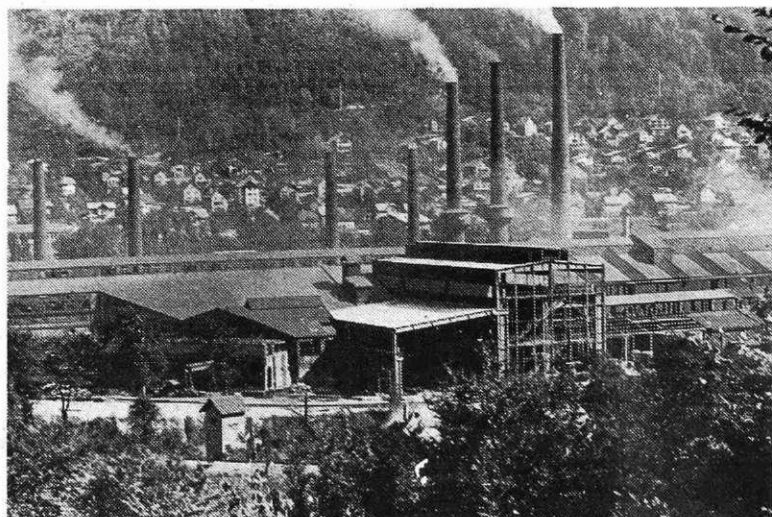
Zanimanje za vpis v poklicno šolo je posledica obširne akcije po osnov-

nih šolah jeseniške občine. V tesnem sodelovanju z ravnateljstvi osnovnih šol in skupnostjo za zaposlovanje Jesenice so delavci železarskega izobraževalnega centra na roditeljskih sestankih staršem učencev osmih razredov prikazovali 40-minutni televizijski posnetek o poklicih. Starši so na sestankih dobili odgovore na vprašanja, ki so jih zanimala. Po roditeljskih sestankih so učenci sedmih in osmih razredov osnovnih šol obiskali železarski izobraževalni center, kjer so si tudi ogledali televizijski posnetek o poklicih. Pri tem smo jim razkazali učilnice, delavnice, telovadnico in TV-studio.

Ze predvpi, ki je bil več kot razveseljiv, je pokazal, da je bila akcija uspešna in da bo zato tudi vpis zadovoljiv. Podobno akcijo nameravajo še pred vpisom izvesti tudi v letošnjem šolskem letu. S to akcijo bodo dobili prve učence, ki se bodo šolali v naprednejšem usmerjenem izobraževanju.

Na večernih oddelkih tehnične srednje šole je 91, na delovodski šoli pa 49 slušateljev. Skupno se bo v šolskem letu 1978/79 šolalo na strokovnih šolah železarskega izobraževalnega centra 140 slušateljev ob delu. Novih slušateljev je samo 19, in sicer na strojnem oddelku tehniške srednje šole.

Kar 703 učenci in slušatelji na strokovnih šolah železarskega izobraževalnega centra v letošnjem šolskem letu dokazujejo, da bo v naslednjih letih dobilo združeno delo precejšnje število strokovnjakov različnih smeri.

Del Železarne, v ospredju gradnja novega konti-liva

(Nadaljevanje s 1. strani)

kem smislu še vedno trajajo. Seveda, je nadaljeval, je danes težko ocenjevati uspešnost razprav, oziroma govoriti o tem, koliko je to gradivo resnično prodrla do sleherne osnovne organizacije zveze sindikatov, do slehernega delavca ali sindikalnega funkcionarja. Dejstvo pa je, da so razprave ali v organih ali organizacijah sindikata in v sredstvih javnega obveščanja dovolj široko animirale delavce, da gre za pomemben politični dogodek, čeprav je veliko število članov ostalo pasivnih, oziroma v vlogi opazovalcev ne pa kot soustvarjalcev kongresnih dokumentov.

Seveda, je poudaril Vinko Hafner, pa bo temeljna naloga sindikata po kongresu, sprejete naloge in stališča učinkovito uresničevati v življenju. Kako delovati, da bodo kongresne opredelitve zaživele v vsakodnevni praksi v osnovnem aktivu, to je pri občinskih svetih, izvršnih odborih in predsednikih in prek njih v osnovnih organizacijah zveze sindikatov.

Ko je predsednik v nadaljevanju govoril o organiziranosti zveze sindikatov je poudaril, da ne gre toliko za organizacijske kot vsebinske spremembe. Te pa so predvsem v tem, da osnovna organizacija zveze sindikatov resnično postane temeljna oblika političnega organiziranja in delovanja delavcev v zvezi sindikatov. Konferenca osnovnih organizacij ali na nivoju delovne ali sestavljene organizacije združenega dela bodo le usklajevalke stališč, aktivnosti in podobno, seveda pri vprašanjih, ki so v interesu vseh delavcev v delovni oziroma sestavljeni organizaciji. Pri tem gre seveda za utrjevanje zavesti, da so konference osnovnih organizacij zaradi članstva v osnovnih organizacijah in ne zaradi sebe. Tudi občinske organizacije zveze sindikatov so organizirane tako, da bodo bolj delovale kot usklajevalni dejavniki v občini, zaradi česar bodo morale biti bolj obrnjene do osnovnih organizacij in članstva.

sme biti podprta nobenim stvaritvam, temveč izključno v službi samoupravljanja. Ni potrebno posebej razlagati že znanega dejstva, je dejal, da brez dobrega, razredno opredeljenega informiranja, ne more biti dobrega samoupravljanja.

Zelo živahno razmišljanje se je razvilo ob vprašanju dejavnosti sindikatov za večjo produktivnost, krepitev odgovornosti, delovne discipline, oziroma sploh za boljše gospodarjenje. Predsednik je pri tem menil, da je edino orozje, ki ga morajo imeti sindikati v tem boju ta, da utrjujejo vlogo in položaj delavcev v družbenoekonomskih odnosih in v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Da bodo delavci dejansko zagospodarili nad pogoji in sadovi svojega dela, ustvarjanja in življenja. S krepitev vlog delavca kot gospodarja, se bo spreminjal tudi njegov odnos do dela, do odsotnosti z dela in podobno. Negativnim pojavom, ki so pri tem prisotni v veliki meri botruje tudi prepočasno uresničevanje dohodkovnih odnosov pa tudi neustrezne rešitve sistema nagrajevanja po delu in rezultatih dela.

V zvezi z naraščanjem bolezenske odsotnosti je bil predsednik enakega mnenja, da čim bolj se bo delavec resnično čutil gospodarja, manj bo tudi izostankov. Razen tega je menil, da bo treba tudi spreminjati način dela zdravstvene službe, ki preveč deluje na zdravljenju, manj pa na preprečevanju bolezni. Zato bo v bodoče potrebno zdravstvo tudi bolj stimulirati za preventivo, kar doslej ni bilo dovolj prisotno in se je stimulacija predvsem nanašala na kurativo. Razen tega ne bi smeli pri obravnavanju bolezenske odsotnosti zanemariti tudi vprašanja odnosov, kajti v svetu so s strokovnimi analizami prišli do spoznanj, da se delavec zaradi slabih odnosov odmakne v bolezen. Namreč, ko je delavec demoraliziran v odnosu ali odnosih, je ponavadi tudi hendikpiran za delo.

Predsednik je v nadaljevanju ponovno poudaril, da je in bo tudi v bodoče ena temeljnih aktivnosti zveze sindikatov bitka za dosledno uresničevanje dohodkovnih odnosov. Ko je govoril o razponih med osebnimi dohodki je dejal, da podatki kažejo, da se le-ti znotraj TOZD in delovnih organizacij pa

tudi panogami in regijami zmanjšujejo in da se mnogo več govori o težnjah po uravnilovki. Le-ta pa je najbolj prisotna med delavci iste kvalifikacije, kajti nemogoče je, da so vsi delavci enake kvalifikacije enako učinkoviti in enako prispevajo k skupnemu dohodku. Med rezultati njihovega dela so včasih velike razlike, vendar pa so osebni dohodki enaki ali se le malenkostno razlikujejo. Taka kvalifikacijska uravnilovka je običajno v škodo proizvodnih delavcev, ki so nagajani po učinku in v škodo ustvarjalnih delavcev. Zato, je dejal predsednik, je to izredno odgovorno področje dela sindikatov, ki se povezuje tudi s predhodnim razmišljanjem.

V razgovoru je tekla beseda tudi o postopnem ukinjanju nočnega dela žensk, kar pa se nemalokrat povezuje s številnimi objektivnimi, kakor subjektivnimi težavami. Predsednik je dejal, da orientacija sindikata je in bo, postopno ukinjanje nočnega dela žensk ob upoštevanju nekaterih objektivnih okoliščin.

Skoraj štiri ure trajajoči razgovor je predsednik Vinko Hafner sklenil z ugotovitvijo, da sta se učinkovitost dela in ugled sindikalnih organizacij od osmega kongresa Zveze sindikatov Slovenije povečala. Z letošnjimi občinskimi zbori osnovnih organizacij, oziroma volitvami novih občinskih vodstev ter predvsem s kongresi zveze komunistov pa je delo v sindikatih še bolj zaživevalo, k temu pa je seveda veliko prispevala tudi predkongresna aktivnost za deveti kongres Zveze sindikatov Slovenije in za zvezni kongres, ki bo nekoliko kasneje. K večji aktivnosti, predvsem pa k poglobljenemu vsebinskemu delovanju je veliko prispevala tudi zveza komunistov, ki se je s svojim delom bolj usmerila v delovanje ostalih družbenopolitičnih organizacij. Omenjal pa je tudi nekatere slabosti, med drugim, da se sindikalni organi, vključno z republikanskimi, še vedno preveč ukvarjajo sami s seboj in so še vedno premalo povezani z osnovnimi organizacijami zveze sindikatov in članstvom. Vsekakor, je zaključil svoje misli predsednik, je sindikat z osmim kongresom naredil izredno korenit in pozitiven vsebinski premik v svojem delovanju.

Čeprav je formalno razprava o osnutkih dokumentov za deveti kongres Zveze sindikatov Slovenije, ki bo 25. in 26. oktobra v Mariboru zaključena, še v mnogih organizacijah in organih zveze sindikatov tečejo razprave o tem, kako smo bili uspešni pri uresničevanju sklepov VIII. kongresa Zveze sindikatov Slovenije in vseh dopolnilnih sklepov, sprejetih v kasnejšem obdobju, ki so še bolj konkretizirali in razširili kongresne sklepe. Seveda pa so takšna razmišljanja in analize, oziroma ocene koristne in uspešne le v primerih, kadar se sočutno v konkretnih sredinah o opravljenem delu na posameznih področjih delovanja zveze sindikata, in če smo pri tem dovolj kritični in samokritični.

Nedvomno sta se po osmem kongresu Zveze sindikatov močno okrepila družbena vloga in položaj sindikatov v celoti. V konkretnih sredinah pa je ta položaj še zelo različen — od organizacij, ki še vedno svojo dejavnost opredeljujejo predvsem na dopustniško, športno-rekreativno dejavnost, na različne socialne podpore, organizacijo izletov in podobno, do organizacij, ki so dovolj široko delovale v smislu sporočil in sklepov osmega kongresa Zveze sindikatov Slovenije ter številnih drugih sklepov in usmeritev, ki so bile sprejete v medkongresnem obdobju. Med te dve meji, bi lahko po vsej verjetnosti razvrstili tudi dejavnost osnovnih organizacij zveze sindikatov v naši železarni. Tako mnenje ni izrečeno na pamet, kakor pravimo, temveč ga je mogoče razbrati iz zapisnikov sej izvršnih odborov. Zato bi vsekakor to vprašanje v predkongresnem obdobju moralo biti dovolj kritično obdelano in ocenjeno ravno z vidika uresničevanja sklepov zadnjega kongresa sindikatov.

Današnje razmišljanje pa je namenjeno predvsem področju delovanja sindikatov, za katerega bi skoraj upravičeno lahko rekli, da je bilo v zadnjih štirih letih najmanj narejeno. To je vprašanje kulturnega življenja delavcev in uresničevanja vloge in nalog kulture v samoupravni socialistični družbi. Najbrž bistveno ne bo zgrešeno mnenje, če že takoj v začetku poudarimo, da je na tem področju zavest še zelo nizka in da zelo s težavo v zavest posameznih vodilnih delavcev v sindikatih, kakor tudi sindikalnih organov in organizacij prodira spoznanje, da dejavnost na področju kulture pomeni bitko za osvoboditev človeka in dela, večjo produktivnost dela, razvoj ustvarjalnih sil ljudi in vsestranski razvoj socialistične ustvarjalne osebnosti, humaniziranje samoupravnih odnosov in splošni napredek družbe. Da v tej bitki ni dovolj če sindikat letno kupi za svoje počitniške domove nekaj knjig, oskrbuje čitalnico z dnevnimi in revijalnimi tiskom, da tu in tam za delavce odkupi kakšno kulturno prireditev in podobno.

KULTURNO ŽIVLJENJE DELAVCEV IN URESNIČEVANJE SKLEPOV ZVEZE SINDIKATOV

Ta bitka pomeni, da se mora sleherna temeljna organizacija združenega dela in delovna skupnost ter v njih delujoče osnovne organizacije sindikata redno ukvarjati tudi s problemi ustvarjalnih možnosti in kulturnega življenja delovnih ljudi, ker le tako je mogoče hitreje prebujati kulturne potrebe in interese delovnih ljudi. Zato je zadnji kongres Zveze sindikatov Slovenije naložil osnovnim organizacijam in organom zveze sindikatov nalogo, da se morajo prizadevati, da bodo programi kulturnih skupnosti resnično odsevali potrebe in interese delavcev in da bo skrb za kulturno rast in življenje delavcev postala enakopravni del razvojnih programov temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti. Kongres je tudi naročil sindikatom, da bi v minulih štirih letih morali poskrbeti za to, da bi vsaj v večjih organizacijah združenega dela zaposlili poklicne strokovne delavce za proučevanje potreb, programiranje in organiziranje kulturnega življenja delavcev.

Na vse to v naši delovni organizaciji lahko odgovorimo le negativno, kajti tu nismo naredili prav ničesar, čeprav so bila prizadevanja nekaterih kulturnih delavcev in delegatov in čeprav je zaposlitev poklicnega strokovnega delavca za kulturo pred leti podprla tudi mladinska organizacija Železarne in kasneje tudi nekatere osnovne organizacije zveze sindikatov v TOZD. Nemalo tovrstnih pobud je bilo tudi ob akciji Komunist — Človek delo kultura, pa tudi v našem glasilu je bilo o tem veliko razmišljanj, pobud in predlogov.

Med sklepi zadnjega kongresa Zveze sindikatov Slovenije, ki je bil decembra 1974 je bila tudi naloga, da bodo občinski sveti zveze sindikatov sprožili akcijo za zgraditev delavskih domov v industrijskih središčih in novih stanovanjskih naseljih. Da se bodo zavzemali za to, da bodo v urbanističnih načrtih novih stanovanjskih naselij zagotovljeni tudi prostori za kulturno in družbeno življenje delavcev. Čeprav je prav to vprašanje na Jesenicah izredno aktualno, pa vendarle v tem pogledu nismo naredili doslej še ničesar, oziroma zelo malo, saj je trenutno akcija za združevanje sredstev za nov delavski kulturni dom na Jesenicah na mrtvi točki in od sindikata ni doživela nobene podpore.

Da ne omenjamo drugih sklepov v zvezi s kulturnim življenjem delavcev, ki so bili sprejeti na razširjeni seji sveta Zveze sindikatov Slovenije februarja 1976 in ki zelo konkretno zahtevajo osnovne organizacije in organe zveze sindikatov in v katerih je poudarjeno, da je v tem družbenem trenutku potrebno odločneje ustvarjati take pogoje, ki bodo sproščali in razvijali vsestranske ustvarjalne sposobnosti delavcev, razvijali njihovo kulturno raven in s tem moč njihovega razrednega vpliva na kulturno podobo in kulturno življenje družbe kot celote.

Če bomo pri tej presoji tudi sami dovolj kritični in samokritični bomo morali priznati, da smo po teh vprašanjih v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih ter v Železarni kot celoti bore malo naredili. Korak naprej je bil sicer narejen z uvedbo delegatskega sistema za področje kulture in je v tej sferi sedaj prisotnih neprimerno več delavcev — delegatov, vendar pa bistvenega premika ne bi bilo zaznati. Človeku se ob takih razmišljanjih nehote poraja misel, da gradivo zadnjega kongresa v štirih letih ni prodrla v celoti niti med vodilne strukture sindikalnih organizacij, kajti sicer ne bi mogli danes govoriti o tolikih neresenih nalogah zadnjega kongresa na področju kulturnega delovanja.

Ta kritika in mnenje pa bi morala biti bogata šola za bodoče delo, kajti če bomo hoteli in to moramo, narediti korak naprej na tem področju, seveda pa to velja tudi za ostala področja delovanja sindikatov, potem se bo moral zelo dobro seznaniti s celotnim gradivom, oziroma sklepi devetega kongresa Zveze sindikatov Slovenije, ki je pred nami, celoten vodilni aktiv sindikalnih delavcev od predsednikov do izvršnih odborov in prek njih vse članstvo v osnovnih organizacijah.

Precej pozornosti je v razgovoru predsednik namenil vprašanju delovanja skupnih služb, oziroma delovnih skupnosti za opravljanje skupnih del in nalog za temeljne organizacije združenega dela, oziroma o položaju delavcev v teh dejavnostih in v mnogih primerih še vedno prisotnem njihovem superior-nem položaju v odnosu do temeljnih organizacij združenega dela. Menil je, da je temu vzrok nedograjen sistem svobodne menjave dela med delavci v skupnih službah, oziroma delovnih skupnostih in delavci v temeljnih organizacijah združenega dela. Le z vztrajnim uveljavljanjem svobodne menjave dela bo moč presegati ob skrajnosti, ki se v praksi še pojavljata, to je superiornost skupnih služb ali pa težnje, da se jih postavi v neko podrejeno stanje v odnosu do temeljnih organizacij združenega dela. S svobodno menjavo dela bodo delavci v skupnih službah, oziroma delovnih skupnostih dobili enakopraven družbeno-ekonomski položaj in s tem tudi drugačne osnove in merila za delitev osebnega dohodka po delu in rezultatih dela. Kajti nemalokrat je razhajanje ravno v tem, da imajo delavci v neposredni proizvodnji zelo konkretno opredeljene naloge, obseg dela, norme in podobno, medtem, ko pri delavcih v skupnih službah v mnogih primerih tega ni.

Ko je beseda tekla o počitniški in športno-rekreativski dejavnosti sindikatov je Vinko Hafner menil, da je dobro in prav, da se sindikati s tem ukvarjajo in se bodo tudi v bodoče, vendar pa ta dejavnost ne more biti na prvem mestu. Ob tem je poudaril tudi politično in ekonomsko kratkovidnost tistih občin, ki iz svojega območja izpodrivajo delavski turizem. Proti temu se morajo sindikati boriti na osnovi dolgoročnega prostorskega, oziroma urbanističnega načrtovanja.

Mnogo pozornosti je bilo v razgovoru namenjene informiranju v organizacijah združenega dela, oziroma glasilom, ki jih izdajajo. Predsednik je pri tem opozoril na nekatere slabosti glasil, ki jih je na Slovenskem okrog 550 in izhajajo v 800.000 izvodih. To je izredna politična moč je dejal, ki ne more in ne

V AVGUSTU VIŠJI STROŠKI OD PREDVIDENIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

klarni, kjer so prihranili pri porabi vložnega materiala. Planirane stroške so presegli tudi v Valjarni bluming-štekel in sicer za 7,4 milij. dinarjev. Prekoračitev je vrednostno enaka julijski. Tudi vzroki so ostali isti, to je, manj so dobili dobropisov za odpadke, predelavni stroški so nad normalnimi, ker v planski lastni ceni niso vključeni vsi prispevki in obresti.

Manjša proizvodnja, slabši izpleni in spremembe v asortimentu so glavni vzrok prekoračitvam stroškov v TOZD Valjarna žice in profilov, v TOZD Valjarna debele pločevine, TOZD Jeklovlek in TOZD Vratni podboji, kjer so proizvedli le 72 % planirane količine.

Tudi v TOZD Strojne in TOZD Remontne delavnice in v TOZD Vzdrževanje niso dosegli plana izdelanih ur. V tem mesecu je bilo namreč veliko plačane odsotnosti.

V TOZD Energetika je zvišanje zaradi napačne enote mere kurilnega olja. Popravek bo v prihodnjem mesecu. Drugače pa je ta TOZD

imela celo nižje stroške kot so načrtovani, ker je sezonska cena kupljene energije za 175,8 din/MWh nižja od planirane.

V avgustu so največje prihranke glede na planirane normative dosegli v TO HV Bela in to 10,2 milij. dinarjev. V tem mesecu so dosegli boljši izplen in zmanjšali porabo vložnega materiala.

Velik prihranek imajo še v TOZD Plavž, kjer so presegli družbeni plan za 1.718 ton. Stroške jim je uspelo znižati na vseh področjih — manj so porabili vložnega materiala zaradi spremembe asortimenta in manjši so predelavni stroški zaradi presežanja količinskega plana proizvodnje.

V temeljni organizaciji združenega dela Livarna je dobre poslovne rezultate dosegla jeklolivarna in modelna mizarna.

Nižji stroški vložnega materiala in boljši izplen pogojujejo znižanje stroškov v TOZD Hladna valjarna Jesenice, Žičarna, Profilarna in Elektrode. V TOZD Želbarna pa so dosegli prihranek z znižanjem predelavnih stroškov ob večji proizvodnji.

Zvišanje — znižanje

TOZD	avgust	jan. — avgust	povprečno
Plavž	-5.444.241	-5.035.493	-629.437
Jeklarina	6.412.341	7.484.341	935.543
Razlika v ceni kvaliteta	4.312.502	28.989.702	3.623.712
Jeklarina skupaj	10.724.843	36.474.043	4.559.255
Livarna	-549.048	-3.060.509	-382.564
Valjarna bluming-štekel	7.399.660	64.307.760	8.038.470
Valjarna žice in profilov	4.203.595	18.339.590	2.292.449
Valjarna debele pločevine	915.583	7.494.180	-936.772
Hladna valjarna Bela	-10.217.642	-10.336.633	1.292.079
Hladna valjarna Jesenice	-1.562.410	-19.660.676	-2.457.584
Žičarna	-2.085.103	-20.449.593	-2.556.199
Profilarna	-1.020.093	-2.531.223	-316.403
Vratni podboji	443.766	1.908.809	238.601
Jeklovlek	1.132.667	-8.279.495	-1.034.937
Elektrode	-1.974.083	-5.367.736	-670.967
Želbarna	-36.769	-1.722.142	-215.268
Strojne delavnice	808.033	-1.428.658	-178.582
Remontne delavnice	2.200.315	996.630	124.579
Vzdrževanje	887.526	3.261.358	407.670
Energetika	5.193.943	-5.611.639	-701.455
Transport	959.387	-1.663.354	-207.919
Skupaj	11.979.929	53.320.125	6.665.016

(Nadaljevanje na 9. strani)

ŽEBLJARNI V DOLINI HEROJEV

V temeljni organizaciji združenega dela Žebljarna že nekaj let ni bilo sindikalnega izleta. Zato je izvršni odbor osnovne organizacije sindikata TOZD Žebljarna sklenil, da bo v tem letu izvedel izlet, ki naj bo povezan s spoznavanjem zgodovine NOB. Predlogov in variant je bilo več, vsi pa so se ogreli za potovanje na Tjentište.

Prav gotovo tli v vsakem Jugoslovani vsaj iskrica spoštovanja in tudi ponosa do vsega, kar se je na Sutjeski v juniju leta 1943 dogajalo z borci narodnoosvobodilne borbe in do vsega, kar so nam s heroizmom priborili: svobodo, socializem, bratstvo in enotnost, enakopravnost in vse, kar danes imamo.

Več sto obiskovalcev Tjentišta, zbranih ob grobnici herojev pod veličastnim spomenikom preboja na Sutjeski, med katerimi je bila tudi naša skupina iz žebljarne, je nemo poslušalo »veliko uro zgodovine«, ki jo redno podaja vodič nacionalnega parka Sutjeska. Nemo smo zrl v ped zemlje, na kateri smo stali, v sotesko Sutjeske, v planino Vučevo in tja gor v sedlo Milinklade, kjer so si borci po prehodu Sutjeske izborili krvavo pot proti Zelengori.

Ob doživljanju veličastne zgodovine naših narodov, ob grobnici, v kateri ležijo posmrtni ostanki 3301 borca od preko sedem tisoč padlih v veliki bitki, med njimi tudi legendarni narodni heroj Sava Kovačević, bi človek poljubil to sveto zemljo, ki pomeni svobodo in življenje in našo svetlo prihodnost.

Globok vtis ostane v človeku tudi ob trinajstih freskah slikarja Krsta Hegedušića v Spominski hiši bitke na Sutjeski, kjer podoživlja globino trpljenja naroda in heroizma borcev na Sutjeski. V stenah je vklesanih 6508 imen padlih borcev, za več sto padlih imena niso znana, zato izpisuje njihova imena pesnikovo izročilo ob koncu spiska »tu nije niko umro ko je umro«.

V bitki na Sutjeski so imele odločilno vlogo za uspeh brigade v zavarovanju prehoda štirinajstih ranjenecem in vrhovnega štaba. Borile so se z mnogo močnejšimi sovražniki, vendar samo po številu močnejšim. Kako so se borili do zadnjega življenja, govori izročilo, ki ga je prejel glavni štab od IV. črnogorske proletarske brigade: »Dogod budete čuli na Ljubinom grobu pucnje naših pušak, Nemci neče proči. A kad toga ne bude, znajte, da na njemu nema više živih komunista – proletara...«

In sporočilo, ki ga je poslal drugi bataljon II. dalmatinske brigade: »Preko polovina boraca našeg bataljona izbačena je iz stroja. Ali, za sve zadatke računajte sa nama kao da smo u punom sastavu. I dok jedan od nas bude živ, Nemci neče proči...«

Drugačnega konca kot ga je doživel sovražnik tudi ni moglo biti. Biti boj s človekom, ki je zrastle iz kamna, korenine pa mu segajo tja, od koder vrejo neusahljive divje reke, res ni preprosta stvar. Kako trdoživ je človek na slovanskem Balkanu, lahko zasluti vsakdo, ki zaide danes kot turist ali kako drugače v kraje, ki so bili še pred tremi desetletji povsem odrezani od sveta.

Pod od Sarajeva do Tjentišta je danes pravi turistični užitek. Z avtobusom je pot dolga dve uri prijetne vožnje, po cesti, ki je bila dograjena šele pred letom in vodi ob reki Željenci preko prelaza med Treskavico in Jahorino in skozi sotesko reke Bistrice do Broda na Drini. Bistrica je čudovita gorska reka vse do Miljevine, kjer je rudnik rjavega premoga. Od tu naprej do Drine pa je Bistrica umazana kot Sava pri

nas tam od zasavskih rudnikov naprej. Pri Brodu je zato tudi prvo onesnaževanje prečudovite modrozelene Drine, ki nas je spomnila na našo Sočo v dolini Trente.

Ko se turist vozi danes po tej lepi cesti in spozna kraje, kjer so šele v jeseni leta 1941 izvedeli za kapitulacijo stare Jugoslavije, ko si vsakdo postavlja vprašanje, kaj je gnalo človeka, da se je ustalil v tej, za življenje tako trdi pokrajini, si lahko sam odgovori, da je prav ta trdoživ človek odločil o izidu veličastne borbe na Sutjeski in povsod tam, kjer se je bil boj za svobodo in nov družbeni red.

Cesta pa je prinesla tudi nova spoznanja ljudem ob obronkih pragov, kakršni so še danes v področju Perućice in Tjentišta. Mladi so si zaželeli več, kot jim lahko dajo trda kamnita tla, zato je na domačijah visoko v hribih le še malo otrok. Gospodarijo samo še stari z globokimi koreninami v kamniti zemlji. Nič ne pomaga, da bi obdržali mlade. Tudi to ne, da so vaščani pri Vojnovićih zgradili čudovito novo šolo, danes pa imajo v tem predelu samo tri učence. Šola stoji kot mrtev spomenik, spomenik sodobnega časa in opomin, da samo cesta ne privede človeka na zemljo, ampak ga odpelje tudi v svet.

Obiskovalec te pokrajine se prijetno počuti ob srečanju s ljudmi, ki so

brez prošnje pripravljeni pomagati, svetovati in pokramljati o čemer koli. Tudi mesto Sarejevo, kjer sreča največ mladih ljudi, izžareva toplino mladosti, sproščenosti in sožitja. Ko postaneš, ker ne veš kam, ker ne veš kako, že te kdo prijazno ogovori s ponudbo nasveta, pa naj bo to na ulici, v trgovini ali v tramvaju. O tem smo se prepričali v samo treh urah časa, ki so nam ostale za ogled Sarajeva. Mnogo premalo, da bi spoznali več zanimivosti in prijaznih ljudi glavnega mesta SR BiH. Sprehod po Baščaršiji pa je navdušil predvsem nežni spol naše skupine, pa tudi vse tiste, ki smo si zaželeli nekaj specialitet bosanske kuhinje.

Na koncu ob vsem nepozabnem pa je treba tudi reči, da bi morali čuvarji in organizatorji na Tjentištu bolj vzdrževati poti in spominska obeležja, da jih ne bo prezgodaj poškodoval zob časa in da bi obiskovalci morali imeti več možnosti za kvalitetnejšo peskrbo.

Ob zaključku izleta, ki je bil dokaj naporen zaradi dolge vožnje z vlakom, smo bili vsi zadovoljni in srečni, da smo podoživeli veliko bitko na Sutjeski, in prav bi bilo, da ne bi bilo Jugoslovana, ki ne bi obiskal tega živega spomenika naše velike zgodovine.

Vsi udeleženci se zahvaljujemo izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Žebljarna za prijeten izlet in tudi operativnemu vodju izleta Jožetu Hlebanji za prizadevnost pri vodenju izleta.

M. L.

Na dvajstih, predzadnji freski v Hiši spominov bitke na Sutjeski, je slikar Krsto Hegedušić upodobil konec bitke na Sutjeski. V ozadju je mrtva narava. Življenja ni več, tudi drevo umira. Reka smrti je ugonobila življenje in predstavlja krvavo vojno. Partizanka, ki je srečno prešla reko z otrokom v naročju, utrjena stiska otroka in zre v daljavo, v svobodo in prihodnost, kjer bo rešen otrok, ki predstavlja novo mlado generacijo, zaživel v lepšem in mirnem svetu.

INTENZIVNO DELO NA GRADBIŠČU KONTI-LIVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Drugi transformator 1000 kVA pa ni mogoče montirati, dokler se ne poruši stara transformatorska postaja »TP valjarna žice«, ker ta stoji tik

pred transformatorskim boksom nove transformatorske postaje. Zato se mora nova transformatorska postaja vključiti v obratovanje in nato porušiti stara TP. Porušitev stare TP je tudi nujna, ker ovira gradnjo energetskega kanala od konti liva v smeri Save.

Dela na objektu za čiščenje vode se uspešno nadaljujejo. Naprave bodo namenjene za čiščenje hladilne vode od konti liva, ki je mastna in pomešana z drobnimi delci okujine, ker se taka ne sme spuščati v Savo ali vračati v hladilni tokokrog. Za čiščenje vode služita dva peščena filtra kapacitete 200 kub. m na uro vsak, ki očistita vodo tako, da vsebuje po čiščenju le še 10 mg/l trdnih delcev. Ta voda se nato vrača v tokokrog hladilne vode preko rezervoarja pri črpalnici na desnem bregu Save. Zaradi takega čiščenja ne bo konti liv onesnaževal okolja, oziroma reke Save.

Gradbeniki hitijo z izgradnjo elektro prostora, da se bodo lahko začela izvajati elektromontažna dela še pred nastopom nizkih temperatur, kar je važno predvsem za polaganje elektro kablov, ki se ob nizkih temperaturah težko polagajo. Hala konti liva in pomožna hala sta prekriti, streha na hali gredic pa je obnovljena. Fasadne stene so delno gotove, ostale so v delu. Vse kaže, da bodo hale v mesecu oktobru končno zaprte.

Zaskrbeljujoč je zaostanek pri dobavi žerjavov, ki jih dobavlja in montira Metalna Maribor, za kasterne ni izgledov, da bi jih pravočasno dobili. Zaradi tega zopet nastajajo težave tako pri montaži kot pri instaliranju razsvetljave in pri drugih delih.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 2. 10.	SITAR ANTON	PIKON JANEZ
TOREK – 3. 10.	SLAMNIK IVAN	BENEDIČIĆ MITJA
SREDA – 4. 10.	BAK DUŠAN	KAVČIČ EDO
ČETRTEK – 5. 10.	PINTAR MARJAN	CUZAR ALOJZ
PETEK – 6. 10.	ZUPAN MIROSLAV	ČEJ JOŽE
SOBOTA – 7. 10.	SEKLOČA PETER	VARI ALOJZ
NEDELJA – 8. 10.	LEBAN IVO	MENČINGER STANE

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 2. do 7. oktobra bodo delale naslednje obratne ambulante: dopoldan: I. obratna ambulanta – dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

Popoldan: III. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec.
V soboto, 7. oktobra, samo dopoldan III. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec.

V zobni ambulanti: dopoldan: I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražisar, popoldan: II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.
V soboto, 7. oktobra, samo dopoldan I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražisar.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13., popoldan od 13. do 19.30. V soboto dopoldan od 6.30 do 13. ure.

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu oktobru bodo praznovali petdeset let življenja naslednji sodelavci: Francka ČELIK, žebljarna – 2. oktobra, Jože ŠLIBAR, transport – 4. oktobra, Franc KRAMAR, plavž – 9. oktobra, Ivan KOSELJ, valjarna žice in profilov – 10. oktobra, Francka POLENEK, družbena prehrana – 10. oktobra, Jakob SMOLEJ, valjarna debele pločevine, Ivana ROBIČ, elektrode – 11. oktobra, Martin POGAČAR, žičarna – 13. oktobra, Anton JENSTERLE, žičarna – 15. oktobra, Franc PINTAR, nabava – 19. oktobra, Slavko PINTARIČ, energetika – 24. oktobra, Martin LAH, FRS – valjarne – 24. oktobra, Milan URŠIČ, jeklarna – 28. oktobra, Janez REKAR, varnostna služba – 28. oktobra in Janez AVGUŠTIN, transport – 29. oktobra.

Vsem sodelavcem iskreno čestitamo!

Na osnovi samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev na delu v delovni skupnosti in sklepa odbora za delovna razmerja delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje z dne 12. 9. 1978 dajemo

OBJAVO

za proste delovne naloge

5541 U-5 vodja splošne varnostne službe 18. ktg 1 oseba

Za opravljanje navedenih delovnih nalog se zahteva:

- višja izobrazba upravne, organizacijske ali tehnične smeri ter 3 leta ustreznih delovnih izkušenj v vodenju in organiziranju dela
- srednja tehnična šola ter 5 let ustreznih delovnih izkušenj v vodenju in organiziranju dela.
- da ima kandidat ustrezne moralno etične kvalitete, da je družbenopolitično aktiven ter da ima ustrezen odnos do samoupravljanja.

Kandidat mora v roku 3 mesecev po imenovanju opraviti poseben preizkus znanja s področja družbene ureditve in osnovnih načel družbene samozaščite in osnovne značilnosti varnostnega sistema pred posebno komisijo.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovske sektor.

Prijavnice dobite pri administratorjih personalne evidence, kadrovskih ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

OBVESTILO DELAVCEM ŽELEZARNE

Računovodstvo osebnega dohodka obvešča, da so uradne ure prestavljene na čas od 8.30 do 11.30.

Istočasno tudi opozarjamo na to, da od 1. do 7. v mesecu ni uradnih ur zaradi obračuna osebnega dohodka.

Prosimo delavce TOZD in DS, da navedeni uradni čas strogo spoštujejo.

SODELAVCEM ORODJARNE

Delavci orodjarne organizirajo tovariško srečanje, na katerega vabijo tudi nekdanje sodelavce, upokojene in aktivne delavce ter njihove sivoce. Srečanje bo 7. oktobra s pričetkom ob 9. uri pri domu DPM na Poljanah. Eventuelno udeležbo sporočite tov. Repetu v orodjarno, int. tel. Železarni št. 561.

DOPOLNITEV SAMOUPRAVNEGA ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Množična inventivna dejavnost pa obsega vse tiste predloge delavcev, za katere niso bile izdane redne delovne zadolžitve, oziroma obveznosti in tiste, ki presegajo pričakovanja izdanih nalog.

S tem dopolnilom bodo potem, ko bodo v katalogu opredeljene tudi delovne naloge in opravila, razjasnjene mnoge dileme, ki so bile doslej prisotne, kadar je šlo za opredeljevanje med delovno dolžnostjo in inventivnim predlogom.

Prav tako je sporazum spremljen, oziroma dopolnjen z novo lestvico posebnega nadomestila, ki dovoljuje višjo stimulacijo, ki se razteza od 800 din plus 15 % od vrednosti nadomestila za dosežen čisti prihodek, oziroma čisti dohodek od 5.000 do 20.000 din, do 196.750 din plus

0,5 % od vrednosti nadomestila, za dosežen čisti prihodek, oziroma čisti dohodek nad 10.000.000 din. Do 5.000 din izkazanega čistega prihodka, oziroma čistega dohodka, znaša posebno nadomestilo 16 %, vendar najmanj 300 din.

Zaradi nejasnosti pri določanju ustvaritve sposobnosti, je v sporazumu vključena posebna razpredelnica z opredeljenimi kriteriji.

Vsekakor predlagane dopolnitve samoupravnega sporazuma o inovacijah predstavljajo pomemben napredek pri opredeljevanju te pomembne dejavnosti v združenem delu, oziroma konkretno v sestavljeni organizaciji združenega dela Slovenske železarn.

Spominska hiša bitke na Sutjeski

TOZD Hladna valjarna Bela

22. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Na 22. seji delavskega sveta TOZD Hladna valjarna Bela, ki je bila v četrtek, 21. septembra, so pri pregledu izvrševanja sklepov ugotovili, da so sklepi izvršeni, razen sklepa, ki se nanaša na ukrepe za odpravo poslovnih izgub, kateri pa imajo značaj dolgoročnejšega izvrševanja.

Delegati so v celoti sprejeli poročilo odbora za gospodarstvo s posebnim poudarkom na tisti del, ki govori o okvarah transformatorjev. V zvezi s tem poročilom so sprejeli sklepe, ki jih je odbor zavzel, ko je obravnaval izvrševanje srednjeročnega plana železarne Jesenice.

Po predhodni razpravi na sestankih samoupravnih delovnih skupin je delavski svet ugotovil, da ni bilo pripomb na samoupravni sporazum in postopek za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino in ga sprejel.

Sprejeli so tudi samoupravni sporazum o inovacijah v SOZD in samoupravni sporazum o medobčinski skupnosti za zaposlovanje.

Po razpravi na sestankih SDS so sprejeli tudi samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela s SOZD SZ. Za te sporazume so imenovali za podpisnika predsednika DS Joža Klička.

Delavski svet je v skladu z 71. členom samoupravnega sporazuma o skupnih merilih in osnovah za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe v delovni organizaciji Železarna sklenil:

1. Delavci lahko prejmejo del akontacije osebnega dohodka za pretekli mesec pred izplačilnim dnem (ki je 15. v mesecu) v naslednjih pogojih:

- ob odhodu delavca na služenje vojaškega roka,
- ob odhodu delavca na orožne vaje,
- ob hujši bolezni ali smrti delavca ali člana družine, s katerim živi v skupnem gospodinjstvu in
- ob naravnih in drugačnih nesrečah.

Delno izplačilo akontacije se lahko odobri le na osnovi ustreznih potrdil (npr. poziv, zdravniško spričevalo, odločba). Delno izplačilo akontacije se odobri največ do 1500 dinarjev.

2. Delavec lahko zaprosi za delno izplačilo akontacije le od 1. do 10. dne v mesecu. Prošnjo, ki je lahko tudi ustna, ter ustrezno potrdilo, je treba predložiti finančnemu sektorju.

Izplačilo odobri vodja finančnega sektorja ali delavec, ki ga vodi finančnega sektorja posebej za to pooblasti v primeru njegove odsotnosti.

3. Izplačilo se opravi v breme neobračunane in neizplačane akontacije osebnega dohodka za pretekli mesec.

Odvod prispevkov in drugih dajatev, ki se izplačujejo iz osebnega dohodka, opravi finančni sektor v skladu z veljavnimi predpisi.

4. Finančni sektor začne poslovati po tem sklepu prvi naslednji mesec po dnevu, ko je delavski svet delovne organizacije ugotovil, da so delavski sveti vseh temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, za katere opravlja finančno poslovanje finančni sektor, sprejeli ta sklep v enakem besedilu.

5. Ta sklep se po ugotovitvi delavskega sveta delovne organizacije v smislu 4. točke objavi na oglasni deski temeljne organizacije združenega dela.

Delavski svet je v nadaljevanju potrdil izredno stimulacijo v enakem obsegu (višina in število upravičenih) kot je veljala doslej, in sicer za obdobje od 1. julija do 31. decembra 1978.

Potrdili so tudi naslednje prekategorizacije:

- 4171 U-3 — 1 os. kalkulanta za proizvodnjo iz 10. v 11. kat.
- 4171 U-3 — 1 os. referent za kontrolo mater. poslovanja iz 8. v 9. kat.

Določili so tudi, da se ovrednoti:

- 4160 U-4 — 1 os. koordinator AOP s 16. kat. zaradi povišane stopnje predizobrazbe kot je bila v originalnem popisu del in nalog
- 4162 U-5 — 1 os. vodja TOZD s 24. kat., da se izenači z vodji pomembnih TOZD
- 4251 D-3 — 3 os. I. valjavec dresirnega ogrodka z 12. kat., ker je obseg dela glede na stanje pred reorganizacijo nespremenjen.

Soglašali so, da je treba v bodoče rešiti tudi kategorije za žarilce in lužilce najkasneje ob izdelavi kataloga del in opravil.

Delegati DS so razpravljali tudi o ugotovitvah in predlogu odbora za gospodarstvo DS ZJ in sklenili, da se s 1.9.1978 povišajo osnovne vrednotenja del in nalog oziroma kategorij za 5 %.

Potrdili so tudi predlog povečanja obsega prve faze izgradnje strojnih delavnic in predlog združevanja

17. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V sredo, 20. septembra, je bila 17. seja odbora za gospodarstvo pri DS TOZD HVB, na kateri so najprej ugotovili, da so sklepi v glavnem izvršeni.

V nadaljevanju so potrdili operativni plan, ki je enak družbenemu, in sicer: 8100 ton, od tega: 4800 ton globoki vlek, 2500 ton dinamo, 600 ton nerjavnih jekel in 200 ton ostalih jekel.

Glede na trenutno situacijo dohodka vložka v predhodnem mesecu odbor zahteva, da se ukrepi, ki so bili sprejeti, izvajajo dosledno in ne tako, kakor so se izvajali doslej. Opozorili so, da plan za mesec oktober ne bo mogoče doseči, če bo ostala dobava vložka enaka kot v septembru.

Odbor za gospodarstvo domneva, da se sprejeti ukrepi nikjer ne berejo in obravnavajo in zaradi tega zahteva, da se sklepi pošljejo neposredno vezanim TOZD in odboru za gospodarstvo Železarne v vednost in ukrepanje.

Ponovno so na seji opozorili na sklepe, ki so navedeni v programu za odpravo poslovnih izgub.

V nadaljevanju se je razpravljalo o okvari transformatorjev, za

amortizacijskih sredstev za TOZD Remontne delavnice.

V SIS za železniški in luški promet SRS je DS imenoval člana odbora samoupravne delavske kontrole Jožeta Lenarja iz TOZD Transport.

Delegati delavskega sveta so za sodnike porotnike imenovali: Janeza Rozmana, Janeza Jamarja, Branka Banko in Mladena Azinoviča. V komisijo za pripravo predlogov za priznanje in odlikovanje so imenovali: Branka Banko kot predsednika in člana Janeza Rozmana, Mladena Azinoviča, Joža Klička in Bogdana Ravnika.

Na seji so imenovali tudi desetčlanski odbor za uveljavljanje zakona o združenem delu, ki ga bo vodil Janez Jamar.

Na znanje so vzeli informacije o delu samoupravnih organov in odborov in nanjo niso imeli pripomb. Informacije se bodo v bodoče izobesile na oglasne deske, da bo informirani tudi vsak član kolektiva.

Razpravljali so še o delovanju semaforja na križišču pred valjarnimi Bela in apelirajo na pristojne organe, da zagotovijo njegovo stalno delovanje zaradi varnostnih razlogov, oziroma vsaj ob menjavi delovnih dni.

Vzeli so na znanje poročilo o delu odbora za delovna razmerja in z njim soglašali. Pri tem so potrdili tudi kriterije za zasedbo delovnih mest delovodij.

Naročili so vodji TOZD, da najkasneje do 2. oktobra pripravi predlog o osnovah plana TOZD za leto 1979.

Obravnavali so pripombe poslovnega odbora na program ukrepov za zmanjšanje poslovnih izgub iz I. polletja in z njimi soglašali. Ob tem so ponovno pozvali vse delavce v lastni TOZD in v predhodnih TOZD.

Potrdili so samoupravni sporazum o organizaciji in delu posebne finančne službe v delovni skupnosti za komercialne in finančne zadeve delovne organizacije Železarne. M

20. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednik odbora za delovna razmerja je sklical 20. sejo v ponedeljek, 18. septembra. Na seji so pregledali izvrševanje sklepov 19. seje in ugotovili, da so v celoti izvršeni.

Pri obravnavi poročila o gibanju zaposlenih so ugotovili, da je bilo novosprejetih deset delavcev, devet delavcev pa je bilo odnanih, in

sicer dva na lastno željo, eden z disciplinsko odpovedjo, šest pa jih je odšlo na odsluženje vojaškega roka.

Soglašali so s predlaganimi premeštvami v zvezi z reorganizacijo in jih v celoti potrdili.

Pri obravnavanju prošelj so ugodno rešili pet prošelj, dve prošnji pa so zavrnili. M

TOZD Remontne delavnice

16. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Remontne delavnice Zdeno Cund je sklical 16. redno sejo odbora 5. septembra in ugotovil nesklepnost, zato so navzoči člani sprejeli samo preliminarni sklep, da se vsa pričeta pogodbeno dela izvajajo po novi pogodbeni ceni do dokončne odločitve odbora.

Seja je bila sklicana ponovno v ponedeljek, 11. septembra, in bila sklepčna. Pri pregledu izvajanja sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili vsi sklepi realizirani.

Odbor je v nadaljevanju sprejel poročilo o delu TOZD Remontne delavnice v mesecu juliju in ugotovil zvišanje stroškov v odnosu na plan v vseh obratih TOZD. Zato je priporočil sodelavcem, podpisnikom materialnih čekov, da omejijo lastno materialno porabo. Nadalje je tudi zahteval, da se do naslednje seje izdela analiza prekoračitve stroškov po stroškovnih mestih z navedbo odgovornih oseb.

Odbor je sprejel tudi predloženi preliminarni plan TOZD RD in Železarne za leto 1979 brez pripomb ter naročil vodstvu TOZD, da izdela osnove plana. Sprejeli so tudi predloženi plan remontov za mesec september. Odbor je nadalje apeliral na sodelavce, da usmerijo vse sile v to, da bodo remontu kvalitetno in v čim krajšem roku opravljeni.

Pri obravnavi predlogov za denar-

ne nagrade je odbor odobril enkratno nagrado za uspešno usposobitev »disceling« črpalke v valjarni bluming šestim sodelavcem, dvema za uspešno popravilo merilnih glav »Vollmer« v HVB ter enemu sodelavcu za uspešno zamenjavo dotrajane merilne opreme na plavžu I.

Odbor je bil informiran o preliminarnem sklepu z dne 5. septembra, da se cena pogodbenega dela poviša iz 35,00 na 45,00 din na uro, ki ga je sprejel dokončno z veljavnostjo od 1. septembra dalje.

Potrdili so tudi predlog povečanja obsega izgradnje prve faze strojnih delavnic, predlog združevanja amortizacijskih sredstev TOZD RD ter predlog združevanja sredstev za ureditev energetike. Odbor je zadolžil vodstvo TOZD, da uredi, da bo osnovno sredstvo stare kisikarne Jesenice knjiženo preneseno v upravljanje TOZD RD.

Ob sklepu je odbor obravnaval še samoupravni sporazum o inovacijah v SZ, ki ga je brez pripomb predlagal delavskemu svetu v potrditev. NZ

GOBARSKI PIKNIK DELAVCEV RTA POSTAJA TRADICIONALEN

Letošnji gobarski piknik je sindikalna grupa RTA v TOZD Remontne delavnice povezala z izletom na Stol. V soboto, 16. septembra, je kralja Karavank v ranih jutranjih urah napadlo okoli trideset »erteajevcev«, ki so Prešernovo kočjo zasedli že kmalu po osmi uri zjutraj. Po živahnem opletanju krstiline vrvi po zadnjih plateh je bilo očitno, da jih je veliko med njimi na tako velik »stol« sedlo prvič v življenju. Ravno pravšnje vreme, zanesljiv vodič v osebi Bakovnikove Jožice, pa tovariško vzdušje so obetali, da se bodo tudi tisti, ki so bili prvič na vrhu, še vračali.

Ob povratku je lačne pohodnike v Završnici čakal gobov golaž. Pri letošnji mršavi gobarski letini je bila bojazen, da bo golaž kar mesni z rahlim okusom po gobah. Nabiranci pa so se vseeno odrezali, prav tako ali še bolj pa kuharji. Golaž je bil odličen in so se ga vsi pošteno »napokali«.

Med 70 udeleženci so se odzvali vabilu tudi nekateri funkcionarji osnovne organizacije sindikata v TOZD Remontne delavnice in po stroki sorodnih TOZD Vzdrževanje in Strojne delavnice. Ob počitku

v naravi, debatah ter nekaterih športnih aktivnostih se je kar prehitro stemnilo in se je bilo treba posloviti z željo, da bi se ob golažu naslednje leto spet sešli.

Velja pripomniti, da so člani sindikalnega odbora ob izdatni pomoči ostalih v obratu pripravili vse sami brez pomoči zunanjih uslužnostnih organizacij (kar zadnje čase postaja precejšnja moda), kar je znatno pocenilo stroške. Zato na tem mestu pohvala vsem nabavljajem, nabiralcem gob, zlasti pa kuharjem na čelu s tovarišema Logarjem in Thalerjem. M.

Železarski globus

JAPONSKA

Japonska železarska družba Nippon Kokan je razvila nov postopek za uporabo žlindre, ki nastane pri proizvodnji jekla v kisikovem konvertorju, pri proizvodnji asfalta. V japonskih železarnah nastane pri proizvodnem postopku v kisikovih konvertorjih okoli 13 kg žlindre na tono jekla. Leto 1977 so proizvedli približno 10 milij. ton žlindre. Od te količine so uporabili okoli 10 % kot vsip za plavže, ostanek pa kot nasipni material. Z uporabo te žlindre za proizvodnjo asfalta bo ekonomski učinek njene prodaje znatno ugodnejši.

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo prejeli 38 zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin, in sicer iz petih temeljnih organizacij in ene delovne skupnosti. Treba pa je reči, da jih kar 22 odpade na TOZD Žičarna, kjer so se nekatere skupine sestale tudi po dvakrat, pet na TOZD Plavž in sedem na delovno skupnost za ekonomiko, TKR in novogradnje.

Čprav po prejetih zapisnikih lahko zaključimo, da k tistim temeljnim organizacijam, ki so takorekoč že zaključile javno razpravo o sporazumu o posebni finančni službi lahko pristejemo še TOZD Plavž ter k tistim, ki so večinoma zaključile z obravnavo sporazuma o svobodni menjavi dela med delavci temeljnih organizacij in delavci skupnih služb Slovenske železarne, še TOZD Žičarno, še vedno ne moremo biti zadovoljni s potekom obravnavanja obeh sporazumov. Kajti z izjemo teh dveh TOZD veljajo za potek obravnavale slej ko prej isti podatki, kot smo jih navedli v prejšnji številki Železarja (med skupine, ki so obravnavale sporazum o svobodni menjavi dela z delavci SZ pristejemo lahko le še eno skupino iz TOZD Jeklarna in dve iz delovne skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje, kjer je ena razen tega obravnavala še sporazum o posebni finančni službi). Medtem pa za sporazum o svobodni menjavi dela, že tudi ugotavljamo da so delavski sveti v devetih TOZD (Plavž, Livarna, Valjarna bluming-štekel, Valjarna žice in profilov, Hladna valjarna Jesenice, Vratni podboji, Elektrode, Stojne delavnice in Transport) in v delovni skupnosti za komercialne in finančne zadeve do 26. 9. že ugotavljali rezultate in usklajevali pripombe na ta sporazum.

Tematika, ki so jo obravnavale samoupravne delovne skupine, se je torakot razlikovala od ene do druge temeljne organizacije. V TOZD Plavž so SDS aglomeracija 1 in 2, plavž 1 in 4 ter apnenca 1 razpravljale o samoupravnem sporazumu o posebni finančni službi Železarne. Na sestanku SDS aglomeracija 1 in 2 je bilo razen tega govora še o varnostnih merah in tehnološki disciplini pri ponovnem zagonu aglomeracije po 10-dnevem remontu ter o delnem izplač-

vanju akontacije osebnega dohodka. SDS plavž 1 pa ponovno vprašuje, zakaj se denarni boni za malico delijo za dva meseca nazaj in zakaj ne tekoče, kot osebni dohodek.

V TOZD Jeklarna se je sestala SDS staro železo 4, ki je med drugim razpravljala o proizvodnji v mesecu avgustu in v zvezi z ugotovitvijo, da je bila le-ta pod planom zahteva, da se javno obrazloži in objavi, kateri oddelek jeklarni ovira izpolnjevanje mesečnega plana. Skupina je razen tega opozorila, da so pod pristajškimi žerjavi nujno potrebne sanitarije in na zanamjenost kopalnice ter garderobe.

V TOZD Žičarna se je v dneh od 8. do 15. septembra sestalo osem delovnih skupin dvakrat, šest pa enkrat. Vse skupine (z izjemo pocinkovalnice 2, ki se je sestala kasneje, in SDS žičarna I — 1, od katere nismo prejeli zapisnika) so na zborih, dne 8. 9. oziroma 11. 9. obravnavale sporazum o svobodni menjavi dela z delavci skupnih služb Slovenske železarne ter predlog sprememb, ki naj se vključijo v pravilnik o osnovah in merilih za delitev osebnega dohodka in dela sklada skupne porabe v TOZD Žičarna. V zvezi s sporazumom so nekatere skupine menile, da naj se planirani prispevek temeljne organizacije računa glede na rezultate dosežene v preteklem letu in ne na planirani dohodek v tekočem letu. Razen tega je bila v TOZD Žičarna po skupinah obravnavana še naslednja problematika: informacija o proizvodnji v avgustu, kvalitetna problematika, polletno poslovno poročilo in informacija o zaključkih posvetovanja o vzrokih za bolezensko odsotnost. Posamezne delovne skupine pa so opozorile tudi na ožja interna vprašanja. Tako na primer SDS žičarna I — 2 želi zvedeti, kdaj se bodo na sesalec za prah montirala kolesa, kot že več mesecev pričakujejo. SDS žičarna I — 3 želi imeti v zvezi s soudeležbo temeljne organizacije pri kritju izgub v TOZD Hladna valjarna Bela kratko pojasnilo, zakaj je izguba nastala in kakšni so ukrepi, da bi se stanje izboljšalo. SDS žičarna II — 1 navaja, da bi delavke v previjalnici rade zvedele za dokončni rok za dobavo ročnega viličarja. SDS žičarna II — 2 predlaga, da naj zdravniki s temeljitim pregledom ugotavljajo bolezen, ne pa da odredijo bolezensko odsotnost samo na podlagi pacientovih izjav in da naj se uvede stimulacija za delavce, ki najmanj ali pa sploh bolezensko ne izostajajo. Bolezensko odsotnost naj bi se preverjalo kvartalno ali mesečno. SDS žičarna II — 3 vprašuje zakaj je suha hrana v kantini dražja kot v trgovinah ter opozarja, da delavke v previjalnici VAC žice prosijo za

dodatne garderobne omarice in nekaj klopi, kamor bi se lahko vsedle med preoblačenjem. SDS patentirnico 3 pa zanima, kdaj bodo prispeli dodatni koši za pripravo žice ter baze za snemanje kolobarjev.

Iz TOZD Remontne delavnice smo prejeli en zapisnik. Sestala se je SDS montaža 2 in sicer zaradi izvajanja del na letnem remontu valjarne žice. Skupina je bila seznanjena s trajanjem in vrsto del, ki jih bo potrebno opraviti in se dogovorila, da bo delala dvakrat po dvanajst ur ter, da člani skupine v času remonta ne bodo jemali dopusta.

V temeljni organizaciji vzdrževanje so SDS HVŽ I in II ter SDS vzdrževanje Javornik razpravljale o ocenjevanju delovne uspešnosti. SDS vzdrževanje Javornik pa je razen tega obravnavala še remont na liniji Rossi 2 in se dogovorila, da bodo tisti, ki že opravljajo remontna dela na tej liniji, po potrebi delali tudi na prosto soboto in nedeljo. Skupina ugotavlja, da stalno primanjkuje ključavničarjev in varilcev. Zato naj bi deficitarnost teh poklicev stimulirali po pravilniku. Postavila je tudi zahtevo, da se pokrijejo barake na postajališču za avtobuse pred vratarjem na Beli.

Iz delovne skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje smo prejeli šest zapisnikov in sestavkov skupin iz oddelka za tehnično kontrolo in enega iz sektorja novogradnje. SDS kontrola kvalitete, mehanske preizkuševalnice, mehanske delavnice in glavna laboratorija so na sestankih predlagale, da se zaradi povečane obsega dela zviša kategorija dvema tehničnima administratorjema. SDS glavni laboratorij, laboratorij jeklarni, tehnološki laboratorij ter priprava vzorcev pa so na skupnem sestanku predlagale povišanje kategorij za vodstvena in nekatera druga dela in opravila v posameznih laboratorijih, ki naj jih strokovno utemelji še vodja kemičnega oddelka, skupaj z vodjem oddelka za tehnično kontrolo in vodstvom njihovega sektorja, ter posreduje strokovni službi in delavskemu svetu delovne skupnosti. SDS kontrola kvalitete se je seznanila tudi s spremembami, ki bodo nastale z reorganizacijo KK, SDS tehnološki laboratorij pa z obema samoupravnima sporazumoma. SDS oddelka za operativno planiranje pa je na zboru potrdila samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela z delavci skupnih služb Slovenske železarne.

DELEGATKA NA X. KONGRESU ZSMS: PAVLA KLINAR

Med letošnjimi delegati iz jeseniških občin, ki bodo sodelovali na desetem kongresu ZSMS v Novi Gorici je tudi Pavla Klinar. Po končani vzgojiteljski šoli je bila nekaj časa zaposlena na Jesenicah kot vzgojiteljica, v tem šolskem letu pa je zopet študentka in sicer pedagoške akademije v Ljubljani, smer specialna pedagogika. Z delom v zvezi socialistične mladine se je prvič srečala v domu Majde Vrhovnik na Taboru v Ljubljani, kasneje pa na vzgojiteljski šoli. V domu je bila predsednica domske skupnosti, na vzgojiteljski šoli pa je potem skrbela za povezavo med mladinsko organizacijo v šoli in domu.

Prve izkušnje so ji brez dvoma veliko koristile, ko je začela aktivno delati tudi v krajevni skupnosti na Plavžu, kjer živi. Ko smo začeli razgovor z njo, nas je predvsem zanimalo, zakaj je med veliko množico mladih na Plavžu tako malo aktivnih?

»Povedala bom predvsem nekaj svojih izkušenj. Dve leti je od tega, ko so me izbrali za predsednico aktivna ZSMS Plavž IV. Takrat je bila osnovna organizacija ZSMS v celotni krajevni skupnosti Plavž povsem neaktivna. Tako se naš aktivni ni mogel povezovati z osnovno organizacijo ZSMS in smo bili člani pri delu povsem osamljeni. Izvedli smo nekaj akcij, vendar zaradi slabega obveščanja o njih širša javnost ni dosti izvedela.

Posebej bi rada poudarila, da so člani aktivna ZSMS Plavž IV, to je na Zgornjem delu krajevnega skupnosti, pripravljeni delati. Potrebujejo predvsem več pomoči, ker so še premalo izkušeni. Najboljša rešitev iz tega neprijetnega položaja je ta, da enkrat dokončno zaživi celotna osnovna organizacija ZSMS, ker je to predpogoj, da bodo aktivni lahko delali. Predvideva se tudi ustanovitev večjih osnovnih organizacij ZSMS na Plavžu, kar je tudi pozitivno. Tako bo širšemu krogu mladih omogočeno, da se vključijo v posamezna interesna področja.

Dosti spodbudni rezultati so se pokazali na nedavnih razpravah o dokumentih za X. kongres ZSMS. Na Zgornjem Plavžu so navzoči mladinci izrazili voljo do dela v ZSMS. Morda se bo končno le premaknilo na bolje. Vse pa je predvsem odvisno od tega, če bomo mlade, ki so še povsem neizkušeni, znali pravilno usmeriti v delo.

Pavla Klinar je bila za tem tudi predsednica OO ZSMS Vzgojno-varstvene ustanove Jesenice, kjer je nekaj časa delala kot vzgojiteljica.

Tudi tukaj je s člani dosegla več uspehov, saj so se povezali z graničarji, dobro pa so sodelovali tudi z družbenopolitičnimi organizacijami v vzgojno-varstveni ustanovi.

Na X. kongresu ZSMS v Novi Gorici bo Pavla Klinar delala v skupini za družbene organizacije in društva. Na tem področju je doslej malo delala, tako da jo na kongresu čaka precej odgovorna naloga.

»Priznam, da na tem področju nimam velikih izkušenj. Sedaj, ko sem podrobno predelala gradivo o družbenih organizacijah in društvi sem si pravzaprav šele dokončno ustvarila sliko o tem področju. O tem je bilo sicer že dosti govora na zadnjem kongresu ZSMS, vendar je bilo potem žal v štiriletnem obdobju storjenega zelo malo.

Področje družbenih organizacij in društev je zelo obsežno in razvejeno. Tukaj so vključene planinske in taborniške organizacije, gasilska društva, ljudska tehnika, kulturna društva in organizacije, počitniška zveza itd. V vseh teh društvi in organizacijah deluje zelo veliko mladih. Srečujejo se z različnimi problemi, vendar jih sami navadno ne morejo razrešiti. Dogaja se, da so odrinjeni k strani, čeprav bi prav oni

morali biti v ospredju, če hočemo, da se bodo kulturna in druga društva bolj pomlajevala.

In kakšno je stanje v jeseniški občini?

»Tudi tukaj ni bilo doseženih pomembnejših rezultatov. Lahko rečem le, da smo nekaj načrtovanih akcij uresničili ob zelo dobrem sodelovanju planinske in taborniške organizacije v naši občini. Mislim, da bomo v prihodnje prav na teh izkušnjah morali začeti z delom tudi drugod. Še pred kongresom bomo pri občinski konferenci ZSMS formalni celoten koordinacijski odbor za družbene organizacije in društva, takoj po končanem kongresu pa bomo lahko na podlagi sprejetih izhodišč resnično začeli z bolj konkretnimi akcijami.

Kaj sama osebno pričakuješ od kongresa?

»Povedati moram, da bo udeležba na kongresu zame velika obveznost. Zavedam se, da so mi zaupali odgovorno nalogo, ki jo bom morala potem po kongresu v praksi tudi v celoti uresničiti.

Prepričana sem, da bo kongres prinesel veliko novosti, sprememb in dopolnitev, to pa pomeni, da bo na podlagi štiriletnih izkušenj še bolj utrdil zvezo socialistične mladine.

J. Rabič

V vseh OO ZSMS v jeseniški občini poteka javna razprava o kongresnih dokumentih. Naš posnetek je z enega od sestankov mladih v krajevni skupnosti Plavž. (Tekst in foto: J. Rabič)

KRATKE VESTI

Na zadnji seji so člani koordinacijskega sveta zveze socialistične mladine Železarne zelo kritično ocenili delo v zadnjih mesecih. Najprej so spregovorili o neaktivnem delu v osnovnih organizacijah v posameznih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Ugotovili so, da se vodstva osnovnih organizacij premalo resno lotijo nalog, posebno sedaj v obdobju pred desetim kongresom slovenske mladine. Nadalje so ocenili tudi delo in prizadevanja posameznih članov predstava koordinacijskega sveta. Tudi tukaj so bili zelo kritični, saj se posamezniki ne odgovorno obnašajo do izvrševanja pomembnih nalog, ki jih v sedanjem obdobju ni malo. Nadalje so na seji analizirali še delo posameznih komisij, ki delujejo pri predsedstvu. Kot so ugotovili, je najbolj aktivna komisija za šport, vse ostale pa ne izvršujejo sprejetih programov. Omenimo še, da so se člani tudi dogovorili, da bodo v mesecu novembru sklicali programsko konferenco koordinacijskega sveta ZSMS Železarne. JR

Pretekli teden je bil sestanek članov osnovne organizacije zveze socialistične mladine v delovnem kolektivu Elim Jesenice, ki je sodil v okvir javne razprave o kongresnih dokumentih, ki sedaj poteka v jeseniški občini. V tem delovnem kolektivu je zaposlenih 35 mladincev, od tega je aktivnih zelo malo. Osnovna organizacija že leto dni nima vodstva, tako da so mladinci prepuščeni samemu sebi. Iz razgovora je bilo moč ugotoviti, da imajo mladi v kolektivu izredno veliko problemov, ki jih sami ne bodo mogli razrešiti. Med drugim so opozorili, da zelo slabo sodelujejo z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, kjer tudi ne dobijo ustrezne pomoči in razumevanja. Na sestanku so se mladinci med drugim dogovorili, da bodo prihodnji teden sklicali volilno in programsko sejo, na kateri bodo sprejeli program dela in izvolili novo vodstvo. JR

Javno razpravo pred X. kongresom slovenske mladine so organizirali tudi v vzgojno-varstveni organizaciji in VIZ. Kljub vabilom pa se je javne razprave udeležilo le 12 mladih, med njimi polovica članov osnovne organizacije zveze socialistične mladine v vzgojno-varstveni organizaciji na Jesenicah, dve mladinki iz osnovne šole Tone Čufar in ena iz osnovne šole Polde Stražisar. Vsekakor se lahko vprašamo, kje so bili mladi delavci iz ostalih osnovnih šol v občini, saj vemo, da jih na šolah ni tako malo. Mar so res tako neodgovorni ali pa je posredi kaj drugega. Kljub skromni udeležbi pa so na sestanku pretresli problem, s katerimi se srečujejo pri delu ter se dogovorili o nekaterih akcijah v prihodnje. RK

V petek, 29. septembra, bo na Jesenicah seja občinske konference ZSMS, na kateri bodo ocenili dosežani potek javne razprave o dokumentih za X. kongres slovenske mladine, spregovorili o kadrovski listi za republiško konferenco, kadrovski listi za medobčinski svet ter izvolili delegate za jugoslovanski kongres mladih.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

Nujno je predvideti vsaj en rezervni izhod. Ker so družinske hiše majhne in ker ruševine ne pomenijo ovire pri občiščevanju, bi bil lahko rezervni izhod v kakšni stranski steni kot manjša odprtina, začasno zazidana z betonskimi bloki, ki jih je mogoče lažje odstraniti z notranje strani. Izhod na površino terena mora biti prej pripravljen in izdelan z lahko odstranljivim materialom, peskom ali prodrom, Pri tem ne bi smeli dovoliti, da bi bil izhod proti nepravilnemu terenu (ki se težko prekopava) oziroma proti skalni. Celo pri zemlji III. kategorije bi bile potrebne priprave za odpiranje ponovnega izhoda s kopanjem od znotraj. Če se pripravi že prej popolni rezervni izhod, mora imeti vodoraven in navpičen zalom.

Najmanjše mere za vodoravni hodnik rezervnega izhoda morajo biti, če je pravokotne oblike, 80 cm x 140 cm, krožni pa mora imeti premer 100 cm. Najmanjše mere navpičnega jaška za zasilni izhod naj bi znašale za pravokotni prerez 70 x 85, za krožni premer pa 80 cm.

KONSTRUKCIJA DOPOLNILNEGA ZAKLONIŠČA

Za graditev dopolnilnega zaklonišča je mogoče uporabiti vse vrste gradbenega materiala, ki zagotavljajo ustrezno odpornost zaklonišča.

Najprimernejši material za ta namen je armirani beton z monolitnimi stenami, povezanimi z betonsko talno ploščo in mednadstropno konstrukcijo, ki bi bila ojačana glede na njene funkcije in obremenitve v miru. Izračuni konstrukcije glede mehaničnih obremenitev, toplotnih obremenitev in obremenitev zaradi radioaktivnih žarčenja se opravijo po pravilniku o tehničnih ukrepih in pogojih za beton in armirani beton in pravilniku o tehničnih normativih za graditev zaklonišča; to naj bi opravili strokovnjaki, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo.

V objektih, v katerih se primerni prostori prilagajajo za zaklanjanje, je treba zapreti nepotrebne odprtine in zasteklene površine z ustreznim materialom (v skladu z odpornostjo zaklonišča) in ojačati strop in stene, da bi lahko vzdržale predpisane obremenitve. Tla zaklonišča morajo biti najmanj 30 centimetrov nad gladino talne vode.

Odprtine zaklonišč v družinskem gospodinjstvu je nujno treba opremiti s predpisanimi tipi vrat in vratc, ki jih je treba pravočasno vgraditi. Vsako poznejše vgrajevanje je neracionalno, ker z njim ne bomo dosegli maksimalne povezave teh elementov s konstrukcijo sten.

Navedeni funkcionalni in konstrukcijski elementi se nanašajo na dopolnilna zaklonišča in pomenijo v bistvu izvlečke iz pravilnika o tehničnih normativih za graditev zaklonišč. V prostorih, ki so zaklonilniki in skrišališča za delo in bivanje ljudi v ilegali ali za oskrbo ranjencev, je mogoče — če niso izpostavljeni delovanju zračnih napadalnih sredstev — uporabiti tehnične elemente, ki so običajni pri graditvi mirnodobnih objektov, seveda pa je treba pri tem prostor ter njegov vhod in izhod prilagoditi novemu namenu.

Po uredbi o merilih, po katerih se določajo za ljudsko obrambo pomembni podatki, in o ukrepih za njihovo zavarovanje, je način graditve zaklonišč odvisen od stopnje njihove zaupnosti.

Iz tega izhaja tudi obveznost uporabnikov družinske stanovaljske hiše, da varujejo podatke o zaklonišču ali zaklonilniku, kot so lokacija, zmožljivost, stopnja odpornosti idr.

Poleg določitev ukrepov za zavarovanje tajnih podatkov, ki jih vsebuje dokumentacija, je zlasti pomembno ohraniti tajnost del pri graditvi takšnih prostorov. To je mogoče doseči tako, da čim manj ljudi dela pri takšnih objektih. Takšen zaščitni ukrep je zelo pomemben pri opravljanju del na posebno zanimivih območjih, ki bi jih utegnil napadalec začasnó zasesti.

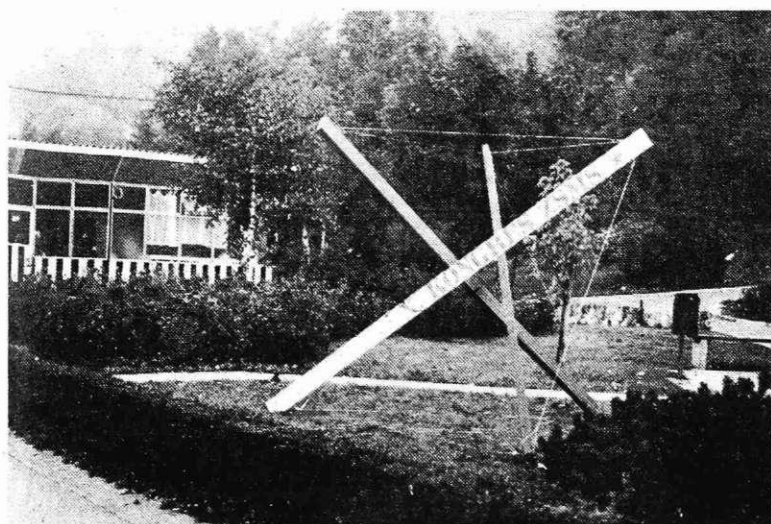
KONEC

OBISK SEJMA »MODERNA ELEKTRONIKA« V LJUBLJANI

V torek, 3. oktobra, prireja Elektrotehnično društvo Jesenice obisk sejma »MODERNA ELEKTRONIKA« na gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Odhod z avtobusom bo ob 14.30 izpred parkirnega prostora Železarne. Prevoz in vstopnico plača ED Jesenice. Prijave zbira Vinko REKAR, tel. št. 245 do ponedeljka, 2. oktobra, do 12. ure.

ED Jesenice

Mladi Jeseničani se v teh dneh pripravljajo na X. kongres ZSMS, ki bo od 12. do 14. oktobra v Novi Gorici. Potrudili se bodo, da bo tudi mesto Jesenice imelo »kongresni poudarek«. Ob tej priložnosti bodo okrasili izložbe, na ulicah pa bo tudi več gesel. V ponedeljek pa so poleg spomenika NOB nasproti železniške postaje že namestili pano v pozdrav kongresu. Naj dodamo, da bo Meblo iz Nove Gorice takšne panoje postavil v vseh mestih v Sloveniji.

PROGRAM TRIDNEVNEGA IZLETA V BEOGRAD, TITOGRAD IN ČRNOGORSKO PRIMORJE

Prvi dan — petek: Zjutraj polet z letalom z Brnika do Beograda. Po pristanku prevoz z avtobusom do železniške postaje. Odhod vlaka ob 9.40 za Titograd. Železniška postaja Beograd — Bar je prav gotovo ena najlepših in najbolj zanimivih prog v Evropi. Vožnja poteka skozi 254 tunelov v skupni dolžini 114 km in preko 234 mostov. Edinstveni gradbeni dosežek je most na Mali rijci, saj je visok 200 m in je najvišji železniški most v Evropi.

Prihod v Titograd je predviden ob 18.18. Namestitev v hotelu, večerja, nočitev.

Drugi dan — sobota: Zajtrk, nato ogled mesta, ki je bilo popolnoma uničeno v bombardiranju v pretekli vojni. Razvilo se je v moderno mesto, ki se od leta 1946 dalje imenuje Titograd in šteje danes prek 70.000 prebivalcev. Po kosilu vožnja z avtobusom do Skadarskega jezera. Virpazara do Petrovca in naprej do Budve, kjer je namestitev v hotelu, večerja in nočitev.

Tretji dan — nedelja: Po zajtrku z avtobusom do Cetinja, nekdanja prestolnica Črne Gore leži na višini 680 m in je še danes ohranila staro arhitekturo in atmosfero. Zanimivosti: dvorec kralja Nikole, več muzejev in galerij, cetinski manastir. Če bo vreme ugodno, se bo vožnja nadaljevala do vrha Lovčena (1574 m), kjer je veličasten Njegošev mavzolej.

Nadaljevanje vožnje do Kotora, od tam po zalivu, mimo Herceg Novoga in naprej do letališča Čilipi. Polet letala proti Ljubljani okrog 22. ure.

CENA POTOVANJA 2.190 DIN

V ceno so vključene vse v programu navedene usluge in vodič na celi poti. Izlet bo organiziran v oktobru. Pismene prijave pošljite na sindikat železarne Jesenice (tel. 216) do 1. oktobra.

KONFERENCA OO SINDIKATA ŽELEZARNE JESENICE — Komisija za oddihe in izlete

PROFILARNA

5. septembra je bila 11. seja IO osnovne organizacije sindikata. Na seji so evidentirali možne kandidate za sodnike porotnike, v nadaljevanju seje pa so se dogovorili, da se bodo 20. septembra sestali s predstavnikmi družbenopolitičnih organizacij in delegati za samoupravne interesne skupnosti in zbor združenega dela. Dogovorili naj bi se o nadaljnjem delu s poudarkom na večji aktivnosti in medsebojni povezavi.

IO osnovne organizacije sindikata je bila posredovana informacija o dodeljevanju akontacij v Železarni z namenom, da bi bili člani seznanjeni, v kakšnih primerih so do nje upravičeni.

IO osnovne organizacije sindikata ugotavlja, da za pohod na Stol ni bilo prijav.

Predlagali so naj bi v odboru za izvajanje zakona o združenem delu sodelovali: Sandi Bertonec — predsednik in člani Marija Gasar, Alojz Skumavec, Marija Lavtižar, Ciril Podgoršek, Milan Mohorič, Žarko Sedlarjevič, Radomir Otovič in Vlado Najdek.

Dogovorili so se, da bi 7. in 8. oktobra izvedli izlet na Dolenjsko in si ob tej priložnosti ogledali nekaj kulturnih spomenikov, proizvodnjo v IMV Novo mesto, preostali prosti čas pa naj bi preživeli ob kolektivnih igrah in rekreaciji.

VALJARNA BLUMING — ŠTEKEL

Na osmi redni seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, ki je bila 7. septembra, so najprej spregovorili o izletih. Dogovorili so se za dva izleta in sicer naj bi prvega organizirali v Poreč 23. in 24. septembra, drugega pa v Prago v dneh od 20. do 22. oktobra. Za izlet v Poreč naj bi člani kolektiva prispevali po 150 dinarjev, svojci pa 250 dinarjev. Program izleta za Prago bo objavljen pozneje. Člani kolektiva — udeleženci izleta prispevajo po 500 dinarjev in svojci po 700 dinarjev.

V nadaljevanju seje so obravnavali pritožbo sodelavca Jakoba Galičiča na odločbo disciplinske komisije. Člani IO predlagajo oprostitve izrečene kazni, predlog pa bodo posredovali tudi delavskemu svetu TOZD Valjarna bluming štekel.

Predloga za podelitev odlikovanj bo proučila komisija, sicer pa predlagajo članom delavskega sveta ter ostalim odborom, da se sej redno udeležujejo.

Pri pregledu plačilnih grup na izvršnem odboru sindikata je treba ugotoviti možnost povišanja kategorij in izenačenje med blumingom in šteklom (evidentičarja in kalkulant).

JEKLOVLEK

O pripravah na praznovanje 30-letnice obstoja in delovanja obrata jeklovlek so se pogovarjali na peti seji IO osnovne organizacije sindikata, ki je bila 14. septembra. Sprejet je bil sklep, da bodo za proslavo 30-letnice obstoja in delovanja jeklovleka ustanovili pripravljalni odbor, v katerem bo vodja TOZD, predsednik delavskega sveta, predsednik OO ZSMS, predsednik IO sindikata ter sekretar OO ZK. Za predsednika pripravljalnega odbora so imenovali sodelavca Ruparja z nalogom, da skliče prvo sejo odbora do 1. oktobra.

Podpredsednik IO tov. Noč je navzoče seznanil z analizo bolezenske odsotnosti v Železarni. Menijo, da je bolezenska odsotnost v Železarni in tudi v TOZD Jeklovlek prevelika in zaskrbljujoča. Sklenili so, da je treba še več prizadevanj za zmanjšanje odsotnosti za dela zaradi bolezni. Z namenom, da bi pozitivno vplivali na sodelavce zaradi zmanjšanja odsotnosti z dela zaradi bolezni, so se seje udeležili tudi sindikalni poverjeniki.

V tretji točki dnevnega reda so sprejeli sklep o organizaciji piknika na Pristavi.

V sklepnem delu seje so obravnavali člani sindikata, ki so dali časa odsotni z dela zaradi bolezni. Denarno pomoč so dodelili dvema sodelavcem in sodelavki zaradi težkega socialnega stanja in predlagali naj bi ji v okviru možnosti dodelili lažje delo odnosno drugo delovno mesto.

ELEKTRODE

Predsednik OO sindikata Stanko Sedlar je na seji IO 14. septembra navzoče seznanil s sklepi, sprejetimi na sestanku predsednikov osnovnih organizacij sindikata Železarne.

V drugi točki dnevnega reda so predlagali štiri sodelavce za sodnike — porotnike. Na seji so še imenovali odbor za uveljavljanje zakona o združenem delu v TOZD Elektrode, ki ga sestavljajo: Ljubo Radovič, predsednik in člani: Antonija Divjak, Slavko Maver, Slavko Bizilj, Marjana Talian, Srečko Žen, Boga Beton, Josip Bajz, Franc Tersegav in Rajka Knavs.

Na seji IO so denarno pomoč odobrili 11 sodelavcem, hkrati pa so zaprosili IO sindikata Železarne, da iz sredstev solidarnostnega sklada istim sodelavcem odobri tudi denarno pomoč.

Člani IO so razpravljali o letošnji krvodajalski akciji. Menijo, da bi morali delavcem — krvodajalcem priznati osemurno odsotnost z dela, tako kot je to uveljavljeno v drugih delovnih organizacijah v občini.

Sprejet je bil tudi sklep o nabavi permanentnih vstopnic za ogled hokejskih tekem v letošnji sezoni. IO sindikata prispeva po 100 din, preostalih 250 din pa posamezni koristniki. Obravnavali so še vprašanje nizkih osebnih dohodkov v TOZD. Prevladuje mnenje, da so osebni dohodki v TOZD Elektrode najnižji v Železarni, to pa najbolj občutijo delavci z nižjimi kategorijami, ki pa jih je v TOZD precej. Razen tega so na seji obravnavali problematiko nekvadratne dobave EO žice, ki jo dobavlja TOZD Valjarna žice in profilov. Ob tem ugotavljajo, da je žica kolenčasta in nad mero in imajo zato veliko težav pri rezanju ter nadaljnji predelavi, in prav tako večje količine izmečka. OO sindikata TOZD Elektrode predlaga, naj bi o tej problematiki razpravljali odbor za gospodarstvo ali delavski svet TOZD, ki naj sprejme ustrezne ukrepe za namenom, da bi izboljšali kvaliteto EO žice.

KOVINOSERVIS

Seja IO osnovne organizacije sindikata je bila 13. septembra. Imenovali so tri člane komisije za pripravo predlogov za odlikovanja in priznanja, zatem pa so predlagali še tri možne kandidate za sodnike — porotnike.

Da bi dokončno uredili prehrano so se dogovorili, da s 1. oktobrom naročajo topli obrok v TOZD Družbena prehrana Železarne. Nalogo so zaupali Valentinu Muleju in Radku Vuleliji. Hkrati bodo obvestili SGP Gradbinec — družbena prehrana, o prekinitvi pogodbe za dostavo toplega obroka.

Predsednik OO sindikata Valentin Mulej priporoča na osnovi analize bolezenske odsotnosti z dela v Železarni, izdelavo ustrezne analize tudi v TOZD Kovinoservis. Sodelavec Medja je predlagal, naj bi analizo pripravili ob devetmesečnem periodičnem obračunu.

USPEŠNO DELO POKLICNE GASILSKE IN REŠEVALNE ENOTE ŽELEZARNE

Na seji upravnega odbora poklicne gasilske in reševalne čete Železarne Jesenice so najprej pregledali uresničevanje sklepov zadnje seje, v nadaljevanju pa poslušali in potrdili poročilo o blagajniškem poslovanju in pregledali opravljeno delo v letošnjem letu.

Pri tem so ugotovili, da so bili vsi sklepi uresničeni, vključno z uspešnimi pripravami za nabavo avtomatske lestve za reševanje ljudi iz visokih stavb. Letošnjega dela je bilo zelo veliko. Poveljnik Franci Bahun je poročal, da je bilo sodelovanje s prostovoljnimi gasilskimi društvi in enotami civilne zaštite vzorno. Vaje so se redno opravljale. Pri prostovoljni enoti, ki deluje pri poklicni, manjka še pet gasilcev. Letos dopolnjena organiziranost je dala dobre rezultate. Čim bo enota dobila avtomatsko lestev, bo treba sedanjo organiziranost predvidoma prihodnje leto dopolniti.

Razgovori o reševanju ob eventualnih nesrečah v Karavanskem predoru pri gasilcih v Šentjakobu in v Beljaku so bili uspešni. Bo pa še na obeh straneh potrebno poskrbeti za ustrezno opremo in reševalne naprave ter orodje. Predvidevajo, da bi se to vprašanje rešilo v okviru rekonstrukcije železniške postaje Jesenice.

Razen tega je Franci Bahun poročal, da je bila letošnja razstava v okviru civilne zaštite uspešna. Pri otvoritvi je bila navzočnost sicer majhna, ogled pa je bil dober, posebno s strani šolske mladine. Predvidena zaščitna sredstva so naročena in se pričakuje, da bodo v kratkem prispela. Prav tako je s postajami za brezžično sporazumevanje med gasilskimi enotami in Jesenicah, v Žirovnici in Kranjski gori.

Dobili so ustrezen prostor za potrebe gasilcev v valjarnah Bela, prav tako pa se kaže rešitev za spravilo starih ročnih in motornih brizgaln, ki imajo že takorekoč zgodovinsko vrednost in so na razstavah vedno privlačni eksponati.

Pred kratkim so začeli s tečajem civilne zaštite za člane delovnih organizacij, v kratkem pa bodo začeli tudi s tečajem za podčastnike. Tudi letos bodo gasilci izvedli strokovno ekskurzijo, ki bo predvidoma v začetku oktobra.

Enota je že izdelala osnutek programa za prihodnje leto, na osnovi česar bo pripravljen tudi osnutek

Letos ozimnice ne bodo organizirali, pač pa bodo članom kolektiva z nižjimi osebnimi dohodki nudili denarno pomoč v okviru možnosti sindikalne organizacije. V tej točki dnevnega reda so razpravljali še o koriščenju letnega dopusta, v Medulinu. Koristniki so bili zelo zadovoljni, poslovanje pa je bilo enostavno in ugodno.

DELOVNA SKUPNOST ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE

Seja IO osnovne organizacije sindikata je bila 2. septembra. Denarno pomoč so odobrili dvema sodelavkama, med tem ko so IO sindikata Železarne predlagali, da sodelavki Hadžeri Mulalič odobri denarno pomoč, ker je dalj časa odsotna zaradi bolezni. Sprejet je bil sklep o organizaciji izleta po poteh AVNOJ. Prvi izlet bo 7. in 8. oktobra, drugi pa 17. in 18. oktobra, seveda v primeru, če bo za oba izleta dovolj prijav. Prebrana je bila še zahvala sodelavke Talarjeve za brezplačno letovanje v Crikvenici nato pa je bil IO sindikata seznanjen s sklepi sestanka predsednikov osnovnih organizacij sindikata, ko so obravnavali analizo bolezenske odsotnosti z dela. Seznanjeni so bili tudi s proizvodno problematiko TOZD HV Bela. Ob sklepu seje so bili seznanjeni še z možnostjo za nakup knjige Edvarda Kardelja »Svobodno združeno delo« ter z akcijo za obnovo doma na Mežakliji in pohodu po Karavankah.

LIVARNA

Peta seja IO osnovne organizacije sindikata je bila 11. septembra. Glede na sklep, ki so ga sprejeli na prejšnji seji je predsednik Milan Kerin povedal, da je bronovina zbrana in pripravljena za odkup. V zvezi z dopisom občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice so evidentirali tri možne kandidate za sodnike — porotnike, med tem ko so Antona Avbra predlagali v komisijo za pripravo predlogov za odlikovanja.

Sodelavec Anton Križaj je IO osnovne organizacije sindikata informiral o sestanku predsednikov osnovnih organizacij sindikata Železarne.

Sodelavcu Francu Pristovu so odobrili denarno pomoč zaradi odsotnosti z dela zaradi bolezni.

programa finančnih sredstev, in sicer za del, ki ga prispeva Železarne in del, ki ga daje občinska skupnost za varstvo pred požarom. B.

PRIJETEN IZLET V POREČ

Osnovna organizacija zveze sindikata — delovne skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje, je pripravila in v soboto ter nedeljo 23. in 24. septembra uspešno izvedla dvodnevni izlet. V soboto ob 6. uri so se z dvema avtobusoma odpeljali v Poreč. Spotoma so se ustavili samo enkrat in sicer pri motelu Rubin pred Koprom. Popoldan in v nedeljo dopoldne so se kopali v zunanjem bazenu hotela Delfin, kjer so stanovali in v dobre sto metrov oddaljenem morju. Ker je bilo vreme lepo in toplo ter razmeroma ugodno za kopanje in morju, notranjega bazena v hotelu niso ogrevali.

Žal pa je bilo nekaj opečenih od neprijetnih meduz, majhnih rjavkasto — rumenih klobučkov s tremi trakovi poganjalkami. Kot je že pisalo v dnevnem časopisju, jih je tok prinesel iz Sredozemskega morja in sedaj ta nevarnost nadleguje kopalce ob naši obali, ki se razteza ob odprtem delu Jadranskega morja. Ta nadloga resnično ni prijetna in upajamo, da bo z morskim tokom kot pravijo, sama odšla.

V soboto zvečer je bila, kot je v navadi zabava in ples, v nedeljo po kosilu pa so se odpeljali v Lipico, kjer so si ogledali polurni nastop dresiranih konj. Od tu so se udeleženci izleta odpeljali v Predvor, kjer so imeli v hotelu grad Hrib večerjo.

Izlet je bil prijeten in za tiste, ki so se tod prvič vozili, tudi zanimiv. Vsekakor gre pa pohvala Janezu Lešniku, referentu za izlete in oddihe, ki je vse to skrbno organiziral v lastni režiji in s tem prihranil nekaj starih tisočakov, ki jih je sicer treba odšteti potovalni agenciji. B.

O IZPOLNJEVANJU PLANSKIH OBVEZNOSTI V ŽELEZARNI RAVNE

V 16. številki Informativnega Fužinarja je uredništvo objavilo podatke o izpolnjevanju planskih obveznosti. Iz objavljenih podatkov povzemamo, da v mesecu juliju v Železarni Ravne zastajajo za planom skupne proizvodnje 2,0 %, v kumulativu pa 1,5 %. V primerjavi s istim obdobjem v lanskem letu, so v juliju presegli skupno proizvodnjo za 9,0 % in v kumulativu za 3,3 %. Hkrati uredništvo objavlja tudi pregled doseženih rezultatov po posameznih TOZD.

Tako v TOZD Jeklarna proizvodnja ni potekala po planu, kljub temu, da je bil mesečni plan presežen za 2,7 %, v kumulativu TOZD zastajala za 0,7 %. V tej TOZD so imeli težave z vložkom, ki je bil pomešan z različnimi legirnimi elementi. Visok je bil tudi izmeček glede na rezultate v prvem polletju in znaša 2,2 %.

Zaostanek v TOZD Jeklovilarna je bil v juliju 20,4 %, povečal pa se je tudi zaostanek v kumulativu in je znašal 7,4 %. Kot kaže so še vedno nerešljivi problemi peskov, veziv in neustreznega asortimenta ter pomanjkanje delovne sile, ki je v juliju pestilo skoraj vse TOZD.

V TOZD Valjarna skupna proizvodnja ni bila dosežena zaradi generalnega remonta na srednji in lahki progi. Nekaj zastojev so imeli tudi zaradi mehanskih in elektro okvar tako, da je skupna proizvodnja v juliju znašala 96,8 % v kumulativu pa 99,6 %. V primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu pa znaša prekoračitev 3,5 %.

Vzroki, da v TOZD Kovačnica niso dosegli plana so v glavnem zaradi 14-dnevnega pomanjkanja plina in zaradi generalnega remonta parnega kladiva. Imeli so več naročil iz kvalitetnih jekel pri čemer pa za končno izdelavo potrebujejo veliko več učinkovitih ur kot za enako količino nizko legiranih jekel. Tako je planirana proizvodnja v juliju zastajala za 9,2 % in v kumulativu za 5,4 %.

V ŽELEZARNI RAVNE UVELJAVLJAJO PRIPOROČILA ZK

V 17. številki informativnega Fužinarja, ki je izšla 15. septembra, so namenili precej pozornosti delitvi osebnih dohodkov. Objavljen je daljši prispevek v zvezi z nedavno problemsko konferenco ZK v Železarni o celovitem pristopu k dopolnjevanju sistema delitve osebnih dohodkov. Delegatska konferenca je sprejela priporočila, ki bodo dobila polno veljavo in bodo obvezna za vse člane ZK, ko jih bodo obravnavale ter sprejele vse osnovne organizacije ZK.

Na problemski konferenci so bila sprejeta priporočila, ki jih objavljamo v povzetku:

Problemska konferenca je ocenila, da so poglavitni vzroki nezadovoljstva v nedorečenih in nerazvitih družbenoekonomskih in samoupravnih odnosih od ugotavljanja skupnega prihodka in skupnega dohodka TOZD; uveljavljanja dohodkovnega odnosa, do dodelitve sredstev za vse oblike porabe.

INFORMATIVNI

fužinar
GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

V priporočilih poudarjajo, da se bodo komunisti zavzemali za sprejem takšnih samoupravnih sporazumov o delitvi sredstev za osebne dohodke, ki bodo vsebovali skupne osnove in merila s katerimi se bo za približno enak del pridobil približno enak osebni dohodek. Nadalje je rečeno, da mora biti sestavni del sporazuma metodologija za vrednotenje zahtevnosti dela po kateri se opravi analitsko ocenjevanje del oziroma nalog v vseh TOZD. Prav tako si bodo prizadevali za sprejem pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev OD, ki vključujejo vse specifičnosti tehnologije in dela posamezne TOZD. V aktih o razporejanju čistega dohodka mora biti določeno oblikovanje mase sredstev za osebne dohodke v odvisnosti od uspešnosti poslovanja odnosno od doseženega dohodka v TOZD in delovni organizaciji, ki bo podlaga za pridobivanje osebnih dohodkov delavcev glede na njihov prispevek ter doseženi rezultat.

Sistem pridobivanja OD mora temeljiti na stimulaciji za večjo produktivnost in bolj gospodarno delo. Zato je stališče omejevanje, oziroma počasnejše rasti osebnih dohodkov glede na zviševanje dohodka sprejemljivo samo za oblikovanje mase

Tudi v TOZD Jeklovlek skupna proizvodnja ni bila dosežena zaradi remonta brusilnih in grobo vlečnih strojev. V poročilu ugotavljajo, da so zaradi zastarelosti strojev remont dokaj pogosti in dolgotrajni in premalo uspešni. Tako je bila skupna proizvodnja v juliju dosežena s 94,4 % in je v kumulativu zastajala za planom za 1,0 %.

V TOZD Stroj in deli so v juniju uporabili skoraj vse obstoječe kapacitete za nedokončano proizvodnjo, in je bila takrat proizvodnja dosežena s 147,2 %. To pa je bil vzrok za nizko proizvodnjo v juliju, ko je bila skupna proizvodnja dosežena le s 74,9 %, kumulativno pa 82,5 %. V tem delu poročila so zapisali, da tudi montaža stiskalnic ne poteka po predvidenem planu zaradi slabe kvalitete nekaterih sestavnih delov.

V TOZD Industrijski noži je bilo veliko zastojev, ki jih je povzročila bolezenska odsotnost in nepravčasna dobava vložnega materiala. Imeli so tudi pogoste zastoj pri odpremi. Plan skupne proizvodnje je bil tako dosežen le z 48,2 % in v kumulativu 54,9 %.

Skupno proizvodnjo v juliju so v TOZD Pnevmatični stroji dosegli 82,0 % in v kumulativu 86,6 %. Občutno je primanjkovalo delovne sile, pri izdelavi vrtnalnega orodja pa so imeli pomanjkanje vložnega materiala in trde kovine.

V TOZD Vzmetarna je znašala skupna proizvodnja 98,0 % in v kumulativu 95,2 %. V juliju so močno presegli izvoz in sicer za 71,7 %. Tako da znaša prekoračitev v kumulativu 41,6 %, v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu pa celo 64,1 %.

V TOZD Rezalno orodje zaostanek v skupni proizvodnji znaša 18,2 % in v kumulativu 5,2 %. Tudi v tej TOZD so močno presegli izvoz, in sicer za 51,8 %, čeravno je bil v juliju dosežen le 39,3 %.

V TOZD Kovinarstvo Ljubno zastajajo pri skupni proizvodnji za 6,3 % in v enaki višini tudi pri odpremi.

za osebne dohodke, ne pa tudi kot instrument zaviranje produktivnega dela.

Sesto priporočilo, ki je bilo sprejeto na problemski konferenci, poudarja, da vsako delo, ki je družbeno priznano mora biti marljivo, in je zato treba v osnutke aktov vnesti kriterije s katerimi je možno ugotovljati učinkovitost dela vsakega delavca. Za razvijanje in spodbujanje ter kreativne dejavnosti delavcev je treba v samoupravnem sporazumu vnesti merila po katerih bodo delavci pridobivali nadomestila iz tega dela prispevka ter uspešnosti TOZD. Enako pomembno je upoštevanje predlogov delavcev po uvedbi moralnih priznanj za nevsakdanja delovanja in aktivnosti na vseh področjih dela, (inventivna dejavnost, projektne naloge, razvoj samoupravnega sistema v družbenopolitičnem življenju).

V osmem priporočilu je zahtevano, da je treba predložene teze za spremembe in dopolnitve samoupravnih splošnih aktov za delitev sredstev za OD in za izdelavo osnutkov samoupravnih sporazumov dopolniti, da bodo skladni z zakonom o združenem delu in da bodo omogočale enostavnejše samoupravne rešitve.

Med ostalimi sprejetimi priporočili pa je rečeno, da morajo biti delavci seznanjeni s tem, da vse vrste dodatkov zmanjšujejo oblikovano maso sredstev za osebne dohodke za pridobivanje OD po uspešnosti.

Skladno s priporočili za urejanje odnosov na področju delitve sredstev za osebne dohodke je priporočila treba upoštevati v ustreznih aktih, s katerimi urejajo dohodkovne odnose in razporejanje dohodka in OD. Vzporedno je treba urediti odnose pri pridobivanju dohodka za DS in TOZD iz naslova svobodne menjave dela tako, da bo njihov dohodek odvisen od vrste, količine, kvalitete dela in uspešnosti dela posameznih služb ter njihovega prispevka k rezultatom poslovanja posameznih TOZD.

Med priporočili sprejetimi na problemski konferenci so komunisti poudarili, da ne bodo sprejemali parcialnih rešitev in zviševanj analitičnih ocen del, oziroma nalog v posameznih TOZD mimo sprejetih skupnih osnov in sprejete metodologije. Vendar pa je treba za tekoče opravljanje del in nalog sproti razreševati odprta vprašanja in zato vztrajajo pri čimprejšnji rešitvi zahtev za izdelavo analitske ocene za dela, ki se niso ocenjena po veljavni metodologiji in za njihov sprejem.

VOZNI RED ZA AVTOBUSNO LINIJO: PODBREZJE - ZAPUZE - JESENICE

NP	D	V	V	POSTAJE	V	D	NP	V
1	2	3	4		5	6	7	8
4.55	5.06	12.55	20.55	PODOBREZJE	6.58	14.49	15.00	22.58
5.01	5.12	13.01	21.01	Posavec	6.52	14.43	14.54	22.52
5.04	5.15	13.04	21.04	Dobro polje	6.49	14.40	14.51	22.48
5.06	5.17	13.06	21.06	Črnivec	6.47	14.38	14.49	22.47
5.09	5.20	13.09	21.09	Podvin	6.44	14.35	14.46	22.44
5.15	5.25	—	—	Radovljica	—	14.30	—	—
5.18	—	13.15	21.15	Zapuže	6.38	—	14.40	22.38
5.20	—	13.18	21.18	Bepunje	6.35	—	14.37	22.35
5.23	—	13.20	21.20	Polje	6.33	—	14.35	22.33
5.25	—	13.23	21.23	Rodine	6.30	—	14.32	22.30
5.26	—	13.25	21.25	Smokuc	6.28	—	14.30	22.28
5.27	—	13.27	21.27	Doslavče	6.26	—	14.28	22.26
5.29	—	13.29	21.29	Breznica	6.24	—	14.26	22.24
5.31	—	13.31	21.31	Zabreznica	6.22	—	14.24	22.22
5.34	5.34	13.34	21.34	Moste	6.19	14.21	14.21	22.19
5.36	5.36	13.36	21.36	Potoki	6.17	14.19	14.19	22.17
5.39	5.39	13.39	21.39	Koroška Bela	6.14	14.17	14.17	22.14
5.41	5.41	13.41	21.41	Javornik	6.13	14.15	14.15	22.13
5.44	5.44	13.44	21.44	Jesenice, železarina	6.10	14.12	14.12	22.10

$\textcircled{D}$ romba INF vozi v nedeljah in praznikih, ter prostih sobotah
 $\text{D} \cong \text{V}$ vozi v delavnikih
 $\text{V} = \text{vozi vsak dan}$

VOZNI RED ZA LINIJO: KRNIČA - JESENICE

ID	NP	IO	D	NP	V	Postate	V	D	NP	DD	V
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11
5310	5110	510	1810	1810	2110	K R N I C A	644	1444	1444	1431	2244
5312	5112	512	1812	1812	2112	Zgornje Gorje	642	1442	1439	1436	2244
5315	5115	515	1815	1815	2115	Sponje Gorje	639	1439	1439	1436	2244
5318	5118	518	1818	1818	2118	Rečica	636	1436	1436	1433	2233
5322	5122	—	—	1822	2122	Bled-Jelovica	632	—	1432	—	2233
5328	5128	522	—	1828	2128	Bled-Union	631	—	1431	1429	2233
5338	5138	538	—	1838	2138	Vrba	621	—	1421	1419	2222
5348	5148	539	542	1840	2140	Koroška Bela	614	1416	1414	1407	2211
5352	5152	543	542	1844	2144	Jelenice, železnar.	610	1412	1410	1402	2210

@pomemb: ID = vozi v delavnikih, NP = vozi v nedeljah in praznikih, DD = vozi v delavnikih, v prostih sobotah ne vozi
 Pod št. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9 in 11 vozi vse leto, Pod št. 3 in 10 vozi v času od 1. 9. do 31. 5.

VOZNI RED za linijo: JESENICE – PLANINA POD GOLICO

1	2	3	Postaje	4	5	6
5,15	18,05	21,15	PLANINA POD GOLICO	6,36	14,36	22,36
5,18	18,08	21,18	Transformator	6,33	14,33	22,33
5,21	18,11	21,21	Pitloidi	6,30	14,30	22,30
5,26	18,16	21,26	Zemljavec	6,25	14,25	22,25
5,81	18,21	21,81	Zdravstveni dom	6,20	14,20	22,20
5,88	18,28	21,88	Železniška postaja	6,18	14,18	22,18
5,84	18,24	21,84	Gimnazija	6,17	14,17	22,17
5,86	18,26	21,86	ŽELEŽARNA	6,15	14,15	22,15
5,140	18,140	21,140	Koroška Bela, »K«	4,45	14,10	22,10
5,442	18,442	21,442	VALLARNA BELA	5,43	14,08	22,08

Opomba: do železarnice vozi vrak dan, naprej pa v delavnikih, razen v prostih sobotah

VOZNI RED ZA LINIJO JESENICE – BREZNICA

1	2	POSTAJE	3	4
5.05	14.02.	Jesenice — bolnica	5.49	14.46
5.07	14.04	Jesenice, zdr. dom	5.47	14.44
5.09	14.06	Jesenice, žel. post.	5.45	14.42
5.11	14.08	Jesenice, železarna	5.43	14.40
5.14	14.11	Javornik	5.40	14.37
5.16	14.13	Kor. Bela	5.38	14.35
5.19	14.16	Potoki	—	14.32
5.21	14.18	Moste	5.33	14.30
5.23	14.20	Selo	5.31	14.28
5.24	14.21	Zabreznica	5.30	14.27
5.27	14.23	Brezznica	5.28	14.25

Opomba: vozi v delavnikih, v prostih sobotah ne vozi

VOZNI RED ZA LINJO JESENICE – RADOVLJICA

1	2	POSTAJE	3	4
5.08	14.12	Jesenice, železarna	5.45	14.46
—	14.16	Kor. Bela	5.41	—
—	14.18	Moste	5.37	—
—	14.25	Lesce, žel. post.	5.30	—
—	14.27	Lesce, Tulipan	5.28	—
—	14.29	Radovljica, Isospan	5.26	—
5.23	14.30	Radovljica a. p.	5.25	14.31

Opomba: Vozi v delavnikih od 1. 9. do 31. 5., v prostih sobotah ne vozi.

VOZNI RED ZA LINIJO: ZAPUŽE – JESENICE

1	Postaje	2
5.15	Zapuže	14.40
5.18	Begunje	14.37
5.20	Poljce	14.35
5.23	Rodine	14.32
5.25	Smokuč	14.30
5.27	Doslovce	14.28
5.39	Koroška Bela	14.16
5.43	Jesenice, železnica	14.12

Opomba: vozi v delavnikih, v prostih sobotah ne vozi.

VOZNI RED ZA LINIJO JESENICE – BREG

1	2	POSTAJE	3	4
5.05	14.06	Jesenice, žel. post.	5.40	14.40
5.07	14.08	Jesenice, železarna	5.38	14.38
5.10	14.11	Javornik	5.35	14.35
5.12	14.13	Koroška Bela	5.33	14.33
5.15	14.16	Potoki	5.30	14.30
5.17	14.18	Mošnje	5.27	14.27
5.20	—	Breg II.	5.24	14.24
5.21	14.21	Breg I.	5.22	14.22

Opomba: vozi v delavnikih, v prostih sobotah ne vozi

VOZNI RED ZA LINIJOKROPA - JESENICE

ID.	NP	V	V	Postaje	V	D	NP	V
1	2	3	4		5	6	7	8
4.55	4.55	12.55	20.55	KROPA	7.02	14.59	15.02	23.02
4.58	4.58	12.58	20.58	Lipnica »K«	6.59	14.56	14.59	22.59
5.01	5.01	13.01	21.01	Pri Skirevju	6.57	14.53	14.57	22.57
5.04	5.04	13.04	21.04	Kamna Gorica	6.54	14.50	14.54	22.54
5.07	5.07	13.07	21.07	Spodnja Lipnica	6.50	14.47	14.50	22.50
5.10	5.10	13.10	21.10	Zgor. Lancevo	6.47	14.44	14.47	22.47
5.13	5.13	13.13	21.13	Spod. Lancevo	6.44	14.41	14.44	22.44
—	—	13.18	21.18	Lesce, žel. p.	6.39	14.36	14.39	22.39
—	—	13.20	21.20	Lesce, Tulipan	6.37	14.34	14.37	22.37
—	—	13.22	21.22	Radov. — Isospan	6.35	14.32	14.35	22.35
5.22	5.22	13.22	21.23	Radovljica	6.34	14.31	14.34	22.34
5.23	5.23	13.24	21.24	Radov. — Isospan	—	—	—	—
5.25	5.25	13.26	21.26	Lesce, Tulipan	—	—	—	—
5.27	5.25	13.28	21.28	Lesce, žel. post.	—	—	—	—
5.27	5.27	13.37	21.37	Breg I.	6.23	—	14.23	22.23
—	5.36	13.39	21.39	Breg II.	6.21	—	14.21	22.21
—	5.38	13.46	21.46	Koroška Bela	6.14	14.16	14.14	22.14
5.39	5.45	13.50	21.50	Jesenice, želez.	6.10	14.12	14.10	22.10
5.43	5.49	13.50	21.50					

Opomba: V = vozi vsak dan
NP = vozi v nedeljah in praznikih ter v prostih sobotah
Voz vsr leto, razen 1. 1. V. in 29. XI.
D = vozi v delovnikih

OSEBNI DOHODEK NI VEČ PLAČA

(Nadaljevanje s 1. strani)

stema delitve. Drugače bo premik še nadalje želja in neizpolnjena naloga. Večina je, na srečo, na drugi strani — kjer pa prevladuje zagrebo izpopolnjevanje še spoznanega in tudi preizkušene. Resda pod bremenom številnih zadreg, vendar se porajajočih neznank in tudi pričakovanj, da bi dogovarjanje o delitvi dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke dobilo še nove spodbude s širše družbene ravni. To pa so nekatere poglavitne — in za neposredno prakso v delovnih kolektivih še kako manjka — odločitve, brez katerih utegnejo ostati strokovna prizadevanja pred nenehnim tehtanjem, kaj predlagati, kako izpopolnjevati, kar vsekakor terja popravke. Od teh splošnih ugotovitev, ki smo jih izbrali za uvodne vrstice tega »poskusnega« pregleda uveljavljanja novega sistema delitve v nekaterih ozd (seveda povsem slučajno izbranih), velja preiti k posameznim vprašanjem delovanja uveljavljenih deliteljev meril in osnov. Tudi tu znova s pogledom le na nekaj najbolj značilnih podatkov kakor se jih po kratkih obiskih posameznih organizacij in po bolj ali manj »zaokroženih« pojavnostnih sogovornikov strniti iz novinarjevih beležk. Reči namreč moramo — pa ne v svoj zagovor — da je o teh vprašanjih težje dobiti trdne informacije kot pa o kaki, recimo, povsem poslovnih zadevi. Vsaj po našem mnenju tudi ta značilnost opozarja, kako težko v OZD zaokrožajo nov sistem delitve, da bi se skladal z zakonskimi zahtevami — kako so tudi kritični in nezadovoljni s tem, kar so že zapisali. Po svoje vsekakor pohvalen pojav, četudi z druge strani ponovno znamenje, da »velika priložnost« — tako mnogi poimenujejo vloga zakona o združenem delu za ureditev zadev prav na področju delitve — še zdaleč ni izkoriščena.

OB PREMAJHNJI TUDI PREVELIKI ZALOGAJI RAZNIH MERIL

Rekli smo, najmanj je seveda uspeha, kjer so se skušali na silo zlasti pa ne glede na tradicijo kolektiva, na pogoje dela in ustvarjanja dohodka, še posebej pa mimo stališča delavcev do posameznih zahtev dela, vključiti v novi sistem delitve. V takih okoliščinah je zato kaj malo jasnih meril, ki bi bila tudi tekoče uporabna. Tako za delitev dohodka kot tudi neposredno osebnih dohodkov. Navadno je tedaj kopica meril dobila svoje mesto v ustreznih aktih, toda kaj kmalu se je večina tega izkazala kot neuporabna, odveč, nekoristna — saj zanje niti ni na razpolago potrebnih vhodnih podatkov. Ali pa bi bilo njihovo iskanje, zbiranje in preračunavanje dražje od koristi.

Seveda tudi v takšnih primerih ne gre brez razlik. V strokovno dobro usposobljeni in po raznih sistemih nedvomno že dobro preizkušeni Kolinski, na primer, so povsem jasno spoznali da so si zapisali veliko preveč meril oziroma sestavin, ki naj odmerjajo delitev, kot pa so si jih vsebinsko in tehnično zmogni tekoče zagotavljati. Kajti razkorak med viri podatkov, vseh pa povezanih k strnjenim resolucijskim zahtevam in opredelitvam je preglobok. Tako se pisana paleta sicer nespornih in gotovo spodbudnih in pravilno navedenih meril o osebnih delovnih prispevkih ravna dokaj po svoje —

še zmeraj malce mimo pozitivnih dohodkovnih tvorcev kot so produktivnost, akumulativnost, ekonomičnost itd. Nagrajevanje sicer spoštuje zahteve o delitvi »po delu«, vendar tistega bistvenega preloma v gospodarskem ne zagotavlja. Slejkoprej ga zaustavljajo nikoli blažje obveznosti, ki bremene dohodke, izgubljanje interesa za reprodukcijsko moč, zato pa tudi usmerjanje razvojne pozornosti na področja, kjer bo zagotovo moč dobiti bančno pomoč. Popuščanje zagretosti za lastno akumulacijo je potemtakem zadosten znak, kako delujejo delitelveni merila, ki o »pristojnosti« delavcev — seveda od vseh drugih, vsekakor učinkovitejših zunanjih »merilih«, ki kroje dohodek, zlasti pa razpoložljivi čisti dohodek.

Sistem, ki so si ga zapisali v pivškem Javorju, smo že nekajkrat ocenili kot izjemno celovit »primer« vsestranske odvisnosti delitve od ustvarjenega dohodka. Pa ne le v proizvodnji, še bolj je zanimanja vredno, kako navezujejo plačevanje dela skupnih služb na skupno dohodkovno uspešnost združenih temeljnih organizacij.

Tudi pri njih ni malo raznih meril — toda vedo, da jih bodo resnično lahko uvedli le postopoma. Tako pa bodo tudi vse bolj grabila v bistvena jedra, od katerih je odvisno ravnanje strokovnjaka, posameznega odgovornega delavca za dobro prodajo, tekočo oskrbo proizvodnje z delom, reprodukcijskim materialom, kadri itd.

Saj zato marsikje tudi z vso trpkostjo ugotavljajo prav po teh »preizkusnih mesecih«, da so se odločali, ne da bi resnično vedeli, kaj jim bo to ali ono merilo prineslo. Malo je bilo poprejšnjih preizkusov, preden so predlogi dobili svoje referendumske »za«. Tako so nam v Železarni Štore odkrito povedali, da sicer v temeljnih opredelitvah doslej še niso našli pomanjkljivosti — pri posameznih merilih, normativih za kvaliteto pa so že nujni popravki. Tradicionalne količinske norme seveda niso tolikšna zagotovila kot odločitve o zahtevani kakovosti. Seveda velja to za proizvodnjo. Slejkoprej pa so šele pred prvim preizkusom strožje navezave osebnih dohodkov tistih delavcev, katerih odločitve vplivajo na proizvodnjo, realizacijo, produktivnost itd., na učinke njihovega dela. Ob pomanjkanju primernejših meril so se odločili za takomenovano oceno delovnega rezultata. To bo poleg »giblivosti točke« nadaljnji spodbujevalec odgovornostnega dela in posameznih odločitev. Znova bo seveda terjati preizkusno dobo, preden bo moč odgovorjati, da je zanesljiv in koristen. Toliko bolj, ker je predvideno, da ocena lahko le zvišuje osebni dohodek — ne more pa kaznovati slabih odločitev ali malomarnega ravnanja. Če je res, da je vsakršna ocena boljša kot pa zgolj zagotovljena plača na podlagi analitičnega vrednotenja delovnih nalog — pa je seveda povsem odprto vprašanje organizacije dela, če se nekdo sicer želi izkazati, pa delo opravlja korektno, vendar zgolj za »predhodno oceno«. Resnično, praksa naj pokaže koristnost in smotnost pristajanja le pri ocenjevanju, čeprav izpeljanem z vso možno (subjektivno) objektivnostjo.

UGODNE OCENE PRVIH PREMIKOV

V novomeški Krki sicer še niso opazili močnejših premikov, ki bi bili plod novih metod vrednotenja dela

po novih pravilnikih. Z njimi namreč niso uvažali nečesa novega, saj so količinske kriterije v proizvodnji imeli že davno prej. Velik premik pa so opazili na primer v skladišču, kjer so šele zdaj uvedli nagrajevanje po količinskem delu. Medtem ko so prej v skladišču imeli vedno probleme s kasnitvijo, danes skladiščni delavec sprašuje po delu in ga hočejo imeti vedno več, da bi na ta način ob koncu meseca domov nosili debelejšo kuverte. Pričakujejo, da se bodo delavci močneje zavedli delitve osebnih dohodkov, ko bodo po delovnih skupinah vpeljali kot kriterij tudi kakovost dela, delavci v skupnih službah in ostali režijci pa bodo pravo vrednost nagrajevanja spoznali, ko bodo izgotovljeni in sprejeti opisi delovnih nalog in se bodo morali zavzemati, da bodo dobili čimveč težjih in s tem višje vrednotenih nalog. V Krki tudi pravijo, da je razmeroma lahko vrednotiti — tako po količini in kvaliteti — operativno delo, mnogo težje pa je pravilno po kriterijih oceniti kreativno delo posameznih, zlasti vodilnih, vodstvenih in strokovnih delavcev. Medtem ko v nabavnem oddelku ne bi imeli posebnih težav z nagrajevanjem po delu, pa se jim zatakne v stimuliranju strokovnih delavcev v prodaji na terenu. Učinek posameznika je težko meriti, pravijo, ker delavci poslov ne zaključujejo neposredno, temveč samo obveščajo lekarnarje in zdravnike o specifičnosti posameznih zdravil.

Dohodek neke TOZD ni zgolj plod vloženega dela, temveč tudi vpliv tržišča, višina dovoljenih cen itd. Zato so omejili razlike, ki bi nastale v osebnih dohodkih, če bi edino merilo dosežen dohodek temeljne organizacije. Za enako delo je v dveh različnih TOZD največ deset odstotkov razlike, če sta oba delavca dosegla enak učinek. Če bi delavcem delili po dohodku TOZD, bi bile razlike preobčutne, saj se v zdravstvu srečujejo z maksimalnimi cenami izpred desetih let, v kozmetiki pa dosegajo nove cene in s tem solidne rezultate.

Tudi novogoriška Vozila spadajo med OZD, kjer nadaljujejo na desetletnih izkušnjah merjenje osebnih prispevkov delavcev k skupaj ustvarjenemu dohodku. Delo režijskih delavcev pa je še vedno brez pravih meril. Tak neenak položaj med delavci bodo skušali odpraviti z izdelano izčrpano katalogizacijo in vrednotenjem delovnih nalog, ki je zdaj še v javni razpravi, toda da bo še ta mesec verjetno tudi sprejeta. S pomočjo razvida del se bodo tudi v strokovnih službah skušali približati sistemu meril, ki bodo bolj izenačevala delavce v proizvodnji s tistimi v režiji. V Vozilih menijo, da premajhna pozornost temu delu sistema nagrajevanja ni le njihova slabost, marveč slabost tudi drugih delovnih organizacij pa prav tako nekaterih institucij, ki se s tem ukvarjajo in bi lahko marsikaj pripomogle, da bi se objektivizirana merila za te delavce čimprej izdelala. Vse prepogosto se namreč dogaja, da se delavci v režiji še skrivajo za dosežki delovne skupine v kateri delajo, saj jim takšno možnost, kar same od sebe ponujajo postavljene opisne norme.

Za režijska dela bo potrebno sistem objektiviziranih meril šele izdelati. Za sorodna dela in opravila bodo lahko izdelali enaka merila, za tista, ki so prav specifična, pa bo morda treba postaviti prav posebna merila. Takšna merila bodo morala bolj kot doslej temeljiti na primerjavah med opravljenim delom in zastavljenim letnim pa tudi tromesečnim načrtom. Za razdobje treh mesecev so se odločili zato, ker bi krajše razdobje zahtevalo še dodatno službo, če bi hoteli primerjati dovolj kvalitetno izpeljati, daljše pa ne bi bilo več tako učinkovito. Takšna primerjava opravljenega dela z načrtovanim, ugotavljanje njegove kakovosti in seveda predvsem postavljanje ciljev pa bo zahtevalo veliko večje napore vodilnih delavcev, ki pa z dosedanjimi razponi v dohodkih prav gotovo za to niso dovolj stimulirani. Organizatorja dela, ki bi takšno nalogo najkvalitetneje opravil in so ga v Vozilih že imeli, pa jih je zapustil, je zelo težko dobiti saj je delo dokaj nevhvaležno.

V »Muri« iz Murske Sobote določa maso osebnih dohodkov število proizvedenih dohodkovnih enot — proizvodov, ki jih uskladiščijo. Z letnim načrtom določena količina proizvodnje, ki jo narekujejo postavljene normativni časa tako skupaj s plansko zastavljeno politiko delitve dohodka, določa maso osebnih dohodkov. Zaradi izrazite sezonske proizvodnje so se v Muri raje naslonili na količino uskladiščenih proizvodov, namesto da bi predvsem upoštevali količino prodanih. S takšnim načinom nagrajevanja so namreč dosegli, da na primer delavci, ki delajo v tozdz ženski plašči, ki izdelajo zimsko plašče od marca, prodaja pa steče šele konec avgusta, tudi v tem času dosegajo takšne osebne dohodke, kot so jih s svojim delom dosegli.

Sistematizacije del in opravil, ki jo v delovni organizaciji že dalj časa uporabljajo, niso spreminjali, saj je bila dovolj dobro izdelana, tako da so jo le prenesli v začetku leta sprejete pravilnike o nagrajevanju. Pravilnikov doslej niso spreminjali, saj so delavci z njimi zadovoljni. V proizvodnji, kjer je zaposlenih 82 odstotkov vseh delavcev, nagrajujejo osebne prispevke delavcev na osnovi doseženih rezultatov dela, ki jih pred delavca postavlja začrtana norma, dodatke in odbitke pa si lahko delavec prisluži tudi z boljšo ali slabšo kvaliteto dela, še posebno stimulacijo pa dobe, če normo presežejo. Manj podrobno je v pravilniku nagrajevanje delavcev, ki so zaposleni v režijskih službah. Ti so namreč nagrajevani (18 odstotkov jih je) po vrednosti opravil, ki jih opravljajo, vrednost opravil pa je določena v izhodiščni sistematizaciji. Spremenljivost del osebnih dohodkov pa se giblje v odvisnosti od podatka, ki ga ponudi mesečni obračun dohodkovnih enot tozdz v katerem delajo. Začetne težave z zbiranjem podatkov so že prebrodili. Tako so neločljivo povezani s produktivnostjo in ekonomskim rezultatom tozdz. Zaradi specializirane proizvodnje po tozdzih so se odločili, da bodo nabavno prodajne službe ločili po enakem načelu, saj se le tako delo lahko kvalitetneje opravlja, laže pa se odloči tudi odgovornost pri delu. Ker se v Muri zavedajo, da so nagrajevanju delavcev, ki so zaposleni v režijskih službah, posvetili še premalo pozornosti, so v pravilnik vnesli obvezo, da bodo v roku enega leta izdelali še dodatna merila za ta opravila in naloge, tako da bodo delo lahko tudi individualno merili. Doslej namreč niso imeli ločene stimulacije za posameznike — na primer, referenti v komercialni imajo vsi enake osebne dohodke. (se nadaljuje)

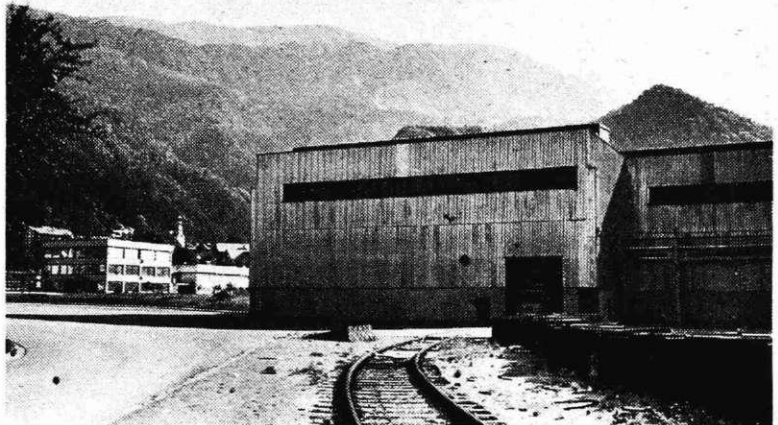
V AVGUSTU VIŠJI STROŠKI...

(Nadaljevanje z 2. strani)

Odstopanje od planskih cen materiala R 3

avgust	jan. — avgust		povprečno
Naziv materiala			
Železova ruda	1.750.112	— 1.124.007	— 140.500
Legure	2.005.531	3.995.378	499.422
Staro železo	— 4.665.782	— 9.936.398	— 1.242.050
Vložni material predelave	4.745.746	11.445.062	1.430.633
Pomožna sred. (graf. elekt.)	— 7.596.694	— 9.248.886	— 1.156.110
Ognjevdržni material	576.546	3.702.401	462.800
Mat. za vzdrž., rez. deli	871.384	7.258.807	907.351
Tekoča in plinasta goriva	3.744.865	17.361.234	2.170.154
Surovo jeklo (češki slabi)	— 5.458.086	— 13.967.377	— 1.745.922
Trakovi	263.456	1.932.475	241.559
Lični material	318.957	2.981.261	372.658
Embalaza	1.104.250	2.352.247	294.031
Dodatki barvnih kovin	— 233.032	— 1.709.103	— 213.638
Kemikalije	14.210	— 2.107.574	— 263.447
Les	166.709	1.550.425	193.803
Trda goriva	— 182.325	— 1.051.306	— 131.413
Zaščitna sredstva	1.336	1.517.386	189.673
Maziva	631.266	1.389.472	173.684
Ostalo	113.910	1.840.762	230.095
Razlika v ceni R 3 — R 6	— 1.064.579	— 3.756.855	— 469.607
Skupaj	— 2.901.220	14.425.404	1.803.176

Alenka Jasnič

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI

TOPLOTA IZ NOTRANJOSTI ZEMLJE

TOPLOTA IZ NOTRANJOSTI ZEMLJE

Glede na današnjo in bodočo energetsko situacijo v svetu postaja tudi toplota v notranjosti zemlje, imenovana geotermična energija, vedno bolj zanimiva. Vendar je treba tudi pri tej, kakor tudi pri ostalih »novih energetskih virih« računati na to, da bo njeno izkoriščanje ekonomsko upravičeno šele pri ustrezno višji ceni nafte. Kljub temu so že danes v teku določeni raziskovalni nalogi s katerimi želijo ugotoviti tehnološke in ekonomske možnosti za izkoriščanje geotermične energije. Pred kratkim je švicarska »strokovna komisija za uporabo geotermične energije in podzemeljske akumulacije energije«, izdala kratko poročilo o svojem dosedanjem delu. Iz njega so razvidni nekateri zanimivi podatki o možnostih uporabe te vrste energije v Švici.

PARA IN VROČA VODA

Pri prehajanju v notranjost zemlje, narašča temperatura za tri stop. Celzija na 100 m globine. To razliko v temperaturi je mogoče izkoristiti. Medtem, ko prodira zemeljska toplota preko kamenin le počasi in neopazno na površino, lahko omogoči hitri transport vode. Ta pojav poznamo kot termalne vrele.

V nekaterih državah kot so Italija, Madžarska, Islandija, ZDA, Japonska in Nova Zelandija že izkoriščajo takšne vrele tople vode in tudi pare za proizvodnjo električne energije, ogrevanje prostorov in sanitarne vode. Na področju Pariza so ob koncu leta 1977 na ta način s pomočjo štirih naprav pričeli ogrevati 6.000 stanovanj in jih preskrbovali s toplo vodo. Tudi v Švici imajo eno takšno napravo, kjer ogrevajo s termalno vodo vsa

poslopja nekega kopališča. V ZDA pa izvajajo poskuse, da bi energetsko izkoristili vroče kamenje v notranjosti zemlje. V ta namen napravijo umetne razpoke v katere črpajo vodo, ki se ob stiku z vročim kamenjem ogreje.

UPORABA GEOTERMIČNE ENERGIJE

Tehnologija uporabe geotermične energije obstaja v tem, da črpajo vodo iz vrtnice in jo po znižanju njene toplotne vsebnosti preko druge vrtnice vodijo nazaj v iste kamnite sloje. Glede na globino vrtnice in tok toplote, ima lahko takšna voda temperaturo med 20 in 100 stop. C. Za ogrevanje prostorov in pripravo tople vode je treba uporabljati blizu ležeče stavbe, ki morajo imeti zaradi ekonomskih razlogov vsaj 1500 do 2000 stanovanj. Za največjo uporabo v zimskem obdobju mora biti dodatno na razpolago običajno ogrevanje s kurilnim oljem, plinom ali premogom.

Ker je voda, ki jo črpajo iz zemeljskih globin velikokrat zelo korozivna, jo je treba s pomočjo izmenjevalca toplote ločiti od ostalega toplotnega kurjenega toka. V določenih primerih je zaradi povišanja temperature potrebna tudi toplotna črpalka. Zaradi varčevanja z geotermičnimi viri toplote je treba gostoto globinskih vrtnj in količine odvzete tople vode izbirati tako, da poraba ni prevelika, ker lahko pride do ohladih vode. Razen tega je treba toplotno že izrabljeno vodo ponovno prečrpavati v vrtnice. Vzroka za to sta dva: povečana vsebnost mineralov in soli ter zaradi ohranjanja hidrostatskega ravnotežja.

VPRAŠANJE STROŠKOV

Za preizkusna vrtnanja do globine 2000 m, vključno s testiranjem črpanja, računajo za vsako vrtno dva do tri milij. švicarskih frankov stroškov (1 švic. frank — 11,12 din). Če rezultati ustrezajo potem je treba v določeni razdalji (do največ enega km) izvrtati še drugo vrtno za vračanje toplotno izrabljene vode. Za takšno dvojno vrtno, opremljeno s črpalkami, toplot-

nimi izmenjevalci in podobno, računajo da bi bili skupni stroški okoli šest milijonov švicarskih frankov. K temu je treba prišteti še stroške za napeljavno cevovodov do mesta porabe in za rezervno ogrevalno napravo, ki pa je običajno že na mestu.

Pod ugodnimi pogoji so stroški za geotermično ogrevanje prostorov enaki stroškom za ogrevanje s kurilnim oljem ali zemeljskim plinom. Glede na vedno večjo ceno nafte in izboljšanje tehnologije, bo postala rentabilnost uporabe geotermične energije vedno večja.

PODZEMELJSKA AKUMULACIJA TOPLOTE

Ena izmed možnosti za izkoriščanje notranjosti zemlje v toplotne namene je tudi občasna akumulacija toplote. Možni viri za to so: odpadna industrijska toplota, termoelektrarne, geotermična toplota in delno tudi naprave za izkoriščanje sončne energije. Viške toplote, ki bi nastali v poletnem obdobju bi akumulirali pod zemeljsko površino. Za te namene bi bila posebno primerna tista nahajališča talne vode, ki so neprimerna za pitno vodo. Raziskave so že v teku. V bistvu gre za to, da potisnejo vročo vodo v talno vodo in jo potem v času porabe ponovno izčrpajo.

Prednosti tega načina akumulacije toplote so: visoka stopnja učinka, konkurenčni investicijski in obratovalni stroški ter možnost prekoračitve temperature preko 100 stop. C. Med slabše strani lahko štejemo to, da je treba najti geološko ugodne lokacije in da morajo biti akumulacijska mesta centralizirana. Razen tega so za potiskanje in črpanje vroče vode v oziroma iz vrtnice, potrebne takšne naprave, s katerimi je možno preprečiti toplotne izgube, ki nastanejo zaradi konvekcije.

Ker je knjiga Jožeta Vidica Po sledivh črne roke, ki je izšla leta 1975 razprodana, smo se odločili ponatisniti nekatera poglavja iz te knjige, ki se nanašajo na naše območje.

PRVE ŽRTVE ČRNE ROKE NA JESENICAH

Oktobra 1943. leta je povabil šef tajne plavogardiščne obveščevalne službe Bratko v znano ljubljansko restavracijo Sestica svoja agenta, ki se dotlej nista poznala. Prvi je bil študent tehnike, star 26 let, doma iz Litije. V obveščevalni službi se je uveljavil kot sposoben, drzen in hladnokrven likvidator pristašev osvobodilne fronte. Drugi je bil uradnik, gospodovalega vedenja, star 31 let, okroglega, toda prikupnega obraza in že bolj redkih las. Bil je izkušen gestapovski ovaduh, ki je svoje obveščevalne moči preskušal tudi na plavogardištnem terenu. V glavo se mu je vplela misel, da je boljši agent, kot je bila slavna Mata Hari.

Rad je gledal njene slike, to lepoto francoske plesalke in nemške vojvotke. Pred njo so podali na kolena diplomati in generali. A kaj ji je use to pomagalo? Francozi so jo odkrili in 1917. leta ustrelili v Parizu, ko je bila stara 41 let.

Njega že ne bodo dobili, si je dopovedoval. Ni slutil, da ga gorenjski vosovci, posebno jeseniški, že zasledujejo.

Mata Hari je obveščevalne podatke dobivala v postelji. Naš agent je imel druge sposobnosti. Iz njegovih ust so se kar cedile sladke besede in marsikdo mu je zaupal svoje skrivnosti. Svojo zmoto je spoznal šele v zaporu ali pred nasilno smrtjo.

»Poznanstvo je treba zaliti,« je pripomnil Bratko in poklical natakarja.

»Imate že novo vino?«
»Seveda, gospod,« je odvrnil natakar in se obližnil, kot bi hotel reči, kako dobro in sladko je.

»Kar liter ga prinesite!« Može so dvignili kozarce in nazdravili.

»Kje bomo začeli?« je vprašal prvi agent in se previdno ozrl, če morda kak gost ne prisluškuje.

»Priznati moram,« je rekel Bratko, »da so nas Italijani s to neumno kapitulacijo spravili v veliko zadrego. Poročila govorijo o velikem porastu partizanske vojske, komunisti se širi. Treba bo odločno ukrepati: naša nevidna pest jih bo udarila naravnost v srce organizacije. Pa tudi med našimi voditelji bo treba razčistiti, kdo je kriv za poraz na Turjaku in v Grčaricah. Izgubili smo čvet naše vojske pri ljudeh za zaupanje. Ti zlobneži se mene obredujejo in obdoljujejo. Bodo že videli! Sicer pa bomo te račune poravnali po vojni. Najprej je treba z naše poti odstraniti oefarje.«

Gustje so prihajali in odhajali. Sem ter tja se je kdo ozrl po treh možeh, ki so ob litru cvička stiskali glave in sepešali. Marsikdo je pomislil, da iz njihovih ust govori vino, da govorijo o ljubzenskih dogodivščinah. Le kdo bi pomislil, da sta si tedaj v Sestici prvič segla v roke dva največja slovenska plavogardištna črnoroka: tistega lepega oktobrskega dne je bila za mizo v Sestici sklenjena zločinska zarota.

Med pogovorom je prvi agent s svirčnikom krcal po časopisu. Bratko se ni zmenil za to. Šele ko je opazil, da je agent že skoraj dvajsetkrat na časopisu napisal številko sto — nekateri številke je enkrat ali dvakrat podčrtal, druge obkrožil — je vprašal:

»Hej, kaj pa pomenijo te stotice? Ti morda primanjkuje denarja?«

»Ti ga jaz posodim,« se je namuznil drugi agent.

»Uganita. Plačam za liter stisnjene grozdja.«

Ugibanje je bilo brezuspešno.

Tedaj je prek cele časopisne strani napisal številko sto in tiho izrekel zaoblubo: »Sto jih bom pobil.« Agenti sta izbuljila oči in prisluhnila nenavadni prisegi. »Pred nekaj dnevi so partizani v Kočevju sestavili nekakšno sodišče in tam med drugimi na smrt obsodili tudi moje prijatelja Draga Tomažiča. Lani sva bila skupaj v četniškem bataljonu. Zdaj je mrtev. Maščeval se bom. Pobil bom sto komunistov in oefarjev. Ko bi le mogel, še kakega njihovega višjega funkcionarja.«

Med pripovedovanjem so mu oči žarele od sle po maščevanju, po krvi. In spet so šepetali, šepetali...

»Torej velja,« je ob odhodu dejal Bratko, »da decembra bomo sestavili spisek ljudi, ki se bodo morali preseliti na drugi svet, v vice ali pekel. Nebeška vrata so jim tako zaprta.«

Drugi agent, uglajen gospod, je zašepetal Bratku: »Začeli bomo na Jesenicah. Tam je bilo že pred vojno največje komunistično gnezdo na Gorenjskem.«

Črna roka je zaorala brazdo in za seboj puščala mrtve, vdove, sirote, odmevali so kriki groze in klici po maščevanju. Vosovci so se spopadli z do tedaj neznanim, zvritim in okrutnim sovražnikom.

UMOR

GUSTLJA ŠTRAUSA-LIPETA

Upokojeni železničar Anton Štraus iz Žirovnice je pogledal skozi okno v pusti in mrzli decembrski večer ter zamrmral: »Koledarsko se zima začne šele jutri, na Gorenjskem pa je že od oktobra mrz. H krojaču moram na Jesenice, da mi pomehi obleko.« Ogrnil si je plašč in krenil proti železniški postaji.

Na Jesenicah krojača Pipana ni dobil doma.

»Uh, kako je mrzlo,« je godrnjal Štraus in se pridružil nad krojačem, ki v tako mrzlih večerih pušča stranke na cedilu. Vsaj listek naj bi pustil na vratih, da bi vedel, kam je šel in kdaj se vrne.

Štrausov sin Gustelj je tistega dne delal v železnarni do šestih zvečer. Po delu je najprej zavil v gostilno k Brunarju. Za mizo je zagledal jeznega očeta. »Oče,« je dejal Gustelj, »kar popijte ga dva deci, medtem bom pogledal, kje je krojač.«

Za točilno mizo je pil mesarski pomočnik. Ni prišel zaradi pijače. Z Gustljem sta bila zmenjena, da se tu dobita po šesti uri zaradi dogovora, kdaj, kaj in koliko bo pripravil mesa za partizane. Kdaj in kje ga bo izročil Gustlju.

Po kratkem pogovoru z mesarskim pomočnikom je Gustelj zapustil gostilno. Očetu je obljubil, da se bo vrnil, brž ko bo dobil krojača Pipana. Le-ta je stanoval v isti hiši kot Gustelj.

Tudi Gusteljnove stric, 52-letni Franc Štraus, je tistega dne delal v železnarni do šestih zvečer. Gustelj je stanoval pri njem. Medtem ko je Gustelj zavil v gostilno, je Franc šel takoj domov. Pred hišo ga je ustavil neznanec in uprašal, če je on Štraus. Ko je dobil pritrdni odgovor, mu je neznanec izročil liste, rekoč: »Jutri

dopolodne morate odgovoriti na to pismo.«

»Pojdite z menoj v hišo, zunaj je tako mrzlo,« je dobrodušno dejal Franc, misleč, da ima opravka z Gusteljevim prijateljem. Namesto odgovora je izza bližnjega drevesa zaslišal šepet. Le kdo se skriva za drevesom? Morda so partizani?

»Ste vi Gustelj?« vpraša neznanec. »Ne, toda kmalu bo prišel. Pojdite noter, kjer je toplo,« je ponovil vabilo. Franc je vedel za skrivnostne zveze nekake Gustlja s partizani, zato je bil še vedno prepričan, da ima opravka s partizanom.

»Ej, niste pravi. Oprosite, vrnite mi listek. Bom kar tu počakal Gustlja.«

Komaj je zaloputnil vrata in ženi povedal, da zunaj dva ali trije neznanci čakajo Gustlja, so na dvorišču odjeknili strelji.

»O bog, ta dva pa zagotovo nista partizana,« je zakričal Franc in stekel na dvorišče.

»Grozno, grozno, Gustlja so ubili!«

Kriki, jok, potrnost, obup...

Pritekli so Francova žena in sosede. Na mrtvem Gustlju je bil listek z narisano črno roko. Listek, ki ga je neznanec prej dal njegovemu stricu Francu.

Cez nekaj minut so z avtomobili pridrevli gestapovci. Spraševali so, kaj se je zgodilo, če so videli neznanca, kako so bili oblečeni in kdo je ubiti. Hiša, v kateri so stanovali Štrausovi, je tik ob glavni cesti nasproti železnarni. Nemška policija in gestapovska postojanka je bila samo nekaj sto metrov dalje v bivši Kovačevi hiši, nasproti glavnih uradov Železnarne.

»Ubili so ga banditi,« je samozvestno izjavil šef jeseniških gestapovcev Druschke. Tako je in nič drugače. Kar reče šef gestapa, je kot pribito. Če bo kdo drugače trdil, bo moral povedati, od kod drugačni podatki. Gorje mu!

To je bil prvi zlučin črne roke na Gorenjskem. Zgodil se je 22. decembra 1943. leta, točno dvajset minut čez šesto uro zvečer.

Oče je v gostilni zaman čakal na sina s sporočilom, če se je krojač Pipan že vrnil. Namesto sina je prišel brat Franc in mu povedal, kaj se je zgodilo.

Zvečer so v Štrausovem stanovanju Gustlja položili na mrtvaški oder. Po običaju so ostali najbližji sorodniki, sosedje in znanci izmenično vso noč v sobi žalosti, le ropot iz železnarne je motil nočno tišino. Vse je mučilo vprašanje, ki je kot črv glodalo njihove misli: kdo sta bila neznanca in kaj pomeni tisti listek s črno roko? Takšnega letaka še nihče ni videl. Da bi kolikor toliko prekinil mučno tišino in moreče vzduske, je Franc bolj zase kot za druge glasno razmišljal: »Ja, tista črna roka, kaj neki naj bi pomenila? Neki sem že bral o tem... V Jurčičevih Rokovnjacijah je opisano, kako je lastnik graščine na Kolovcu pri Domžalah lovil rokovnjače. Za kazensko mu rokovnjači ponoči iz zaprtega hleva odpeljali najlepšega jezdnega konja, na vrata pa so s črnim ogljem narisali človeško roko kot znamenje rokovnjaške moči in grožnje... Ampak danes ni več rokovnjačev, smo mi, ki trpimo in garamo od jutra do večera, in oni, ki nas tlačijo in izžemajo. Revez je revež, pa ga daj, kamor ga hoče.«

Naslednjega dne je bila soba, v kateri je ležal Gustelj, vsa v cvetju. Številni venci so izražali naklonjenost ljudi do človeka, za katerega so vedeli, da je bil dobrega srca, veseljak in iskren prijatelj. Le redki so vedeli za njegove zveze s partizani, toda slutili so, na čigavi strani je lahko pošten človek. Jeseničani so trumoma prihajali kropiti. S Koruške Bele je prišel Viktor Svetina, njegov sodelavec. Žalosten je zrl v prijatelja.

Zaslišanje je bilo strogo. Samo se je branil, premolčal najbolj kočljive zadeve, zaobrčal očitke, jih skušal zmanjšati. Vseeno ni pomagal. Nohenege zaveznika ni imel. Čelo Robin, ki je vpricho drugih povedal, da se še zmerom čuti njegov dobri tovariš, da mu je bil vzor kot hraber, sposoben komandant, da pa je res zagrešil nekaj napak. Predvsem ni dovolil zavzeto skušati obdržati bataljona skupaj, čeprav bi moral presoditi, da mu grozi razcep, če se tretja četa ne pridruži prvi in drugi. Povedal je Samu odkrito, da ne razume, zakaj je to napravil. Vpadel je Hrast, ki je brez ovinkarjenja omenil, da zaradi Sonje, ker se je bal, da bi ob prehodu doline padla. Prav zato je njega poslal naprej. Robin je tudi povedal, da je bil Samo s tretjo četo predolgo na enem mestu, da bi moral najpozneje v treh dneh, če ni našel bataljona, na pot.

Razrešili so ga dolžnosti komandanta in mu povedali, da bo poslej borec. Od njega da je odvisno, če si bo spet pridobil zaupanje in bataljon, ki ga je sprva zelo uspešno vodil.

Kot omotičen je Samo odšel iz hiše. V oči mu je udarilo ščemeče sonce. Kot bi se sonce hotelo z žarki poudariti, da se je končalo srečno obdobje njegovega partizanovanja.

Bo poslej res le borec, je s strahom pomislil. On, ki je dobro vodil četo, celo bataljon. Ni to le opomin, ki naj ga pretrese, da bi se ovedel slabosti, napak, ki jih je nehotе zagrešil, kmalu pa ga postavijo za komandanta?

Ne razumete, kako mi je. Ne veste, da sem še zmerom borec, najboljši, hraber, ki ni trepetal zase. Le strah me je bilo, si je z bridkostjo dopovedoval. Pa ne zase. Smrti se ne bojim!

Sonja, je zatrepetala v njem. Njej moram povedati, kaj se je zgodilo. Štabovci niso razumeli, ona me bo, Sonja ima vame za-

8 VINKO TRINKAUS

upanje. Zaradi nje bom dokazal, da so mi napravili krivico. Zaradi nje bom spet komandant bataljona, ker ji to veliko pomeni. In njemu tudi. Ni bil hraber le zato, ker je hotel pobijati. Želel se je tudi odlikovati, napredovati, voditi.

Sonje dolgo ni mogel najti. Šele po vztrajnem iskanju, ko je povprašal skoraj vsakega borca, če je videl Sonjo, je prišel do rborja vasi, pred kaščo, kjer je stala partizanka. Povedala mu je, da se Sonja umiva in mora počakati.

Legel je v travo, izpulil bilko in jo zdražen mdel med zobmi. Sonja ga ni precej zagledala. Najprej je hotela od tovaršice izvedeti, kako je videti v svežem perilu, umita.

Njen drobni, ostro izrisani obraz z nekoliko koničastim nosom, ki je še poudarjal odločnost, je bil prav ljubeč. Ko pa sta se njuna pogleda srečala, je Sonja v zadregi lahko zardela. Vstal je in se ji počasi blizal.

»Bil sem v štabu, na zaslišanju. Razrešili so me,« je trepetaje povedal Samo.

»Sem slišala,« mu je živčno odvrnila Sonja. Nenadno, kot bi se ji nekam mudilo in ji je njegova navzočnost odveč. »Vsi borci so vedeli že naprej, da te bodo razrešili.«

»Zakaj?« je obupan kriknil Samo in v jezi stisnil pesti. »Zaradi majhnih napak. Vsakdo kdaj zagreši napako.«

»Napake,« je obotavljivo, z zadrego odvrnila Sonja. Kot bi se spaciila ob zoprti besedici. »To ni majhna napakica, če se komandant boji. Lahko bi bilo usodno. K sreči ni bilo.«

Samo ni mogel verjeti, da prav slisi Sonja misli to zares. Preveč očitačo ga gleda, da bi se salila.

»Kaj, da sem se bal? Zase, smrti?« se je vse bolj čudil Samo. »Vsi borci vedo, da nisi upal preko doline. Tako se je zaradi tvojega strahu bataljon razdvojil. Pravijo, da je vsakogar kdaj strah. Tisi se prestrašil v najbolji neprimernem trenutku.«

»Misliš to zares, da sem se bal? Zase,« je začel vpiti Samo.

»Vsak se boji ali je pogumen le zase. Šaj nu čudno, Samo. Veliko jurisev si vodil, velikokrat si gledal smrti v oči. Prišlo je za tabo, v zelo neprimernem trenutku. Nič ne moreš. Pravijo, da je človek zoper lastni strah brez moči. Ampak ti si že opomorel.«

Bolelo ga je, rad bi zbežal, a je moral še vprašati. Moral!

»Sonja, me ljubiš?« je zbežan zmomljal in jo napeto gledal.

»Samo, razrešili so te. Zdaj ti bodo to še povedali.«

Kaj, kaj sem zagrešil, se je začel vpraševati Samo. Kar mi lahko očitate, je majhno, malenkostno popuščanje, predolgo oklevanje pri prehodu doline. Morda predolgo zadrževanje okrog Ratitovca? Ampak bila je ofenziva, vsi so se nekam umikali. Tudi napadali, ga je spreletelo. On ni napadal.

(SE NADALJUJE)

PIŠE TC: SICILIJA — OTOK BOGASTVA IN BEDE

Iz vulkanske zemlje je skozi desetletja nastajala črna plodna prst, ki je najbolj rodna za limone.

Vse območje na vzhodnem delu otoka je prekrito z njo. Na obali se proti Siracusi več kot 30 km razteza peščena plaža, morje je kristalno čisto in vabljivo. Tu je že vse polno sodobnih hotelov, ki jih povezujejo lepe ceste.

Tudi notranjost otoka je podolgem in počez prepletena z razmeroma dobrimi cestnimi zvezami. Trikotnik Messina na severu, Palermo na zahodu in Catania na vzhodu, povezuje nova avtocesta, ki je podaljšek sončne ceste. Po Italiji od Rima navzdol se vleče proti Neaplju do konice Apeninskega skornja. Pri Reggio di Calabria preskoči šest kilometrov široko Messinsko ožino — s trajektom in se pri Messina nadaljuje po otoku. Cesta je sestavni del osrednje evropske magistrale, ki se začne pri Københavnu na Danskem in konča v Palermu.

Človek, ki obišče Sicilijo, si seveda ne pride ogledat cest. Vendar je vsaj na vzhodni obali tako, da ga razvitost predela lahko preseneti. Karkoli že, ta del prav nič ne kaže zaostalost.

Ob cesti navzdol proti Siracusi to mnenje še bolj potrjujejo številne nove tovarne, ki so jih v zadnjih letih postavile industrijske družbe z italijanskega severa.

Vodnica nas med vožnjo opozori na ljubko graščino sredi velikega parka. Lastnica, znana markiza iz Palerma, jo je dobila v darilo za zadnji rojstni dan. Ko so okoliški kmetje to zvedeli, se je v vseh vaseh vnel pravi punt, vendar brez koristi. Markiza, ki ima še najmanj pet ali šest podobnih dvorcev, je podkupila oblast, ta pa je poskrbel, da se ničesar ni spremenilo, le da se nekaj časa ne bo hodila sem na počitnice.

Od vodnice in Milana spotoma zvemo, da se ljudstvo tod okoli, zlasti pa v notranjosti otoka, razen s poljedelstvom in sadjarstvom, peča tudi z izdelavo keramike. Surovine — rdeče ilovice za te izdelke je povsod na pretek. V zadnjem času so zrastle tudi številne manjše in večje keramične tovarne, ki zaposlujejo domačine. S tem so deloma ublažili nezaposlenost prebivalstva, ki je bilo na Siciliji že od nekdaj pereče.

SIRACUSA NAJSTAREJŠA IN NAJLEPŠA

Cesta na jug je speljana na več krajih z mostovi preko suhih rečnih strug. Največja reka Simeto, s številnimi pritoki je edina, ki ima tudi poleti nekaj vode, druge čez leto popolnoma usahnejo.

Sirakuso smo že od daleč opazili. Podobna je vsem pristaniskim mestom s pomoli in številnimi ribiškimi ladjami. Našo pozornost so pritegnile najprej okoli 100 metrov visoke skalnate stene vse preluknjane v vnožju, kjer so v prejšnjih stoletjih prebivali revni meščani. Nekaj predmestnih bednikov domuje v teh skalnatih luknjah še danes, čeprav si mestna uprava tega najmanj želi.

Povsem drugi vtis se ti ponuja, ko se po široki cesti zapelješ v novi del Siracuse, ki se nam zdi lepša od Catanije. Velike

sodobne stolpnice, široke ulice, drevoredi in parki prav nič ne dajo slutiti, da je to mesto z več kot 150.000 prebivalci lani slavilo že svojo 2.700. letnico.

Siracusa je poleg Naxosa in Auguste ena od prvih antičnih naselbin, ki so jih stari Grki utrdili na Siciliji. Razen Aten je bil Siracus največje žarišče grške kulture antične dobe. Zgodovinske trditve, da je bila v četrtem veku pred našim štetjem, v času njenega največjega razcveta, povsem enakovredna z Atenami.

Od novega vodnika, ki nas je pričakal na vhodu v mesto, simpatičnega Cezara, štiridesetletnega elegantnega gospoda, nizke rasti in negovanih potez, z zlatoobrobjenimi očali zvemo, da je domačin in da nas bo on vodil skozi svoje mesto. Pove nam, da smo mu, kakor smo lahko že pričakovali — Jugoslovani najbolj všeč. V tekoči angleščini kot se spodobi izkušenemu turističnemu asu, nam je najprej povedal vse o visokem jubileju svoje najlepše Siciruse, ki da je imela v tistih zlatih časih antike kot grška kolonija že od 800.000 do milijon prebivalcev.

»Alora,« povejte mi še kakšno mesto, ki se lahko pohvali s takšno preteklostjo, je s ponosom povedal kot pravi Cezaro in mahal z rokami po sicilijansko, da je bil, simpatično zanimiv. V avtobus je vnesel sveže in veselo vzdusje in poskrbel za restavracije v pristanišču. Okrepčila smo bili že vsi krepko potrebni. Prepoteni in za spremembo molčeči natakari v umazanem belem sukniču in črnim metuljčkom pod vratom, prinaša na mize pasticice, lasagne, špagete in pizze. Kar vidimo ga kako trpi. Le z redkimi med nami se lahko pogovori o naročilu. Drug drugemu gledamo na krožnik in potem pokazemo in naračimo »questos! Mladenič dirka sem in tja.«

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 19. seji, 25. septembra, pretrgal program izgradnje Cankarjevega naselja v Radovljici ter organizacijo in kadrovske problematiko upravnih organov v občinski skupščini. Na seji so potrdili predlog sklepa o imenovanju pomočnikov ravnateljev na področju vzgoje in izobraževanja po enakem postopku kot velja za individualne poslovne organe TOZD z javnim razpisom. Sprejet je tudi sklep, ki določa blagajniški maksimum največ v znesku 5.000 din dnevno za 1978. leto v glavni blagajni OS Radovljica. Člani sveta so bili na seji seznanjeni tudi s poročilom o pripravah za obnovitvena dela na stavbi občinskih družbenopolitičnih organizacij v Radovljici in za gradnjo stavbe postaje milice na Bledu.

V četrtek, 28. septembra popoldne bo v veliki sejni dvorani OS Radovljica šesta seja OK ZK Radovljica, ki bo posvečena predvsem obravnavi in sprejemu predloga statutarnega sklepa in poslovnika o organiziranosti in delovanju komunistov v občini. Podrobno bodo ocenili problematiko vzgoje in izobraževanja s posebnim poudarkom na usmerjeno izobraževanje in obravnavo pogojev za prehod na celodnevno šolo v občini.

Komisija za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri komiteju OK ZK Radovljica je na 4. seji, 19. septembra, v navzočnosti predstavnikov stanovanjske skupnosti, iniciativnega odbora za združevanje tekstilne industrije in izvršnega sveta OS Radovljica ocenila uresničevanje zaključkov z julijskega posveta na področju stanovanjskega gospodarstva v občini in izvajanje programa za 1978. leto. Obravnavali so tudi poročilo delovne skupine za opravljanje nadzora nad zakonitostjo dela v OZD in opredelili nadaljnje naloge v tej akciji. Podrobno so razpravljali tudi stališča za povezovanje tekstilne industrije v občini, obravnavali pa so še razvojno in dohodkovno problematiko v Viator - TOZD hoteli Bled, vsebinska izhodišča problemske konference o turizmu ter gospodarska gibanja v občini za I. polletje 1978.

Po sklepu izvršnega sveta OS Radovljica je predsednik Franc Podjed sklical v torek, 26. septembra, poslovne organe vseh TOZD in OZD s področja kmetijstva, gradbeništva, prometa, trgovine, gostinstva, družbene obrti ter stanovanjske in komunalne dejavnosti, naslednji dan, sredo, 27. septembra pa tudi poslovne organe TOZD in OZD industrije in gozdarstva. Razgovor je bil namenjen oceni gospodarskih gibanj v I. polletju in o možnostih razvoja v II. polletju 1978, analizi izvajanja srednjeročnih načrtov, analitičnim podatkom, izdelavi prostorskih planov v občini, akcijskem programu za sprejetje prispevnih stopenj SIS za obdobje 1979-1980 ter obravnavi aneksov k samoupravnim sporazumom o izločanju sredstev za stanovanjsko gradnjo. Beseda pa je tekla tudi o financiranju SIS za PTT promet, za železniški in luški promet ter za izgradnjo letališke mreže v SRS. Udeleženci posveta so bili seznanjeni tudi s poročili o zbiranju prispevkov za financiranje KS in potreb ljudske obrambe.

Do konca septembra bodo izvršni svet OS Radovljica ter izvršna odbora samoupravne stanovanjske in komunalne skupnosti potrdili osnove plana pridobivanja in urejanja stavbnih zemljišč v občini. Do takrat bodo izvedeni tudi posveti z nosilci razprav o sprejemu aneksa k samoupravnemu sporazumu o izločanju sredstev za stanovanjsko gradnjo za obdobje 1977-1981. Osnove plana bodo v oktobru sprejele tudi skupščine obeh skupnosti in zbor združenega dela občinske skupščine Radovljica.

Komisija za mednarodne odnose pri OK ZSMS Radovljica, ki jo vodi Darja Pretnar je na seji 26. septembra ocenila

dosedanje delo s posebnim poudarkom na prizadevanja, ki so bila usmerjena za navezovanje stikov z mladimi zamejskimi Slovenci in njihovimi organizacijami, kjer še niso bili doseženi zadovoljivi rezultati. Člani komisije so izrekli svoja stališča tudi o dokumentih za X. kongres ZSMS ter sprejeli program dela komisije in predlagali predsednico za člana koordinacijskega odbora za odnose z zamejskimi Slovenci pri OK SZDL Radovljica.

Prejšnji teden je bil v Bohinjski Bistrici širši sestanek aktivna družbenopolitičnih delavcev, krajevne skupnosti, organizacij in društev o uresničevanju nalog v zvezi z obnovitvijo hiše Tomaža Godca in o pripravah na proslavo 60-letnice KPJ ter 40-letnice konstituantne seje CK KPJ v Bohinju. Sprožena je pobuda za gradnjo večjega družbenega doma in imenovan 15-članski pripravljalni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za razpis referendum o samoprispevku za gradnjo tega objekta. Dela na obnovitvi Godčeve hiše, ki so zaupana splošnemu gradbenemu podjetju Bohinj so se že pričela 18. septembra, zato navzlic še nepopolni dokumentaciji o preureditvi objekta, upajo da bodo vsa dela zaključena do roka prihodnje pomladi.

V vojašnici heroja Andreja Žvana-Borisa na Bohinjski Beli je bila v torek, 19. septembra slovesnost na kateri so novodošli mladi vojniki podali svečano zaobljubo. Svečanosti so se razen starešin JLA in nekaterih staršev novih vojakov udeležili tudi številni predstavniki skupščine, družbenopolitičnih organizacij, šol in delovnih kolektivov iz radovljiške občine. Vojakom je najprej govoril poveljnik enote, ki nadaljuje izročila Prešernove brigade Lončar, nato pa je v imenu skupščine in DPO čestital predsednik občinskega odbora ZZZ NOV Radovljica Slavko Staroverski. Vojake je seznanil z zgodovinskimi dogodki iz NOB ter gospodarskim in družbenim razvojem občine. Čestitke so mladim vojakom izrekli tudi predstavniki mladine in delovnih kolektivov.

V hotelu Stane Žagar v Bohinju je bilo 20. septembra posvetovanje o programski osnovi razvoja Bohinja, ki ga je sklical predsednik izvršnega sveta OS Radovljica Franc Podjed. Posvetovanja so se udeležili predstavniki vseh delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, turističnih in gostinskih podjetij in društev s področja Bohinja, železniškega gospodarstva Ljubljana, kmetijskih združenj, kmetijsko zemljiške skupnosti, zavoda za urbanizem, Turist progressa Radovljica in občinske skupščine. Z ugotovitvami, ki so jih na osnovi razprave strnili v zaključkih, bodo seznanili vse pristojne dejavnike v Bohinju, občini in republikli.

Na 5. seji izvršnega odbora občinske skupnosti socialnega skrbstva Radovljica, 19. septembra so obravnavali osnutek programov in finančnih planov skupnosti za leti 1979 in 1980, predlog novih cen oskrbnega dne in poročilo o finančnem poslovanju doma dr. Janka Benedika v I. polletju 1978. Na dnevnem redu je bila tudi obravnavna samoupravnega sporazuma o enotnih merilih za določanje višine žepnine oskrbovancev v socialnih zavodih ter samoupravnih sporazumov o skupnih osnovah in merilih za uresničevanje svobodne menjave dela na področju zavodskega varstva odraslih oseb v SRS, skupnih merilih in osnovah za določanje OD, o skupnih merilih za določanje rejnine in plačevanje rejin ter samoupravnega sporazuma o izvajanju in financiranju socialne rehabilitacije slepih in slabovidnih oseb. Spregovorili so tudi o sofinanciranju dejavnosti mladinskega sprejemališča za begavce v Ljubljani v 1978. letu.

Po akcijskem programu priprav na bližnje kongrese ZSMS in ZSM Jugoslavije, ki ga je sprejelo predsedstvo OK ZSMS Radovljica, potekajo od 19. septembra v vseh OO ZSMS v osmih razredih osnovnih šol in v vseh razredih srednjih šol v šolskem centru Radovljica predavanja in razprave o vsebini kongresnih resolucij, o aktualnih nalogah ZSMS ter nekaterih zunanjih političnih vprašanjih in odnosih z zamejstvom. Do 10. oktobra se bo vrstilo najmanj 20 takšnih predavanj, ki jih bodo posredovali člani sekretariata predsedstva OK ZSMS in drugi družbenopolitični delavci iz radovljiške občine.

Izvršni odbor KK SZDL Podnart je v sredo, 20. septembra sklical v tamkajšnjem kulturnem domu zbor občanov z območja celotne KS Podnart. Udeležencem je bilo posredovano poročilo o delu skupščine in organov KS v preteklem mandatskem obdobju, poročilo o izvajanju programa SLO, civilne

zaščite in o dejavnosti poravnalnega sveta. Po razpravi so opravili volitve na katerih so izvolili 33 delegatov v skupščino KS za naslednje mandatsko obdobje.

Na slovesnosti, ki jo je v nedeljo, 17. septembra pripravil v Vrsarju na istrski obali zagrebški tednik Arena so svečano podelili najuspešnejšim in najbolj urejenim jugoslovanskim turističnim krajem ob morju in na kopnem priznanja in nagrade. Za najbolj urejen in uspešen turistični kraj v notranjosti države je bil v letu 1978 po izidih ankete Arene proglašen Bohinj, za kar so predstavniki bohinjskega turističnega društva na slovesnosti prejeli najvišje priznanje Zlato srno.

Za veliko nakupovalno središče, ki ga namerava zgraditi poslovna skupnost Murka Lesce v Lescah so projektanti sicer že izdelali idejno skico, prav tako pa je že pripravljen tekstualni del sporazuma o združitvi sredstev h kateremu naj bi pristopilo 48 delovnih organizacij podpisnic potem, ko bo izdelan tudi celotni investicijski program. Po oceni iz ekonomskega dela tega programa bo znašala vrednost tega velikega objekta brez obratnih sredstev okoli 320 milijonov din.

Po oceni sveta KS Radovljica se program investicijskih del na javnih objektih, ki je bil sprejet na osnovi referendum o samoprispevku iz leta 1976 v celoti uresničuje. Razen mrliških vezic in dostopa na pokopališče, je bilo asfaltirano 600 m ceste v Vrhnje in okoli 550 m ceste od Resja do Gorice. Že letos bodo morali asfaltirati še okoli 150 m ceste k novozgrajenemu objektu mrliških vezic ter urediti okolico. Računajo, da bo ta objekt izročen namenu najpozneje do 15. novembra.

V okviru programa sodelovanja s slovenskim kulturno športnim društvom BLED iz Essna in v cilju tekočega informiranja naših delavcev na začasnem delu v tujini, bo občinski sindikalni svet Radovljica tudi v prihodnjem letu namenil sredstva za naročnine Delavske enotnosti in Glasa. Razen tega bodo radovljiški sindikati sodelovali tudi v vseh drugih oblikah rednih stikov in informiranja zlasti o možnostih zaposlovanja in o vseh aktualnih političnih in gospodarskih vprašanjih, za katere se zanimajo naši delavci.

Po programu kulturne akcije za delovne kolektive v radovljiški občini, ki ga je sprejela komisija za kulturo pri občinskem svetu ZSS bodo do konca 1978. leta organizirali še 22 gledaliških predstav, 3 glasbene koncerte, 4 likovne razstave, eno filmsko predstavo in eno prireditev za delavce iz drugih republik. Komisija se je zedinila, da bo zaradi povečanih stroškov nujno zvišati cene v prosti prodaji vstopnic za obiskovalce, ki niso pristopili k dogovoru o kulturni akciji od 5 do 10 din. Prav tako bodo po potrebi organizirali prireditev za delavce iz drugih republik samo za zaposlene iz drugih občin, ki bodo v tem primeru plačali vstopnino.

V četrtek, 21. septembra so na občnem zboru športnega društva Radovljica ocenili dejavnost vseh sekcij in izvršnega odbora društva, sprejeli dopolnila pravilnika društva ter potrdili program izgradnje telesnokulturnih objektov v Radovljici za obdobje 1979-80.

V soboto, 16. in v nedeljo, 17. septembra je občinska zveza za tehnično kulturo Radovljica zelo uspešno organizirala na Šobčevem bajerju, 7. odprto republiško prvenstvo radijsko vodenih broderskih modelov. Nastopilo je 32 modelarjev iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Najuspešnejši so bili avstrijski tekmovalci, ki so med sedmimi zavzeli kar 5 prvih mest v svojih kategorijah, dobro pa so se odrezali tudi mladi domačini, navzlic skromnejšim tehničnim možnostim in opremljenosti svojih modelov.

Po podatkih SIS za telesno kulturo v radovljiški občini je v prvem polletju 1978 se je raznih tekmovalcev in prvenstvenih srečanj članov telesnokulturnih društev, šolskih športnih društev ter sindikalnih organizacij udeležilo nad 4000 posameznikov. V celoti je izpolnjen tudi program trim akcij. Moštva in posamezniki so osvojili 28 medalj na republiških in 13 na državnih prvenstvih. Kriterije za določitev perspektivnih in vrhunskih športnikov so izpolnili 4 padalci, 2 jadrna letalca, 3 plavalci, 4 veslači, 2 vodna smučarja, 3 alpinisti in po en motokrosist in šahist.

NOVICE IZ JESENIŠKE OBČINE

V jeseniški občini načrtujejo v tem srednjeročnem obdobju zgraditev 1.428 stanovanj, od tega 1078 v družbenem sektorju in 350 v zasebnem. Vendar pa po izteku tega srednjeročnega obdobja stanovanjski primanjkljaj ne bo zmanjšan. Samo Železarna ima več kot 687 vložnih prostora za stanovanja, pretežna večina med približno 2000 začasno prijavljenimi pa ima tudi nerешeno stanovanjsko vprašanje.

V preteklem letu so v občini planirali in zgradili 169 družbenih namenovnih stanovanj v letošnjem letu pa je načrtovana izgradnja 216 stanovanj in sicer 84 v stolpnici na Plavžu in ravno toliko v stolpnici S-A v centru II na Jesenicah, 28 v Kranjski gori in 20 v Mojstrani. Vendar pa dela na gradbišču kažejo, da bodo v letošnjem letu zgradili le 147 stanovanj, ostala pa bodo dokončali prihodnje leto.

V četrtek, 21. septembra, je bila na Jesenicah seja delavskega sveta splošne bolnice Jesenice, na kateri so med drugim spregovorili tudi o poročilu republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo o strokovnem pregledu ginekološko-porodniškega oddelka. Tričlanska komisija, ki so jo sestavljali zdravniki iz kliničnega centra v Ljubljani, je v času od novembra lani do 2. julija letos trikrat obiskala jeseniško občino. Prvič se je sestala s predstavniki skupščine občine in družbe-

nenopolitičnih organizacij, dvakrat pa z delavci in vodstvom tega oddelka. Komisija je pregledala tudi več kot 50 primerov zdravljenja ter med drugim ugotovila, da nesoglasja segajo že leta nazaj, da delovni čas ni racionalno izrabljen, da so bili medsebojni očitki večkrat predimenzionirani, da problemov večkrat niso reševali po samoupravni poti in da tudi ni bilo prave povezave z dispanzersko službo v občini. Zato je komisija predlagala, naj se v okviru gorenjske zdravstvene skupnosti dogovorijo o racionalni uporabi oddelka, naj probleme dosledno rešujejo po samoupravni poti, za strokovno usposabljanje in delitev dela pa naj se dogovorijo v okviru delovne organizacije gorenjske bolnišnice. Organizacijsko naj bi se tudi povezali s Kranjem ter okrepili sodelovanje z dispanzerjem.

Na seji delavskega sveta so se dogovorili, naj o tem v roku enega meseca razpravljajo tako na oddelku kot tudi strokovnem kolegiju, pripravijo akcijski program uresničevanja teh predlogov ter začnejo z akcijo, ki bo dala res učinkovite rezultate, ne samo na papirju, ampak tudi v praksi.

Železniški prehod na Potokih je terjal že več življenj, pa tudi cesta je bila na tem delu ozka in nepregledna. Že leta 1970 so začeli postopoma obnavljati cesto od Žirovnice do Jesenic in delo so skoraj v celoti

zaključili, razen na delu ceste na Potokih, kjer zaradi premoženjskih in odškodninskih zadev nikakor niso prišli skupaj.

Letos pa so končno podrli čuvaj-nico ob progi in pred nekaj dnevi so delavci cestnega podjetja iz Kranja že začeli z deli pri razširitvi tega približno 100 metrov dolgega odseka magistralne ceste. Dela je veliko, razen tega pa zahteva tudi veliko mero previdnosti in natančnosti, saj na tem delu potekajo pomembni vodi, del cestišča pa je tudi odprt za promet.

Načrtujejo, da bodo z deli končali v prihodnjem mesecu, seveda če jim ne bo ponagajalo vreme. Dela bodo veljala tri milijone dinarjev, prispevala pa jih bo republiška skupnost za ceste. Rk

ASFALT DO DOMA POD GOLICO

Rekonstrukcija in asfaltiranje ceste v Planino pod Golico je veskakov velika pridobitev za prebivalce tega območja in za razvoj turizma, kakor tudi za lastnike številnih počitniških hišic. Ker ni bilo dovolj sredstev, se je polagal asfalt v treh fazah do Jerce. Letos pa je na vrsti četrti del, in sicer od Jerce do doma v Planini pod Golico.

Delavci komunalnega podjetja Kovinar sedaj širijo posamezne preozke dele obstoječe ceste in blazijo preostre ovinke. Ko bodo s tem nared, bodo, če bo vreme ugodno, morda še letos delavci cestnega podjetja Kranj položili tudi asfalt. To bo za Planino pod Golico in okoliška naselja velika pridobitev, saj bo asfalt prinesel še hitrejši razvoj in vestranski napredek. B

Rekonstrukcija ceste v Planino pod Golico (Foto B. Blenkuš)

Rekonstrukcija ceste skozi Potoke (Foto B. Blenkuš)

ŠE O UŠEH IN RAZUŠEVANJU

Že tretje leto se uši stalno ali občasno pojavljajo na glavah Slovencev. Dosedanje delo zdravstvenih služb ni imelo pričakovane uspeha, tudi zaradi slabega sodelovanja staršev. Pogosto se zgodi, da otrok ponovno dobi uši od drugega otroka, katerega starši zaradi malomarnosti ali neznanja niso razušili. Taki otroci ali odrasli so stalni vir ušivosti v svoji okolici in vzrok neuspehov pri razuševanju.

Zato objavljamo navodila o postopkih in sredstvih za odstranjevanje uši — razuševanju. Ne pričnite z razuševanjem šele tedaj, ko vas na uši opozorijo drugi, že danes preglejte glavo vsem članom družine in če ugotovite uši, pričnite z razuševanjem. Ne čakajte, da bo vaše delo opravila vzgojiteljica ali učiteljica, one niso dolžne namesto vas iskati uši na glavah vaših otrok.

Naglavna uš je sivo-rumene barve, približno 3 mm velika. Živi na lasišču, najdemo jo lahko tudi na obrveh. Hraní se s krvjo in ker je zelo požrešna, povzroča zaradi gibanja in hranjenja močno srbenje. Uš živi šest do osem tednov, v tem času zleže samica veliko število sivo-rumenih gnid (jajčec), ki jih prilepi z lepljivo tekočino na lase v bližini kože. Iz gnid se v enem tednu razvije ličinka in v treh tednih odrasla uš. Ker živi uš v vodi do 24 ur, se ušive osebe ne smejo kopati v skupnih bazenih. Z daljšimi lasmi se uši lažje prenašajo. Uš lahko živi brez hrane pet do deset dni in se lahko prenaša tudi z obleko, predvsem z ovratniki ali pokrivali in preko oblačenega pohištva. Uš je neprijetna, ker povzroča močan srbež in nevarna, ker lahko prenaša povzročitelje nekaterih nalezljivih bolezni.

NAVODILA ZA RAZUŠEVANJE IN POSTOPEK:

Petrolej z oljem: Mešanico petroleja in olja (po možnosti olivnega) priporočamo pri občutljivi koži v enakem razmerju (1 del olja in 1 del petroleja). Pri močni ušivosti in manj občutljivi koži je lahko tudi razmerje 5 del olja na 1 liter petroleja.

S tako pripravljeno mešanico dobro namažemo lase od korena do vrha in jih pokrijemo z nepoškodovano polivinilasto vrečko ter zvezno zavežemo ruto. Po treh do petih urah umijemo lase (glej navodilo). Postopek dvakrat ponovimo v presledku enega tedna, v poletnih mesecih lahko čez pet do šest dni, ker s to mešanico ne uničimo gnid. Na uši delujejo petrolejski hlapi, zato morajo biti lasje pokriti z nepoškodovano polivinilasto vrečko in dobro zavezano ruto. Tekočino nanašamo na lase s primerno velikim kosom vate namočenim v to mešanico in pazimo, da osebi, ki jo razušujemo, zavarujemo oči.

Solutio benzil-benzoata: V lekarni nabavimo 20 % raztopino benzil-benzoata v 90 % alkoholu. S tekočino namažemo lase od korena do vrha in pri tem pazimo, da ne mažemo kože lasišča. Lase pokrijemo z nepoškodovano polivinilasto vrečko ter zvezno zavežemo ruto. Sredstvo pustimo delovati šest do osem ur. Nato lase umijemo po spodaj navedenem načinu. Ker s to raztopino ne uničujemo tudi gnid, postopek ponovimo še dvakrat v presledku enega tedna, v poletnih mesecih

lahko že čez pet do šest dni. Tekočino nanašamo na lase s primerno velikim kosom vate namočenim v to raztopino in pazimo, da osebi, ki jo razušujemo, zavarujemo oči.

Enako učinkovito je tudi mazilo proti ušem, ki je pripravljeno iz benzil-benzoata, katerega dobite v lekarnah. Z mazilom zvečer namažemo lasišče, glavo zavijemo z ruto in jo jutraj operemo.

Pitroid prašek: S praškom enakomerno in dobro napašimo lase. Po razpršitvi pokrijemo lase z ruto, tako da jo okrog glave tesno zavežemo in pustimo zavezano šest do osem ur. Lase nato umijemo po spodaj navedenem načinu. Ker s praškom ne uničimo tudi gnid, postopek ponovimo še dvakrat v presledku enega tedna, v poletnih mesecih lahko v presledku pet do šest dni. Pri uporabi Pitroid praška zavarujemo oči in usta in pazimo, da ne povzročimo pršenja pred nosom.

Umivanje las: Lase umijemo v topli vodi s šamponom in jih dobro speremo s toplo vodo. Oprane lase še prelijemo s toplim 5 % kisom, pri občutljivi koži pa dodamo kisu malo tople vode. Tako oprane lase razčesamo z gostim glavnikom nad belim enobarvnim papirjem, da takoj opazimo, če pade z las uš ali gnida (kis povzroči, da se zlepljene gnide lažje odlepijo). Po končanem razčesavanju papir sežgemo.

Ker nobeno od navedenih sredstev ne uničuje gnid, se mora postopek trikrat ponoviti v presledku enega tedna. Naglavno ruto ali brisačo, s katero smo imeli pokrito glavo, namočimo takoj po uporabi za dve uri v toplo vodo z dodatkom pralnega praška in temeljito operemo ter zlikamo z vročim likalnikom. Glavnik in krtače za lase namočimo v 5 % vroč kis. Če se pri razuševanju odločimo za striženje las, kar pa ni obvezno, moramo ostržene lase zaviti v papir in takoj sežgati. Pri pojavu uši pri enem članu družine moramo pregledati lasišče tudi ostalim članom družine. Tudi če ne najdemo uši ali gnid pri drugih članih družine, je priporočljivo, da izvršimo postopek za razuševanje pri vseh, ker je težko odkriti živo uš. Zanesljiv znak ušivosti je, če najdemo za ušesi ali v zatilju vsaj eno živo gnido na laseh.

Ker uš lahko živi nekaj dni tudi izven lasišča, moramo razušiti tudi neposredno okolje. Posteljno perilo zamenjamo, operemo in prekuhamo. Žimnice, odeje, blazine, oblačinjeno pohištvo, preproge in drugo zaprašimo s Pitroid praškom ali sorodnim preparatom. V prostoru, v katerem smo izvršili zaprašitev, ne smejo biti ljudje, živali ali živila. Po zaprašitvi prostor za tri ure zapremo. Po treh urah prostor dobro prezračimo, otresemo naprašene odeje, žimnice in ostalo skratčemo in odstranimo preostali preparat s sesalnikom za prah. Pri delu si zavarujemo oči in usta. Po končanem delu si dobro umijemo roke in obraz z milom.

Pri močni in trdovratni ušivosti v družini lahko opravi dezinfekcijo — razuševanje prostorov in opreme strokovna ekipa DDD pri zavodu za socialno medicino in higieno Gorenjske Kranj.

Zavod za socialno medicino in higieno za Gorenjsko Kranj — epidemiološki oddelek

Dr. ALMA VADNJAL

KAR NOČ SKRIJE, DAN RAZKRIJE

Pod jeseniško »žnijo« imajo svoj dom. Kljub bližini tovarne so glede na lego odmaknjeni od dima in ropota. Za domom je tudi balinišče. Sam dom pa je bil pred leti razširjen in napravili so prizidek. Razen srede, ko je prost dan, je vsak popoldan, še bolj pa zvečer polno obiskovalcev.

Premišljujem o njihovi jeseni življenja. Res je lepo, da po več desetletjih dela še vedno najdejo interes po družbi, po skupnem delovanju. V naši samoupravni socialistični družbi so dani vsi pogoji za to in prav je, da vsi občutijo pripadnost tej družbi in da imajo občutek, da so ji potrebni in to ne samo s svojim minulim delom, ampak tudi s svojim sedanjim delovanjem.

Tudi nobene kritične besede verjetno ne bi mogel nihče napisati, ki ta »dom« opazuje le od zunaj, če ne bi v letošnjem poletju asfaltirali ceste, ki pelje mimo njega. Na makadamskem cestišču namreč ostanki opravljene male potrebe ne pustijo tako vidnih sledov kot na lepo urejenem asfaltirani cestišču. Ne morem verjeti, da v domu nimamo ustreznega stranišča, da zato po odhodu domov nekateri junaki »odlijejo« vodo kar na cesti, ob ograji, ob smetnjakih, tudi ob kakšnem avtomobilu na parkirnem prostoru, da se umaknejo razsvetljavi. No, in naslednje jutro se kažejo posledice nočnega delovanja. Ker zemljišče visi, so »potočki« dolgi tudi do deset metrov.

Bo kdo rekel, da je to vse naravno,

pa nič ne upoštevamo, da v neposredni bližini živi več 1000 ljudi. V kopalni sezoni pa se mimo zliva množica, ki hiti v kopalnišče. Otroci, ki jim je ta urejena okolica še posebej v veselje, se tam tudi igrajo in sedajo na prazen, a onesnažen parkirni prostor. Naj si prizadeži ogledajo okolico doma in si predstavljajo svojega vnuka, kako se igra v umazaniji. Kužkom ni mogoče dopovedati, kje naj pustijo svoje ostanke, upam pa, da našim dedkom to lahko dopovemo. Navsezadnje naj bi našim najmlajšim vsi dajali zgled.

Pa brez zamere! Občan

DISPANZER TUDI ZA BORCE ZA SEVERNOMEJO

Na Jesenicah so ugodno rešili vlogo občinskega odbora Zveze prostovoljcev borcev za severno mejo 1918/1919, s katero so zaprosili, da bi bili tudi ti ostareli prostovoljci deležni pravic borcev NOV, to je temeljitih zdravniških pregledov v dispanserju za borce NOV.

Vsekakor je to lepo priznanje družbe tem ostarelim veteranom in to še predvsem zato, ker se bliža 60-letnica bojev za našo severno mejo. Prav gotovo so prav ti ostareli ljudje potrebni pogostejših zdravstvenih pregledov in večje zdravstvene pozornosti. Gotovo jim skrb in zdravniška nega lajšata naravne spremljevalce starosti in hvaležni so vsem, ki se zanje trudijo in jim lajšajo starost.

Priznati je treba, da imajo občinski organi, posebno še komisija za

ZAKLJUČILI LETOVANJE V NOVIGRADU

V teh dneh je bilo zaključeno letovanje v Novigradu, v otroškem letovišču občinske zveze društev prijateljev mladine Jesenice. Letovanje je trajalo od 15. junija do 17. septembra. V tem času so letovali otroci vseh osnovnih šol in vrtcev iz občine Jesenice pod vodstvom pedagoških in zdravstvenih delavcev.

Po zaključku letovanja ugotovljamo določene pozitivne in negativne strani pri izvedbi letovanja. Trudili se bomo, da bomo negativne stvari izboljšali, če nam bodo le dovoljevala minimalna finančna sredstva s katerimi društvo razpolaga, obenem pa se bomo trudili, da pozitivne stvari obdržimo na takem nivoju kot so doslej.

V tem letu je letovalo v Pineti — Novigradu 790 predšolskih in šolskih otrok. Omenimo naj, da je pri izbiri vodičev veliko težav, kajti le-ti niso stimulirani in na šolah ni rešen problem plačnega dopusta. Pokazalo se je, da učitelji niso dovolj zainteresirani, da bi prevzeli vso odgovornost za otroke tudi v času svojega rednega dopusta. Manjkajoče vodiče smo dopolnjevali s študenti pedagoške gimnazije in po izjavah pedagoških vodij so se študentje trudili, da so zadostili zahtevam in predpisom glede vodenja otrok. Smatramo, da bi posamezni TOZD, ki še nimajo urejeno stimuliranje vodičev-učiteljev to na svojih sejah samoupravnih organov uredili in sprejeli sklep, da se ustrezno nagradijo in da se jim odobri plačani dopust. S tem bi bila večja možnost za pridobivanje ustreznega kadra.

Pri analizi števila udeležencev letovanja menimo, da so se nekatere šole in vrtci premalo angažirali, da bi bile izmene letovanja polno zasedene. V mesecu septembru je lahko na morju še zelo lepo vreme, toda povpraševanja za letovanje ni bilo. Na seji komisije za letovanje, ki deluje pri občinski zvezi društev prijateljev mladine, je bil sprejet sklep, da člani DPM in drugi gostje v letošnjem letu ne bodo letovali v Novigradu. Pokazalo pa se je, da je vodstvo moralo iskati interese za letovanje prav v zadnjem trenutku, da je lahko izpopolnilo prosta mesta v posameznih izmenah.

Polno zasedena je bila socialno zdravstvena izmena, katera traja 18 dni in eno tretjino stroškov letovanja prispeva regionalna zdravstvena skupnost Kranj, dve tretjini stroškov pa po svojih zmogljivostih prispevajo starši skupaj z občinsko zvezo DPM. Za dobro in polno izvedbo te izmene gre vsa zahvala zdravstveni službi otroškega dispanzerja zdravstvenega doma Jesenice, katera se je trudila, da so bili za letovanje predlagani otroci, ki so socialno močno ogroženi ali pa njihovo zdravstveno stanje ni v redu.

Za letovanje otrok iz občine Jesenice je ostalo le letovišče v Novigradu, če upoštevamo, da se bodo morali umakniti tudi taborniki, ki jim je bilo v tem letu še omogočeno letovanje v Karigadorju.

Da bo občinska zveza DPM tudi v bodoče lahko organizirala letovanje otrok naše občine, je potrebno v letovišču še marsikaj sanirati oziroma obnoviti, zato pa bodo potrebna večja finančna sredstva. Poleg nekaterih potrebnih investicijskih del kot so: pokritje strehe na jedilnici in kuhinji, dozidava opornega zidu na obali, podaljšanje pomola za dostop v morje, potrebno bo obnoviti tudi opremo kuhinje, nabaviti nekaj drobnega inventarja, prepleskati hišice in opraviti manjša mizarska dela. Za naše letovišče ima ureditev plaže velik pomen, kajti dostop v morje je nemogoč še posebno za neplavalce.

Smisel letovanja je, da se čim več otrok nauči plavanja, kar pa pri sedanjih pogojih ni mogoče. Zato je nujno, da se dostop v morje izboljša in podaljša sedanjim pomol. V letošnjem letu smo pred pričetkom letovanja nekaj malenkosti že izboljšali, vendar je bilo to premalo za dobro počutje naših otrok. Nabavili smo nekaj igral, kar pa bi morali še dopolniti, da bi si otroci v slučaju slabega vremena lahko krajšali prosti čas. Bolj bomo morali popestriti tudi

kulturno življenje v letovišču, organizirati razne proslave in plesne, kar otroci zelo pogrešajo. Dopolniti moramo otroško knjižnico, za katero so letos otroci pokazali velik interes.

Pri raznih izboljšavah bomo upoštevali mnenje otrok, pedagoških in zdravstvenih delavcev, društev prijateljev mladine v občini in mladino, ki nima nikjer možnosti letovanja. Učenci osnovne šole Prežihov Voranc so pod vodstvom Jožeta Daks-koflerja opremili z ličnimi oznakami hišice in s tem popestrili monotono nazivanje hišic po številkah. Tudi otroci, ki so letovali v socialno zdravstveni izmeni so bili zelo pridni

in jim gre vsa zahvala, kajti s svojimi izdelki so opremili prazne stene v jedilnici. Mislimo, da nam bi tudi pionirji iz drugih šol lahko pomagali z marsikatero domisljico, ki bo popestrila njihovo letovanje.

Da pa smo naše letovanje zaključili kar najbolje, gre vsa zahvala tudi osebjem, ki je bilo v tem času zaposleno v kuhinji in upravniku letovišča. Otroci so bili deležni zelo okusne in pestre hrane, pa tudi red in disciplina, ki jih je zahteval upravnik njih ni prav nič motila.

Morda pa se na koncu lahko opravičimo za nekatere pomanjkljivosti s tem, da je vodstveni kader prav v tem letu prvič letovanje in da se bomo vsi potrudili, da bo v bodoče bolje, seveda če bomo dobili podporo tudi od društev, osnovnih šol, vzgojno varstvenih zavodov ter družbenopolitičnih organizacij.

OBČINSKA ZVEZA
DPM JESENICE

Če se peljemo od Gozd Martuljka proti Kranjski gori, opazimo v naselju Log na desni strani v borovem gozdu meglico, ki ne izgine niti v lepem vremenu. Med borovci je smetišče ali še bolj pogorišče starih odpadkov. Vaščani Loga pravijo temu kraju kar »krematorije«. Zakaj? Kranjskogorci so si ta prostor izbrali za požiganje in odlaganje smeti, niso pa čisto nič pomislili, da vonj po izgoralem dimu moti vaščane v okolici. Te kupe požigajo največkrat zvečer in potem je vse skupaj odvdušno od vetra, kam bo ta smrdljivi vonj usmerjal. Kdo pa požiga smeti, pa ne ve nihče. Na televiziji, radiu in po časopisih lahko opazimo reklame za darovanje starega papirja in krpa za izgradnjo bolnic in za boj proti raku. Jeseniška železarna mora plačevati težko zaslužene devize za odpadni material, oziroma staro železo. Na kranjskogorskem smetišču pa je vsega tega na pretek. (Tekst in foto A. Kerštan)

RAZMIŠLJANJE O OKOLJU KRAJEVNE SKUPNOSTI PLAVŽ

Po podatkih, ki so bili objavljeni v Železaruju 31. avgusta, živi v krajevni skupnosti Plavž približno 7664 krajanov. Če upoštevamo še stolpnice, ki so v gradnji, bo živel na Plavžu preko 8000 krajanov.

S to gostoto naselitve se je krajevna skupnost Plavž že povzpela v sam vrh naseljenosti prebivalcev na kvadratni kilometer. S katerimi mesti se glede gostote prebivalstva lahko primerjamo, pa naj o tem spregovorijo geografi. Znano je, da je ostalo zelo malo zelenih površin in še te so zaradi majhnega ekološkega čuta krajanov zelo ogrožene. Premalo je še znano dejstvo, da bi v 24 urah propadlo življenje v Evropi, če bi jo pokrili s steklenim poveznikom. To pomeni, da je poraba kisika večja od produkcije. Producenti kisika so zelene rastline in ena 20 metrov visoka bukev proizvede dnevno le za tri ljudi kisika. Le redki so opazili, da se je nekaj dreves ob železniških blokih posušilo. Neznani storilec je verjetno pripomogel, da smo izgubili ta drevesa. S tem si je morda pridobil več sončne svetlobe, toda več hrupa, vse krajanje pa je prikrajšal za kisik.

Zaradi pomanjkanja igrišč za otroke se je njihova igra prenesla na zelenice. V zadnjem času je opaziti posebno otroke iz zadnjih dveh vseljenih stolpnice, da delajo loke in puščice iz lesa okrasnih grmov. Otrokom ni toliko zameriti, da si iščejo svoj prostor na soncu. Bolj je treba zameriti staršem in drugim krajanom, da tega ne opazijo in na kulturni način ne poučijo otrok, da je grmičevje posajeno za okras in da ga je treba varovati, tudi kot izvor kisika. Premislimo, če bi vsak krajan odvrnil en sam odpadke na pločnik ali zelenico, bi to pomenilo že precejšnje onesnaženje. Dejavnost iskalcev sreče, prežvekovalcev »bazook«, kadilcev se sledi prav povsod, tako da komunalno podjetje ne more sproti počistiti vsega tega. Menim, da tega ne bi bilo treba, ker je dovolj košev za smeti.

Druga nadloga, ki bremeni ozračje na Plavžu je promet. Le redki vedo, da povprečni avtomobil izbruhne vsak kilometer ob hitrosti 40 km na uro približno 60 gramov ogljikovega monoksida. Kakšen krvni strup je ogljikov monoksid pa je znano vsem. Koliko ogljikovega monoksida mora dnevno vdihniti krajan na Plavžu ni izračunal še nihče, slutimo pa lahko, da ga je kar precej v ozračju, posebno v brezvetrovnih dneh. Precej ogljikovega monoksida in drugih še bolj strupenih plinov prispeva deponija odpadkov. Velika sreča je, da ni med Plavžom in Hruščo industrije, ki bi z dimnimi plini obremenila že itak zelo obremenjeno

ozračje. Treba je priznati, da se je z napeljavo vroečevoda le nekoliko izboljšalo ozračje, kar bo občutili v zimskih dneh.

Lastniki avtomobilov naj se občasno zagledajo v kilometrski števec in naj se zamislijo nad naslednjimi podatki: za vožnjo od Kopra do Maribora avtomobil porabi toliko kisika kot človek vse leto, ali za vsakih 1000 km toliko kot ga porabi človek vse življenje; v izpušnih plinih je toliko svinca, da so ob tem prometu rastline, ki rastejo ob cestah že nevarne za živali in povrtnina za človeka. Morda bodo ti podatki le prepričali katerega motoriziranega občana, da se na krajše razdalje da priti tudi peš.

Lastniki avtomobilov, kadar na skrivaj perete avtomobile ob Savi, pa se malo zamislite ob naslednjih podatkih: en liter nafte ali njenih derivatov onesnaži 30.000 litrov vode; od 1000 km rek v Sloveniji jih je onesnaženih že 700 km; en kubični centimeter nafte prokrije 12 kvadratnih metrov vodne površine s 15 milijoni drobnih kapljic; vsak liter onesnažene vode, če se zlije v čisto, onesnaži nadaljnjih 15 litrov vode. Morda bodo ti podatki le ganili kršitelje občinskega odloka in bi se navadili prati avtomobile v avtopralnicah.

Na Plavžu je tudi nekaj takih krajanov, ki imajo smetišča kar na dvorišču, čeprav do kontejnerjev niso velike razdalje. Ti krajanje verjetno še ne vedo za določilo 25. člena zakona o ravnanju z odpadki ki določa: »Z denarno kaznijo 500 din se kaznujejo za prekršek posamezniki, če v nasprotju s predpisi odmetujejo odpadke v vodo, v naravno okolje ali na mesta, ki niso določena za odlaganje odpadkov.«

S temi vrsticami sem želel vzbuditi pozornost in vest vseh tistih, ki o okolju premalo razmišljajo in ukrepajo. Ker je krajevna skupnost Plavž tako goste naseljena, terja od krajanov posebno disciplinirano ponašanje. Dolžnost vseh nas je, da drug drugega opozarjamo in prepričamo, da smo krajanje Plavža in da ga varujemo za tiste, ki nam bodo sledili. Če bi vsak tretji krajan prevzel nalogo, da pazi in opozarja na vsakem koraku ostale na čistočo, bi okolje na Plavžu postalo tako kot v drugih krajih, kjer je ekološka zavest krajanov na višji ravni kot pri nas.

Za odbor varstva okolja in narave pri KS Plavž
A. Korenc

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Alex HALEY: Korijeni. Grafički zavod Hrvatske 1978.

Po letošnjem programu bo knjižnica kupila nekaj več srbohrvaških knjig kot prejšnja leta. S tem niso mišljene le poučne knjige, ampak tudi leposlovje. Kupujemo zlasti izvirna dela jugoslovanskih književnikov, razen tega pa tudi prevode zanimivih del, ki v slovenščino še niso prevedena. Med slednje sodi tudi pričujoči roman.

Vsekakor ne bi bilo odveč, če bi **Korenine** izšle tudi v slovenščini. Roman je v tujini menda dosegel velik uspeh. Veliki realistični romani danes niso več mogoči, kvečjemu lahko dobimo posnetke nečesa, kar sodi v neki drugi čas. **Korenine** pa so vseeno nekaj, kar nas spozna na nekake oblike. Na nas učinkujejo nekako tako, kot je pred pol stoletja učinkoval na nekoga Tolstoj, na drugega Galsworthy, na tretjega Sigrid Undset. Če že ni nova oblika, pa je nova snov in razpoloženje, ki ga ta snov prinaša. Podoba sveta, ki nam jo je v preteklih sto letih naslikal realistični roman, je imela še nekaj belgijskega, eno med njimi delno zapolnjuje prav ta roman, čigar avtor je ameriški črnc.

Seveda od zunaj vsi poznamo zgodovinski pojav suženjstva. Brali smo **Kočo strica Toma** in druge romane, ki so jih napisali belci; za trgovino s sužnji vemo iz tako različnih del, kot je kakšna Heinejeva pesem

ali roman K. Maya. Seveda pa najbrž na noben način ne moremo spoznati nekega človeškega in socialnega pojava tako, kot ga lahko spoznamo preko realističnega romana.

Tudi A. Haley je bila ta snov, ko se je lotil, tako tuja, kot našim bralcem ali meni. Sam pravi, da je Afriko poznal v glavnem iz filmov o Tarzanu. Vendar je iz družinskega izročila — iz pripovedovanja svojih starih tet — vedel za ime svojega prednika, ki je proti svoji volji prišel iz Črne celine v Novi svet — in tako približno je poznal tudi nekaj besed jezika, ki ga je ta njegov prednik govoril.

Nekega dne se je odločil, da bo raziskal to stvar, da bo tako ali drugače prehodil pot do izvira. Podal se je na enkratno pustolovščino: leta in leta je študiral, potoval, brskal po knjižnicah in arhivih, se pogovarjal z jezikoslovci in zgodovinarji, dokler si z gotovostjo ni mogel odgovoriti na vprašanje o izvoru svojega rodu po materini strani. Konec koncev je odkril in celo obiskal gambijsko vas, iz katere je bil njegov prednik Kunta Kinte pred dvesto leti ugrabljen in odgnan v sužnost. Kot pravi sam na koncu knjige, je bilo to srečanje z afriškimi sorodniki največje življenjsko doživetje. Sprejeli so ga kot svojega brata, pravzaprav so njegov obisk slavili tako, kot da se je v njegovi osebi vrnil tisti pripadnik njihovega plemena, ki je pred 200 leti izginil brez sledu.

Gre za prizadetost, ki je neprimereno večja kot pri kakšnem našem izseljencu, ko pride na priložnostni obisk v »stari kraj«. Haleyev doživetje je hkrati osebno in doživljeno v imenu vsega ponižanega črnega plemena. To je tako, kot če se nekdo snide s starši, ko je od rojstva naprej živel med tujimi ljudmi. Take zgodbe so najbolj ganjlive. Tradicionalni roman — ki osvaja srca bralcev — tudi zato ni več mogoč, ker današnji človek ni zmožen več pristno trpeti. Tak roman, ki bi zares pritegnil srca in domišljijo nešteti bralcev, bi moral pripovedovati zgodbo o dolgotrajnem trpljenju, o neskončni veri in udarcev, ki prizadenejo glavnega

junaka: v junaku samem — enako kot v srcu slednjega bralca — pa ne sme nikoli ugasniti zadnja iskrica upanja.

Vidimo, da je tak roman mogoč — verjetno zato, ker so črni ljudje še vedno bolj otroški, bolj zmožni preprostega in ganljivega čustvovanja. In rečemo lahko, da lahko nekaj tega prenesejo tudi na svoje bolj civilizirane (in bolj alienirane) brate. Zato nas tudi tako ganejo duhovne pesmi (neprimerno bolj od lastnih; in podobno velja tudi za jazzovsko in sorodno glasbo). Tudi s to knjigo smo postali soudeleženci njihove posebne človečnosti.

Roman ni napisan analitično, ampak preprosto sledi toku časa. Začne se neke sredi osemnajstega stoletja v neki vasi plemena Mandingo. Avtor sploh ni vedel za to plemo, dokler mu ni neki znanstvenik povedal, da so besede, ki jih pozna iz družinskega izročila, besede jezika Mandingo. Gre za narod, ki je bil glede na naše predstave o črnih divjakih na neverjetno visoki kulturni stopnji: že pred dvesto leti so se otroci učili brati in pisati po arabsko: plemo je spadalo v arabski kulturni krog in je skladno združevalo islamske kulturne in verske prvne z lastnimi tradicionalnimi.

Lahko rečemo, da je realizem prve knjige — v njej je opisano življenje Haleyevega prednika. »ki je šel nekega dne v gozd, pa so prišli beli ljudje in ga zgrabili« — bolj sočen, bolj pritegljiv in predvsem bolj dramatičen od vsega tega, kar lahko beremo v drugem delu. Ne gre le za to, da je pisatelj v resnici preštudiral vse, bilo je potrebno, da je to in ono tudi človeško podoživel. Zvest, da je odkril prednika svojega rodu, ki je živel nekoč življenje, tako različno od našega, je vsekakor podžgalo njegovo ustvarjalno domišljijo. Sprčo Kuntejevega življenja je vse to, kar doživljajo njegovi ameriški potomci kakor medlo bivanje »senc v hadesu«. Sploh je v pisateljevem odnosu do afriškega prednika nekakšna pograbska religiozna nota, in to daje tej knjigi nek poseben čar.

DOMŽALSKI SLIKARJI BODO RAZSTAVLJALI NA JESENICAH

V soboto, 30. septembra bodo ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli kolektivno razstavo likovnih del likovne skupine Peter Loboda iz Domžal. Razstava, ki jo bodo odprli s krajšim kulturnim programom, bo odprta do vključno 11. oktobra vsak dan, razen nedeljo, od 9. do 12. ure in od 16. ure do 19.30. Razstava sodi v okvir vsakoletnih zamenjav kolektivnih razstav likovnikov iz Domžal in Jesenic.

Že naslednji dan v nedeljo, 1. oktobra, bodo v predverju Hale v Domžalah odprli kolektivno razstavo slik članov likovne skupine DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Na razstavi se bo s svojimi deli, ki jih je za razstavo izbral likovni kritik in umetnostni zgodovinar Cene Avguštin, predstavilo 19 slikarjev in sicer: Janez AMBROŽIČ, Rudolf ARH, Danica BEM, France BERCE, Branko ČUŠIN, Jože DAKS-KOFLER, Franc DOLINŠEK, Nika HAFNER, Janko KOROŠEC, Janez KOZAMERNIK, France KREUZER, Pavel LUŽNIK, Tine MARKEŽ, Rudi REICHMAN, Tone TOMAZIN, Cveto VELIKAJNE, Cveto ZUPAN, Tomaž ŽELEZNIK in Marjan ZIDANEK.

Isti jeseniški slikarji bodo od 14. do 18. oktobra razstavljali v galeriji Delavskega doma v Trbovljah in od 28. oktobra do 11. novembra v galeriji na Brestaniškem gradu v Krškem. Vse te razstave sodijo v redno letno razstavno dejavnost, oziroma v zamenjavo medsebojnih razstav. Predvsem razstave slikarjev iz Trbovelj in Domžal postajajo že tradicionalne in s tema skupinama imajo jeseniški dolikovci tudi že večletne delovne in prijateljske stike. Tudi v Krškem so redni vsakoletni razstavljalci in več let so zelo uspešno sodelovali s tamkajšnjimi slikarji, ki pa nekaj časa preživljajo manjšo krizo, čeprav so več let predstavljali močan likovni kolektiv.

VODNIK PO PARTIZANSKIH POTEH

Izdala založba Borec, Ljubljana 1978, platnica vezana v skaj, strani 659, naklada 5000 izvodov, cena 450,00 dinarjev.

Po osmih letih vztrajnega in vestnega dela 28 avtorjev in številnih sodelavcev, smo končno dobili izredno in edinstveno knjigo ne samo v Sloveniji, temveč v Jugoslaviji, v kateri je natančno in pregledno opisanih okoli 5000 spomenikov, oziroma dogodkov iz NOB, predvojnega revolucionarnega obdobja KPS in naprednega delavskega gibanja. Pobudo za izdajo te zelo pomembne publikacije sta dala republiški odbor ZRB NOV Slovenije in komisija za učbenike in priročnike pri republiškem sekretariatu za prosveto in kulturo. Realizacijo naloge sta prevzela Muzej ljudske revolucije Slovenije in Zavod SRS za šolstvo, republiška konferenca SZDL s svojim svetom za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij in spomeniško varstvo pa je prevzela vse organizacijsko delo za njeno izdajo. Priprave za izdajo Vodnika, je od vsega začetka spremljala komisija za proučevanje zgodovine ZKS pri predsedstvu CK ZKS in opozarjala na pomanjkljivosti pri obdelavi gradiva.

Knjiga, Vodnik po partizanskih poteh — kot je v uvodnih besedah poudaril tovariš Mitja Ribičič — nam približa najsvetlejšje trenutke naše

revolucije, delo, ki predstavlja neprecenljiv prispevek ohranjanju revolucionarnih tradicij. Izdaja knjige sovpada s prizadevanji, da bi zlasti SZDL, kot najširša demokratska sila naše družbe, nakazovala primerna pota, metode in oblike pri podružbljanju revolucionarnih izročil. Obeleževanje revolucionarnih dogodkov in revolucionarnih osebnosti pri tem ne pomeni mistificiranja revolucije, temveč le opomin na vrednote, iz katerih je izšla naša revolucionarna praksa in ki so še danes spodbuda našemu gospodarskemu in kulturnemu napredku.

Priprava knjige je zahtevala dolgotrajno, naporno in obsežno terensko delo, preverjanje in dopolnjevanje podatkov zgodovinskih dogodkov, da bi bilo gradivo čimbolj pregledno in kvalitetno urejeno. V pripravi so poleg številnih sodelavcev pomagali tudi številni muzeji, šole, krajevne, občinske organizacije ZB NOV, sveti za razvijanje revolucionarnih tradicij in spomeniško varstvo pri OK SZDL, KS, posamezniki, predvojni komunisti, borci NOV in drugi. Poseben delež je prispeval svet za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij in spomeniško varstvo pri RK SZDL, ko je pred tremi leti prevzel neposredno nalogo za podružbljanje tradicij NOB, revolucije in spomeniškega varstva, pri čemer je ta naloga dobila še širšo dimenzijo, tako v praktičnem, kot v političnem pogledu.

Vodnik po partizanskih poteh je urejen po pokrajinah in občinah. Ob krajih so navedeni zgodovinski dogodki, spomeniki in spomeniška znamenja, opisu vsake regije pa so dodane fotografije. Vodnik je namenjen zlasti šolski mladini, pedagogom za pripravljanje šolskih ekskurzij, učiteljem za pouk zgodovine in pri obravnavanju predmeta spoznavanje narave in družbe. Koristno bo služil tudi turističnim društvom, družbenopolitičnim organizacijam, ustanovam, podjetjem, knjižnicam in posameznikom. S tako doslednim popisom spomenikov, predstavlja Vodnik hkrati pomemben register do zdaj obeleženih spomeniških obeležij (1977).

Glede na izredno hiter urbanistični razvoj naselij in infrastrukturo, nega omrežja, pa bi za ohranjanje in zaščito spomenikov revolucije i NOB, morali imeti to knjigo tudi vsi urbanistični uradi, projektivni biroji, gradbena in cestna podjetja, komunalni uradi in zavodi za spomeniško varstvo. Krajevnim in občinskim družbenopolitičnim organizacijam pa bo knjiga služila kot osnova pri sklepanju družbenih dogovorov, ki zagotavljajo družbeno skrb za spomeniška obeležja.

Knjiga je bila dotiskana 22. julija ob dnevu vstaje in je posvečena 40-letnici Komunistične partije Slovenije, na tiskovni konferenci pa je bila predstavljena 11. septembra. Zaradi izredno pomembnega gradiva, ki je solidno pripravljeno in okusno prezentirano, uredniški odbor, avtorji in vsi ostali sodelavci, ki so z vztrajnim in vestnim delom knjigo pripravili zaslužijo iskrena priznanja in zahvale celotne družbe.

S. Nikolič

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

ŽELEZAR

13

PRVIČ IZ RADOVINE V ŠOLO Z KOMBIJEM

Vstala sem zelo zgodaj. Zdaj ni več počitnic, da bi lenarila pod odejo in poslušala prijetno petje ptic, ki je prihajalo skozi okno. Treba bo pohiteti v šolo, čeprav se komaj dani in je zunaj še hladno ter polno rose.

Moja pot v šolo je dolga. Skupaj z ostalimi otroki jo zarana urežemo proti Mojstrani in se mimogrede pogovarjamo, da hitreje mineva čas. Prvošolčki premagujejo pot prav tako hitro kot jaz, čeprav so njihove torbice še težje od moje. Najprej se zagrizemo v strm nad Požrvovo domačijo in ko smo na vrhu, se pot leno vijuga med smrekami navzdol proti Mojstrani. Taka hoja je spomladi prav prijetna, toda kadar pade sneg, se je šolarji bojimo.

Ko začno naletavati prve snežinke, se jih ostali otroci nadvse razveselijo. Kratko pot imajo do šole. Nam se bele snežinke ne zdijo tako romantične. S seboj prinašajo skrb in bojazen, kako se bomo prebijali do šole. Že prvo šolsko uro si utrujen. Toplota se ti razliva po telesu in veke mnogokrat postajajo težke. Kar zaspal bi, če bi smel. Razlagi slediš le od daleč in mimogrede pomisliš na mokre hlačnice, ki se lepijo okrog nog in na popoldansko pot do doma.

Ko zacinglja zadnji zvonec, se odpravljamo domov, tokrat ne več skupaj, ampak tako, kot se nam končajo šolske ure. Mnogokrat imaš srečo in te pobere kmet s sanmi, traktor, zdaj tudi že avtomobili. Toda doma te čaka naloga. To je najbolj mučna

stvar, saj bi se dosti raje zvrnil za toplo peč in zaspal.

Morda kdo misli, da smo trmasti. Ne, to ni trma, ampak volja do šole. Večkrat me je pozimi zamikalo, da bi se uprla vsemu, a ko pride pomlad, je vse pozabljeno. Ptice zopet veselo pojo ob poti in sonce nam ogreje telesa. Pot se nam takrat zdi krajša in zmoredno jo mimogrede.

Tako so hodili v šolo naši starši in tako smo vsa ta leta hodili tudi mi. Zakaj neki bi bilo to danes drugače? Pa vendar, nekega dne nas je v šolo prvič popeljal šolski kombi. Tistega dne ne bo pozabil nihče izmed nas, šolarjev iz Radovine. Vstali smo že zgodaj in končno smo ga dočakali. Ves se je lesketal v jutranjem soncu in veselo poskakoval po cesti. Pozbili smo na vse ostalo okrog nas in srca so se nam napolnila z nepopisno radostjo.

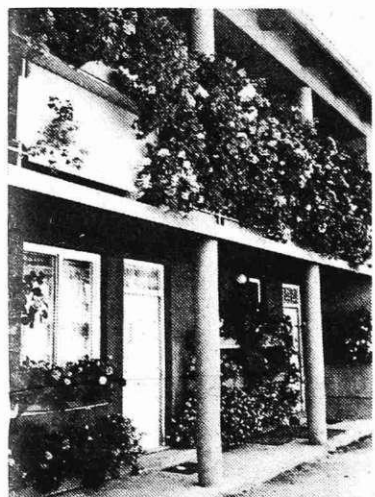
Ponosno smo posedli po sedežih in kombi je počasi odpeljal z domačega dvorišča. Se pozdrav mami in očetu na pragu in že se veselo odpeljemo v dolino. Smreke, naše vsakodnevne prijateljice, se pozibavajo v vetru in zdi se nam, kot bi nam mahale v slovo.

Srca so bila polna sreče pa tudi hvaležnosti, saj smo le težko verjeli, da se je naša enourna pot v šolo spremenila v prijetno desetminutno vožnjo do šole. Šolscem, ki so nas čakali pred šolo, smo ponosno pokazali našega novega prijatelja — rdeči kombi, ki mu manjka le še ime.

MILENA LIPOVEC, 7. razred
osn. šola 16. december Mojstrana

Andrejev Janez v imenu starostov bohinjskih planšarjev — Ukveva Fronca govori zbranim obiskovalcem krajvega bala o težavah planšarjev (Tekst in foto: J. Rabič)

Cvetlice na balkonu Cesta 1. maja

VABILO NA OGLED RAZSTAVE

Učenci osnovne šole Karavanjskih kurirjev NOB vabijo na otvoritev in ogled razstave »Kurirske zveze med NOB na Gorenjskem«, ki jo je pripravil Gorenjski muzej v Kranju. Otvoritev bo v četrtek, 28. septembra, ob 17. uri v avli osnovne šole.

Razstava bo odprta v četrtek, 5. oktobra, od 8. do 17. ure, v soboto, 30. septembra, in v nedeljo, 1. oktobra, od 8. do 12. ure.

ZBOROVOSKI ŠTUDIJSKI OB DELU

Pedagoška akademija v Ljubljani v šolskem letu 1978/79 uvaja študij zborovodstva za odrasle zbere ob delu, v okviru predmetne skupine glasbene vzgoje.

Interesenti za študij ob delu na višji stopnji naj svoje prijave posredujejo Zvezi kulturnih organizacij Jesenice, Trg Toneta Čufarja do 30. septembra.

KONCERT »IZ NAŠIH KRAJEV« NA BREZNICI

V soboto, 30. septembra, bo ob 19. uri v dvorani na Breznici koncert IZ NAŠIH KRAJEV, ki ga organizirata radio Ljubljana in Ljubljanska banka v sodelovanju z domačini.

Poleg domačih glasbeno vokalnih skupin, bodo koncert izvajali zabavno glasbeni ansambel Gorenjci, bratje Zupan in trio Terca iz Trzica.

SPOMIN NA SREDNJO RADOVNO MED NOB

Te dni mineva že 34 let od požiga Srednje Radovne in da ta okupatorjev zločin ne bo šel v pozabo, je prav, da se na to malo »republiko« ponovno spomnimo. Čeprav se starejši teh dogodkov še dobro spomnimo, pa je treba pisati spomine iz NOV, da ne bodo nikoli zbledeli in nas vedno opozarjali.

Prvoborci z Jesenic in Gorij so se že poleti 1941 umaknili pred okupatorjem nasiljem v okolje Mežakle. Utopili so se na Obranci in si nadeli ime »jeseniška četa«. Taborišče pa je bilo izdano in Nemci so jih napadli skoraj nepripravljene na hujši spopad. Kot je znano, sta tedaj padla prvoborci Ferdo Koren in Viktor Arzenšek, oba z Jesenic. Partizani so se po tem spopadu umaknili na varnejšo mesto Pokljuko.

Število partizanskih enot je nenehno naraščalo, zlasti se v letih 1942 in 1943. Za prostrano gozdno področje Pokljuke in Mežakle je postala Srednja Radovna, preskrbovalna postojanka, hkrati pa sedež mnogih partizanskih forumov s tiskarno.

Pred požigom Radovne, 20. septembra 1944, je bilo tu 12 hiš in gospodarskih stavb, toda vse je pogorelo. Vse zaseleke je podpiral partizan. Zlasti požrtvovalni so bili pri Pangrcu, saj so dali za borce NOV kar 13 glav živine. Blizu hiše so imeli bunker, kjer so skrivali in negovali ranjene partizane. Srednja Radovna je bila namreč nekakšno svobodno ozemlje, bila pa je tudi pomembno križišče, saj so se tam stekale vse partizanske poti, ki so držale čez Pokljuko in Jelovico na Primorsko, in čez Mežaklo ter Karavanke na Koroško. Nemci so se le neradi in porredko spuščali v to tesno dolino, ki je bila kot nalašč za partizanske zasede. Navadno so prišli le do Krnice ali do Spodnje Radovne, kjer so imeli stalno stražo pri elektrarni.

V Srednji Radovni je že pred vojno služboval gozdar Krišpin Ogris-Pero. Med okupacijo je imel svojo kočjo za Voko, kjer je bila partizanska javka, ki jo sovražnik ni nikoli odkril. Tja so prihajali aktivisti od vseh strani in dobivali navodila za dejavnost na jeseniško-bohinjskem področju. Prihajali so tudi iz bolj oddaljenih krajev in se sem umaknili pred nevarnostjo s katero je pretil okupator. Od tu so odhajali v partizane. Med njimi je bil npr. tudi dr. Miha Potočnik. Hkrati so tu zbirali prav vse, kar je bilo potrebno za obstoj in razvoj partizanskih enot — od življenjskih, sanitarnih in vojaških potrebščin, do materiala za potrebe okrožne tehnike. Pri zbiranju vsega tega so najbolj sodelovali Pangrčev Matevž, Jože Čufar-Skala in Martin Potočnik-Miha.

Pangrčev Matevž je vozil v Žirovnico tudi surove kože, potem pa dovažal borce usnje. To je prišlo Nemcem nekako na uho, pridrveli so 3. marca 1943 na vse zgodaj zjutraj v Radovno, prišli Matevža in ga odpeljali v Begunje. Od tam so ga pozneje poslali v zloglasni Dačau, vendar se je po osvoboditvi vrnil domov.

Jožeta Čufarja-Skale pa v njegovem bunkerju niso mogli najti. Vselej se jim je srečno izmuznil, potem pa je odšel v partizane. Malo pred koncem vojne je padel pri Trziču na Gorenjskem.

Srednja Radovna se je pokazala kot najprimernejši kraj za sedež narodnoosvobodilnih organizacij. Med čedalje močnejšim razmahom osvobodilnega boja v gorenjskem kotu se je kazala živa potreba po zgraditvi najprej partizanskih bivališč, zlasti za vodstvo osvobodilnega bivanja in okrožno tehniko.

Krišpin Ogris-Pero kot gozdar in Jože Čufar-Skala, Ogrisov, pomočnik, sta imela skupino gozdnih delavcev (Martin - Potočnik-Miha, Franc Krek iz Radovne, Janez Lržen, Valentin Rihtaršič in Franc Vončina). Izmed teh živi v Gorjah le še Martin Potočnik-Miha iz Krnice, ki je sodeloval pri gradnji brunaric.

Prvo brunarico sta postavila Jože Čufar-Skala in Martin Potočnik-Miha na strmem pobočju v gostem smrečju tik nasproti kopa in sušilnic obrata Krede, pod Konavčevim žlebom.

Spomladi 1943 se je pri Ogrisu v Radovni oglasil sekretar okrožnega komiteja KPS za jeseniško-bohinjsko področje Ivan Gašperin-Mitja. Naročil mu je naj nekje v Srednji Radovni postavi ustrezno stavbo za okrožno tehniko. Odločili so se za kraj v skalovju pod Njilcami. Načrt je zasnoval za 4 x 4 m veliko barako Ogris, delala pa sta Potočnik in Vončina.

V prostor prve okrožne tehnike so se tiskarji vselili sredi junija 1943. To so bili: Ivan Grčar-Mato iz Smokuča (vodja skupine), Drago Višnar-Stojan iz Jesenic in Drago iz Medvod. Oktobra istega leta se jim je pridružil še Ivan Golc iz Zasipa. Osebe tehnike je bilo maloštevilno,

zato niso mogli imeti še posebne straže in se zanašati le na moč orožja. Bili so zato toliko bolj previdni. Težavo so imeli z vodo, po njo so hodili v Srednjo Radovno ponoči kar trideset ure daleč do studenca. Ko je deževalo, so lovili deževnico. Dostop do tehnike nikakor ni bil lahek. Pot je bila ponekod strma in zelo težko prehodna, sledove je bilo kaj lahko zabrisati.

Velike težave so imeli s ciklostilnim strojem, venomer je bil v okvari, iznajdljivi Stojan ga je vedno znova usposabljal z najrazličnejšimi nadomestnimi deli. Ko pa ni bilo več nobene rešitve, je pomagala družina Šanca iz Srednje Radovne. Papir, matrice ali barvo pa so dobivali po redni kurirski zvezi. Veliko so pripomogle organizacije na tem področju, zlasti še mladinska organizacija.

Med dekleti, ki so se tedaj najbolj odlikovale med mladinkami, je bila Stana Klinar-Vilma. Bila je povedana v trojko z Julko Ogrisovo-Vislavo in Sonjo Veber-Olgo. Delala je na občini v Gorjah, kjer je lahko zbrala precej pomembnih podatkov o gibanju sovražnika.

Na občini v Gorjah je bil nekaj časa v službi tudi Stanko Bregant-Radovan, domačin iz Poljšice. Bil je invalid, zato ga Nemci niso poslali na fronto. Ob neki priložnosti je vzel občinski žig in nekaj neizpolnjenih tiskovin za legitimacije ter jih izročil Šanci. Žig je potem zelo koristil v okrožni tehniki za naročilnice. Z naročilnicami so nakupovali različne potrebščine in Šanca je v Celovcu preskrbel celo razmnoževalni stroj. Šanca je nasploh od vsega začetka imel na skrbi, da je oskrboval tehniko. Nekaj mesecev je kar redno prihajal na občino po papir, matrice in barve, obenem pa je razpečeval literaturo, ki jo je izdelovala tehnika. V tehniki jim je stalno primanjkovalo pisalnih strojev in zato se je Šanca obrnil na Radovana, naj mu preskrbi vsaj en stroj. Radovan mu je že prihodnji dan priskrbel stroj, ki ga na občini niso več uporabljali, a so ga naši popravili in s pridom uporabljali. V tehniki so razmnoževali predvsem Slovenskega poročevalca, Ljudsko pravico, Mladino in Našo ženo, kasneje pa tudi razne brošure in krajevno glasilo Delavske enotnosti Jeseniški kovinar. Razen tega so natisnili 500 izvodov partizanske pesmarice.

V tej tehniki pa niso vzdržali dolgo, ker je postala pretesna. Delo tehnike je postajalo vse večje in zahtevnejše, in zato so se selili še trikrat v vedno boljše in večje prostore, dokler ni prišel tisti usodni dan — požig celotnega naselja v Srednji Radovni. Toda do požiga Radovne ni prišlo po kakršnikoli izdaji bodisi iz tehnike, ali iz kakršnih drugih partizanskih forumov, ki so bili nastanjeni v gošči okoli Srednje Radovne, ali iz zaselka Srednje Radovne same. Vzrok požiga je povsem drugače, toda ta požig ni uničil samo zaselka in ljudi v njem, ki je bil vsem prava opora. Po požigu je celotno partizansko delo v tej nesrečni Radovni povsem zamrlo, tehnika se je čez Pokljuko preselila v zgornji kot bohinjske doline, pod Voje, ravno tako pa tudi vsi drugi partizanski forumi.

Kot je znano, so bili Nemci napadeni na Frčkovem rovtu, ko so s konjsko vprego vozili drva na Bled za potrebe štaba gestapa. Takrat sta dva nemška vojaka izginila in vsled tega so Nemci pridrveli 20. septembra v zgodnjih jutranjih urah, obkolili zaselek Srednje Radovne in začeli s svojo morilsko akcijo. Vse stavbe, kar jih je bilo v tem zaselku, dvanajst jih je bilo po številu, so požgali in minirali, v njih pa so žalostno končali vsi prebivalci — kolikor so jih dobili doma. V kolikor že preje niso nekatere zverinsko pobili, so ostale zaprli v Šetinovo hišo in jo zažgali, teh je bilo 24, in to vse od dojenčkov do starčkov.

Danes stoji ob cesti, ki pelje iz Krnice skozi dolino Radovne vse do Krme, spomenik v obliki stegnjenih dlani in opozarja mimoidoče na ta žalostni dogodek, ki pa se ne sme nikoli več ponoviti. Spomenik tem žrtvam krutega okupatorja je spomin na nje, vsem nam pa v opomin.

Jože Ambrožič

Dopisujte v Železarja

VELIKA SKRIVNOST LUKNJA PEČI (2245 m)

Naš planinski svet je izredno lep, veličasten in bogat, da ga prihajajo obiskovat številni domači in tuji ljubitelji naravnih posebnosti in zanimivosti. Vsi, tudi tisti, ki so videli dolomitske campanile, ozebnike Alp, Andov, Kavkaza, Hinduksa, Pamirja, Karakoruma in Himalaje in so se navduševali nad gorami črnega kontinenta nimajo besed, da bi prebrali Koritnico z Loško steno, Jerobico, Jalovec in Mangart. Mnogi ljudje obiskujejo in občudujejo Planico, kjer se ne morejo nagledati »fanta« naših gora Jalovec. Prava paša za oči pa so vertikalne, previsi in prepadi Sit, Travnika in Mojstrovk. Tako bi lahko naštevali še in še ter potovali z Vršiča v Trento ali pa bi se potopili v Krnico ali se navduševali nad Siroko pečjo, Oltarji, Ponkami in Spikom, ki se poganjajo visoko v nebo nad Martuljkom. V treh triglaviških dolinah bi se s pogledom sprejeli po grebenih Rokavov ali bi iskali drzno izoblikovane vertikalne in robe v stenah Črne ali Srednje gore med dolino Vrat, Kota in Krme. To so gore, ki so edinstveno bogstvo našega planinskega sveta.

Vse te gore so vabile od nekdaj preproste lovec in pastirje, najbolj pogumnim in neustrašenim ni mirovalo srce preje, predno se niso povzpeli na grebene in temena gora, od koder se jim je ponujal enkratni pogled na rajde gora, ki so se širile na obzorju.

Pospeševalci našega najzgodnejšega raziskovalnega planinstva so bili preprosti, neuganani, srčni in neustrašeni pastirji, divji in zapreženi lovci, ki so poznali stene tropov z in brez zvoncev, iz Doline, Podkuz, Belce, Dovjega, Mojstrane in Radovne. Poznali so samotno dolino Belega potoka, kazali so pot mimo Peričnice v zatrep Vrat, pod močeno in veličastno severno steno Triglava, kjer so se srečevali s trentarskimi sokoli na strmih Plemenic, Pihavca in Gamsovcu.

V najzgodnejših časih so drvarji in oglarji, skupaj s pastirji, poznali tudi Zasiški planino in spodnjo ter gorenjo Krmo, ki se tesne med Debelo pečjo, Rjavino, Temenom in Draskimi vrhovi in Toscem. Le v žlebove, police, robe, okrajke, na grebene in vrhove Dimnikov, Luknja peči in Rjavine, so našli stene in poti res le najbolj srčni in pogumni, ki so prezirali strah in celo smrt.

Kakor so se Dovžani in Mojstrančani na robih Luknje, pod Pihavcem in na Kriških podih srečevali na prepovedanih lovskih poteh s Trentarji, tako so prihajali preko Bohinjskih vrat in Koneškega sedla v revirje Gorenje Krme, Pršivca, Pungarta, celo do Temena, skrivoma loviti in pleniti tudi Bohinjci. V police in prehode Malega in Velikega Pršivca nad Krmo, so prihajali vasovat najbolj pogumni ruševci in kozli, tu so se srečevali tudi poti radovniških in bohinjskih zapreženih in še pogostejše divjih lovec.

Le samotna dolina Kot med Črno in Srednjo goro je bila izključna domena in lovišče pastirjev in lovec iz Radovne. Tu so poznali pašnike, dristišča in lovišča le Biški, Požrvi, Psnaki, Pocarji, Rekarji, Boštjani, ki so krili v stanovih, senikih in hišah v Gorenji Radovni. Samotna dolina Kot je dolgo časa ohranila prvobitnost. Preko Gub skozi Kot, mimo Debelega kamna do Pekla, so poznali prehode in stene do lovišča res le samo tisti, ki so ljubili divji lov.

Stene divjadi in drobnice, poti lovec in pastirjev so iz Kota vodile prek Črne gore v dolino Vrat. Prek Nizke doline in Požarja, po policah in okrajih Mlinarice v Dno pod Cmirom, pa so zašli pot le najbolj podivjani in samotni tropi, le redko so jim sledili pastirji in lovci.

Povsem drug, veličastnejši obraz pa kažejo skalni vršci v dolini Kot na južni, snežni strani kot na sončni, severni strani. Srednja gora, med Kotom in Krmo se poganja iz Biškeve gore strmo v Mecenovca (1926 m), kamor Dovžani in drugi preko Stanu zaganjajo bidre in kjer bobotno rastejo in cveto najlepše planinske rože. Greben se požene v skalne robe Dimnikov (2101 m) in doseže svoj vrh, ki se skozi megle in oblake poganja do samega neba nad Kotom in Krmo na Luknja peč (2245 metrov). To je markantni skalni vrh s carobnim imenom, ki je in še vedno z magično silo vabi največje sladokuse gore, planince, plezalce in alpiniste, ki v samotni in veličini iščejo svoj mir, srečo in nepozabna doživetja.

Luknja peč se imenuje zato, ker hrani in čuva svoje močnejše severne stene ogromne luknje, ki ves dan in še prav posebej na večer v žaru večernega sonca žarijo kot peč. Sredi naših gora obdajajo več peči — Debelo peč nad Radovno v Krmi (2007 metrov) in tudi Siroko peč (2497 m) sredi martuljskih gora. Vse peči sredi naših gora so močnejše in vabijo in vzbujajo spoštovanje.

Vse ostenje Mecenovca, Dimnikov in Luknja peči ter višje Rjavine (2532 m) krasijo in prepežajo sistemi obokanih police in okrajkov pod previsi, nad prepadi, ki so najbolj izraziti ravno v severni steni Luknja peči.

Za to močnejšo ostenje na senčni strani Kota od Mecenovca do Rjavine so se v najzgodnejših časih navduševali številni prvi domači in tuji ljubitelji gora, ki so hoteli priti bliže k srcu močnejše Luknja peči.

Odlični gorohodci, plezalci, samohodci Albin Roessel, ki je pri nas preplezal in ukrotil mnogo težkih in najtežjih prvenstvenih plezalnih smeri, je plezal med Luknja pečjo in Rjavino že leta 1910. Tam so za njim pozneje plezali tudi naši prvi plezalci. Klemen Jug je plezal kot prvi po teh nazobčanih in nažaganih grebenjskih stolpih, tudi Janez Krušič je s svojimi splezalci v teh robih iskal svojo srečo, za njimi pa tudi Ljubo Juvan, Lojze Šteblaj.

Samotni Kot s svojimi prepadnimi stenami je vabil in izvalil v rosnih letih moje mladosti tudi mene. Nad prijetnim počivalom ob bistrem studencu v Kotu sem preko Stanu dosegel vrh Mecenovca in pretil

ves greben Dimnikov in Luknja peči do Rjavine. Navdušilo me je plezanje po stolpih in škrbinah visoko nad Kotom in Krmo. Bilo mi je preborno lepo, tedaj sem se zapisal grebenu Srednje gore, kamor sem se rad, posebno praznično razpoložen vračal še in še do zadnjih let, ko mi je bila Luknja peč posebno priljubljena. Opažoval in občudoval sem jo z grebenov in police Črne gore ali iskal poti in prehodov k njenemu srcu z grebenov poključskih gora. Čim bolj sem jo opazoval, tem bolj me je vabila in navduševala. O rjej so mi veliko pripovedovali domačini iz Radovne, gonjači in lovci, ki so vedeli za vse prehode in poznali vse police na severni in južni strani te čudne gore. Lovili in gonili so pod Rjavino preko Temena, iskali so svoj plen z Gub v Kotu, toda nihče mi ni mogel ali hotel povedati, kako je pri prevesnih zarezih luknjah sredi severne stene Luknja peči. Vse plezalne smeri preko severne stene iz Kota so vodile daleč levo, vzhodno ali desno, zahodno od srede stene. Leta in leta sem vztrajno iskal novih prehodov preko obokanih police. Vertikalni prehodi so me vztrajno odbijali in hromili. Končno, le nerad sem spoznal, da preko police ne bom zmozel severne stene. Končno, po dolgih letih, sem spoznal Ahilovo peto Luknja peči. Odločil sem se za sistem police, ki vodi iz Kota, Gub posebno navzgor proti Mecenovcu, Dimnikom in Luknja peči. Spodnja police me ni privedla daleč, bila je tudi nemalokrat prekinjena in odtrgana. Ni mi dajala upanja na uspeh. Po večkratnih neuspehih sem se odločil za višjo, izrazito police, ki se odcepi od poti skozi Kot k Staničevemu domu na Spodnji Gubi, komaj pol ure nad studencem. Le-ta mi je radodarno ponujala prehode nizko pod značilnimi luknjami sredi Luknja peči, proti Dimnikom. Tudi to police sem odklonil in vztrajno izbiral nove, lepše in boljše možnosti.

Visoko pod severnimi stenami Rjavine sem mnogokrat po prodnati vesini plezal Albin Roesselovo smer na sedlo med Luknja pečjo in Rjavino ali pa pod grebenom nadaljeval plezanje po smeri Valentina Staniča po vzhodni steni Rjavine proti Temenu.

Severna stena Luknja peči pa me ni in ni hotela pustiti k svojemu srcu. Končno sem

pod severno steno Rjavine, pri vstopu s snega na prodnato gredino, ki vodi na sedlo Luknja (2117 m) zasledil pet velikih lovskih klinov. Ti klini so mi dali nove spodbude za nadaljnje iskanje skrivnosti v severni steni Luknja peči. Miniti so morala dolga leta vztrajnega iskanja. Lovski klini pri vstopu s snega pod Rjavino na vesino so mi burili možgane. Postajal sem vedno bolj nemiren, uganka se je razpletla. Hotel sem biti vedno blizu Luknje peči. Iskal in iskal sem vse lepe in proste dni. Končno sem našel na stare, prastare rdeče lovske markacije, ki so me več ali manj varno vodile k središču, srcu gore prav v smeri značilnih rdečih velikih luknj, ki so bile dolga leta moj sen in cilj. Široka, prodnata in zopet ozka, čestokrat prekinjena in odtrgana police pod strehastimi previsi, nad zvezdicami prepadi in praznino, me je vodila vse višje in višje.

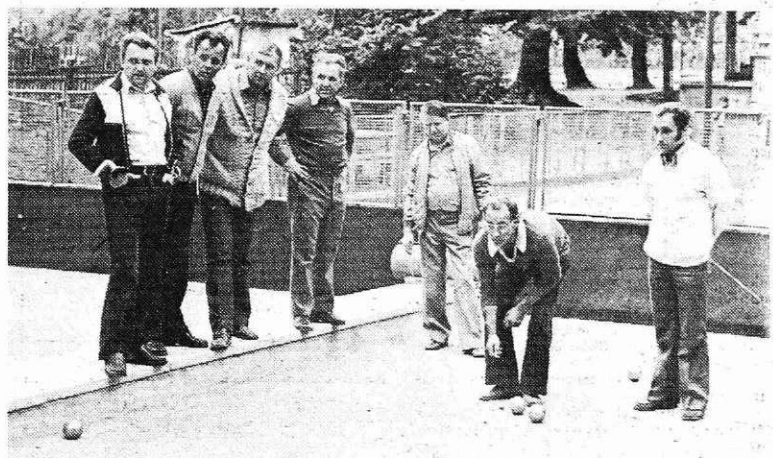
Sredi stene znova varno zabiti lovski klini mi je potrdili, da sem na pravi poti k skrivnosti severne stene Luknja peči. Police me je vodila prav v smeri velikih lukenj sredi previsnih in krusljivih mest.

Za spodnjimi petimi klini pri vstopu in za samotnim klinom sredi stene na tveganem prehodu, so se mi pokazali novi trije klini, ki so kazali pot, smer prek gladkih izpostavljenih plošč naravnost v sredo skrivnosti in k srcu severne stene Luknja peči. Sreča in zadovoljstvo je bilo popolno. Po dolgih letih prizadevnega iskanja in nepotešenega hrepenenja, sem bil bogato plačan. Police me je iz srca Luknja peči radodarno vodila brez težav in nevarnosti na vrh premagane in ukročene gore.

Gorenjo police so markirali in na nevarnih, izpostavljenih mestih opremili s klini gonjači in lovci pred davnimi leti, ko so gonili trope, tudi po preko 150 gamsov iz Gorenje Krme preko Temena okoli Luknja peči v Kot in dalje po policah in okrajih Mlinaric (smer dr. Henrika Tuma) v Dno, za Cmir in dalje v Vrata, kjer danes poteka PP planinska pot iz Planice na Pokljuko, ki je gotova v letošnjem jubilejnem letu očaka Triglava.

P. S. Lovski klini v severni steni Luknja peči, v do sedaj znanih plezalnih opisih in planinskih literaturi še nikoli in nikjer niso bili omenjeni.

Zuro

Ta teden je vsako popoldne v logu Ivana Krivca zanimivo sindikalno tekmovalje v balinanju temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Železarne (Tekst in foto B. Blenkuš)

BALINARSKI TURNIR ZA DUGARJEV MAMORIAL

V nedeljo, 23. septembra, je balinarski klub Jesenice organiziral tretji tradicionalni balinarski turnir za Dugarjev memorial. Na njem je sodelovalo devet ekip iz Kranja, Škofje Loke, Lesc, Javornika in Jesenic. Na otvoritvi turnirja je zbranim spregovoril Robert Gorše, predsednik balinarskega kluba Jesenice, ki je orisal zaslužno delo Dugarja kot prvega predsednika balinarskega kluba Jesenice. Za tem so se na balinišči v logu Ivana Krivca na Plavžu ves dan odvijali zanimivi boji, v finalnem delu turnirja pa je po borbeni igri zmagala druga ekipa balinarskega kluba Jesenice.

REZULTATI: 1. Balinarski klub Jesenice II. 2. železarna Jesenice, 3. Rekreacijski center Kres.

JR

Nedeljski balinarski turnir za Dugarjev memorial. Na sliki je na desni strani ekipa balinarjev, ki so v prvih letih obstoja kluba delali s pokojnim Dugarjem (Tekst in foto: J. Rabič)

TEČAJ JUDA

Judo sekcija pri TVD Partizan Jesenice obvešča vse ljubitelje borilnih veščin, da pričinja s tečajem juda za začetnike. Tečaj bo za fante in dekleta ločeno. Zazeleni so predvsem mlajši kandidati (do 15. leta).

Vpis je vsak ponedeljek, sredo in petek od 18. do 20. ure v prostorih judo sekcije. Pričetek tečaja pa bo s 1. oktobrom, in sicer vsak torek od 18. do 20. ure.

Judo je sport, ki je priporočljiv za vsakogar, še posebno pa za mladega človeka, kajti v njem krepi psihično in fizično moč. Razen tega pa ne terja od posameznika finančnih izdatkov in je tako pristopen vsakomur.

Starši, vpisite svoje otroke v tečaj, kajti tu bodo našli za sebe najprimernejšo zabavo in zdravo rekreacijo.

Judo sekcija TVD Partizan Jesenice

NOVOSTI V PRAVILIH HOKEJSKE IGRE

Na kongresu LIHG, ki je bil maja meseca v Pragi, so se bistveno spremenila pravila hokejske igre. Namen teh sprememb je bil predvsem ta, da se čim večji poudarek dinamiki igre, obenem pa se z igrati odpravi neoprotne ponašanje in pretrgovanje igre igralcev. Pravila skusa čim bolj zaščititi vratarja moštvu v vratarjevem prostoru in izven njega, dajejo pa veliko večjo možnost hitrim napadalnim igram.

Ena najbolj revolucionarnih sprememb je delna odprava prepovedanega dolgega strela. Moštvo A, ki se brani in prestraženo ploščico, ter z njo izvede prepovedan dolgi strel (ajung), lahko s to ploščico igra kljub temu, da je prešla zadnja črta vrat vse do tedaj, dokler se te ploščice ne dotakne napadna ekipa B. Pogoji za to pa je edino ta, da igralci ekipe A pridejo čez srednjo - rdečo črto za ploščico. V kolikor pa se ploščice prvi dotakne igralec ekipe B, se ploščica ponovno meče v igro pred vrati ekipe A. S to spremembo se daje velik poudarek dinamiki igre, saj bodo sedaj imeli velike možnosti igralci, ki so izredni drsalci.

Bistvena je tudi sprememba pri doseganju male kazni (2 min.), v klopi in pa disciplinske kazni (10 min.). Z malo kaznijo v klopi je kaznovan igralec tudi v naslednjih primerih:

- če izliva ali negoduje na sodniško odločitev,
- če ni del nemudoma na kazensko klop, ali odloži stlačilnico,
- če uporablja na klopi sramotilne in žaljive besede proti službenim osebam,
- če meče na ledeno ploskev iz klopi predmet.

Če ovira iz klopi službene osebe pri opravljanju dolžnosti.

Disciplinsko kazni (10 min.), ko ga na ledeni ploskvi zamenja drug igralec, pa dobi v naslednjih primerih:

- če uporablja na ledu proti osebam žaljive besede,
- če namerno strelja ploščico iz doseg sodnika, ko jo le-ta želi pobrati,
- če namerno meče izven igrišča kateri koli del opreme,
- če udarja po ogradi s palico ali kakim drugim predmetom,
- če povzroči zavlačevanje s pobiranjem opreme in ne gre nemudoma po pretepu, ko je bil kaznovan na kazensko klop,
- če po opozorilu sodnika grozi ali zmerja nasprotnika,
- če vstopi ali ostane v sodnikovem prostoru, ko sodnik poroča kazni uradnim osebam.

Po presoji sodnika pa je igralec lahko kaznovan celo z disciplinsko kaznijo igre, zaradi česar mora zapustiti ledeno ploskev do konca igre in mora v stlačilnico v naslednjih primerih:

- če se dotakne, ali drži s palico ali rokami, spotakne ali s telesom napade sodnika ali uradno osebo,
- če vrže palico z drsališča, ali je ta prekršek narejen kot protest za kazni,
- če nadaljuje ali poskuša nadaljevati pretep ali preprij,
- če sodeluje kot tretji v pretepu dveh igralcev,
- če vztraja pri svojem obnašanju, za katerega je že bil kaznovan z disciplinsko kaznijo,
- če dobi drugo disciplinsko ali veliko kazni (5 min.) v isti igri,
- če uporablja neoprotne geste na ledu ali kjerkoli pred, med in po tekmi.

Mnogo bolj je sedaj tudi poostren kriterij pri doseganju velike kazni (10 min.) in pa kazni igre, kjer igralec zapusti drsališče do konca tekme, predan je v disciplinski postopek, njegovo moštvo pa igra oslabljeno pet minut.

Veliko kazni (5 min.) dobi igralec za napad na vratarjevem prostoru in za vsak prekršek, v katerem je poškodovan nasprotni igralec. Z veliko kaznijo se lahko kaznujejo po presoji sodnika tudi izredno grobi prekrški igralcev.

Kazni igre pa se dosoja:

- če igralec prične udarjati s pestjo ali palico,
- če igralec namerno poškoduje nasprotnika ali kogarkoli na igrišču,
- če igralec namerno brca nasprotnika,
- če igralec bode z rezilom ali ročajem palice in pri tem pride do poškodbe,
- če igralec nadaljuje pretep ali preprij kljub temu, da mu je bila dosojena že ena od kazni.

Sprememba hokejskih pravil je nastala tudi pri izvajanju kazenskega strela. Kazenski strel bo od sedaj izvajal vedno le igralec, nad katerim je bil storjen prekršek, razen v primeru, ko je ta igralec poškodovan. V tem primeru in pa v primeru, ko se igralec ne da natančno določiti, pa izvajalec določi kapetan moštva, vendar pa le izmed igralcev, ki so na ledu.

Kazenski strel se izvaja na naslednji način: Sodnik postavi ploščico na točko v sredini igrišča, in da znak za pričetek. Igralec lahko vodi nato ploščico v katerikoli del nevarne ali celo obrambne cone (celo za svoja vrata), toda čim s ploščico preide napadalno modro črto, se mora gibati le naprej proti vratom, akcija pa je zaključena, ko je ploščica ustreljena. Zadetec ne more biti dosežen z odbito ploščico. Vrtar mora ostati v svojem prostoru le toliko časa, dokler se igralec ne dotakne ploščice.

Kazenski strel se dosodi za naslednje prekrške:

- če je igralec, ki je preko rdeče (srednje) črte oviran s palico ali kakim drugim predmetom, ki ga je vrget, igralec ali spremljevalec moštva, ki se brani in nima pred seboj drugega nasprotnika razen vratarja,
- če je igralec v enakem položaju oviran od igralca, ki je nepravilno vstopil v igro,
- če je igralec v enakem položaju spotaknjen ali nepravilno oviran od sodaj,
- v vseh teh primerih izvaja kazenski strel igralec, nad katerim je bil storjen prekršek. Izvajalec kazenskega strela pa določi kapetan ekipe v naslednjih primerih:

- če ima ekipa v zadnjih dveh minutah tekme preveč igralcev na ledu,
- če v zadnjih dveh minutah tekme eden od igralcev ali vratar namerno prekrške svoje vrata, ali to stori vratar pri nenadnem nasprotnem napadu med igro,
- če obrambni igralec v vratarjevem prostoru namerno povleče ploščico pod telo, ali pobere ploščico z ledu z roko.

Nekaj sprememb je tudi na samem drsališču, saj bo lok ograde v kotih precej manj oster kot doslej (polmer loka 7 do 8,5 cm), vratarjev prostor je ponovno štirinoglat (prej okrogel), ponovno sta dve točki v nevtralnici coni za izvajanje nedovoljenih položajev (offsideov). Točke za izvajanje metov so nekoliko večje (40 cm), tudi črte, ki ločijo igralce med seboj v boju za ploščico so bolj oddaljene, zaradi česar ne bo prišlo do telesnega odvijanja igralcev v borbi za ploščico.

Na kongresu LIHG, ki je bil maja meseca v Pragi, so se bistveno spremenila pravila hokejske igre. Namen teh sprememb je bil predvsem ta, da se čim večji poudarek dinamiki igre, obenem pa se z igrati odpravi neoprotne ponašanje in pretrgovanje igre igralcev. Pravila skusa čim bolj zaščititi vratarja moštvu v vratarjevem prostoru in izven njega, dajejo pa veliko večjo možnost hitrim napadalnim igram.

Ena najbolj revolucionarnih sprememb je delna odprava prepovedanega dolgega strela. Moštvo A, ki se brani in prestraženo ploščico, ter z njo izvede prepovedan dolgi strel (ajung), lahko s to ploščico igra kljub temu, da je prešla zadnja črta vrat vse do tedaj, dokler se te ploščice ne dotakne napadna ekipa B. Pogoji za to pa je edino ta, da igralci ekipe A pridejo čez srednjo - rdečo črto za ploščico. V kolikor pa se ploščice prvi dotakne igralec ekipe B, se ploščica ponovno meče v igro pred vrati ekipe A. S to spremembo se daje velik poudarek dinamiki igre, saj bodo sedaj imeli velike možnosti igralci, ki so izredni drsalci.

Bistvena je tudi sprememba pri doseganju male kazni (2 min.), v klopi in pa disciplinske kazni (10 min.). Z malo kaznijo v klopi je kaznovan igralec tudi v naslednjih primerih:

- če izliva ali negoduje na sodniško odločitev,
- če ni del nemudoma na kazensko klop, ali odloži stlačilnico,
- če uporablja na klopi sramotilne in žaljive besede proti službenim osebam,
- če meče na ledeno ploskev iz klopi predmet.

Če ovira iz klopi službene osebe pri opravljanju dolžnosti.

Disciplinsko kazni (10 min.), ko ga na ledeni ploskvi zamenja drug igralec, pa dobi v naslednjih primerih:

- če uporablja na ledu proti osebam žaljive besede,
- če namerno strelja ploščico iz doseg sodnika, ko jo le-ta želi pobrati,
- če namerno meče izven igrišča kateri koli del opreme,
- če udarja po ogradi s palico ali kakim drugim predmetom,
- če povzroči zavlačevanje s pobiranjem opreme in ne gre nemudoma po pretepu, ko je bil kaznovan na kazensko klop,
- če po opozorilu sodnika grozi ali zmerja nasprotnika,
- če vstopi ali ostane v sodnikovem prostoru, ko sodnik poroča kazni uradnim osebam.

Po presoji sodnika pa je igralec lahko kaznovan celo z disciplinsko kaznijo igre, zaradi česar mora zapustiti ledeno ploskev do konca igre in mora v stlačilnico v naslednjih primerih:

- če se dotakne, ali drži s palico ali rokami, spotakne ali s telesom napade sodnika ali uradno osebo,
- če vrže palico z drsališča, ali je ta prekršek narejen kot protest za kazni,
- če nadaljuje ali poskuša nadaljevati pretep ali preprij,
- če sodeluje kot tretji v pretepu dveh igralcev,
- če vztraja pri svojem obnašanju, za katerega je že bil kaznovan z disciplinsko kaznijo,
- če dobi drugo disciplinsko ali veliko kazni (5 min.) v isti igri,
- če uporablja neoprotne geste na ledu ali kjerkoli pred, med in po tekmi.

Mnogo bolj je sedaj tudi poostren kriterij pri doseganju velike kazni (10 min.) in pa kazni igre, kjer igralec zapusti drsališče do konca tekme, predan je v disciplinski postopek, njegovo moštvo pa igra oslabljeno pet minut.

Veliko kazni (5 min.) dobi igralec za napad na vratarjevem prostoru in za vsak prekršek, v katerem je poškodovan nasprotni igralec. Z veliko kaznijo se lahko kaznujejo po presoji sodnika tudi izredno grobi prekrški igralcev.

Kazni igre pa se dosoja:

- če igralec prične udarjati s pestjo ali palico,
- če igralec namerno poškoduje nasprotnika ali kogarkoli na igrišču,
- če igralec namerno brca nasprotnika,
- če igralec bode z rezilom ali ročajem palice in pri tem pride do poškodbe,
- če igralec nadaljuje pretep ali preprij kljub temu, da mu je bila dosojena že ena od kazni.

Sprememba hokejskih pravil je nastala tudi pri izvajanju kazenskega strela. Kazenski strel bo od sedaj izvajal vedno le igralec, nad katerim je bil storjen prekršek, razen v primeru, ko je ta igralec poškodovan. V tem primeru in pa v primeru, ko se igralec ne da natančno določiti, pa izvajalec določi kapetan moštva, vendar pa le izmed igralcev, ki so na ledu.

Kazenski strel se izvaja na naslednji način: Sodnik postavi ploščico na točko v sredini igrišča, in da znak za pričetek. Igralec lahko vodi nato ploščico v katerikoli del nevarne ali celo obrambne cone (celo za svoja vrata), toda čim s ploščico preide napadalno modro črto, se mora gibati le naprej proti vratom, akcija pa je zaključena, ko je ploščica ustreljena. Zadetec ne more biti dosežen z odbito ploščico. Vrtar mora ostati v svojem prostoru le toliko časa, dokler se igralec ne dotakne ploščice.

Kazenski strel se dosodi za naslednje prekrške:

- če je igralec, ki je preko rdeče (srednje) črte oviran s palico ali kakim drugim predmetom, ki ga je vrget, igralec ali spremljevalec moštva, ki se brani in nima pred seboj drugega nasprotnika razen vratarja,
- če je igralec v enakem položaju oviran od igralca, ki je nepravilno vstopil v igro,
- če je igralec v enakem položaju spotaknjen ali nepravilno oviran od sodaj,
- v vseh teh primerih izvaja kazenski strel igralec, nad katerim je bil storjen prekršek. Izvajalec kazenskega strela pa določi kapetan ekipe v naslednjih primerih:

- če ima ekipa v zadnjih dveh minutah tekme preveč igralcev na ledu,
- če v zadnjih dveh minutah tekme eden od igralcev ali vratar namerno prekrške svoje vrata, ali to stori vratar pri nenadnem nasprotnem napadu med igro,
- če obrambni igralec v vratarjevem prostoru namerno povleče ploščico pod telo, ali pobere ploščico z ledu z roko.

Kazenski strel se dosodi za naslednje prekrške:

- če je igralec, ki je preko rdeče (srednje) črte oviran s palico ali kakim drugim predmetom, ki ga je vrget, igralec ali spremljevalec moštva, ki se brani in nima pred seboj drugega nasprotnika razen vratarja,
- če je igralec v enakem položaju oviran od igralca, ki je nepravilno vstopil v igro,
- če je igralec v enakem položaju spotaknjen ali nepravilno oviran od sodaj,
- v vseh teh primerih izvaja kazenski strel igralec, nad katerim je bil storjen prekršek. Izvajalec kazenskega strela pa določi kapetan ekipe v naslednjih primerih:

- če ima ekipa v zadnjih dveh minutah tekme preveč igralcev na ledu,
- če v zadnjih dveh minutah tekme eden od igralcev ali vratar namerno prekrške svoje vrata, ali to stori vratar pri nenadnem nasprotnem napadu med igro,
- če obrambni igralec v vratarjevem prostoru namerno povleče ploščico pod telo, ali pobere ploščico z ledu z roko.

Nekaj sprememb je tudi na samem drsališču, saj bo lok ograde v kotih precej manj oster kot doslej (polmer loka 7 do 8,5 cm), vratarjev prostor je ponovno štirinoglat (prej okrogel), ponovno sta dve točki v nevtralnici coni za izvajanje nedovoljenih položajev (offsideov). Točke za izvajanje metov so nekoliko večje (40 cm), tudi črte, ki ločijo igralce med seboj v boju za ploščico so bolj oddaljene, zaradi česar ne bo prišlo do telesnega odvijanja igralcev v borbi za ploščico.

Na kongresu LIHG, ki je bil maja meseca v Pragi, so se bistveno spremenila pravila hokejske igre. Namen teh sprememb je bil predvsem ta, da se čim večji poudarek dinamiki igre, obenem pa se z igrati odpravi neoprotne ponašanje in pretrgovanje igre igralcev. Pravila skusa čim bolj zaščititi vratarja moštvu v vratarjevem prostoru in izven njega, dajejo pa veliko večjo možnost hitrim napadalnim igram.

Ena najbolj revolucionarnih sprememb je delna odprava prepovedanega dolgega strela. Moštvo A, ki se brani in prestraženo ploščico, ter z njo izvede prepovedan dolgi strel (ajung), lahko s to ploščico igra kljub temu, da je prešla zadnja črta vrat vse do tedaj, dokler se te ploščice ne dotakne napadna ekipa B. Pogoji za to pa je edino ta, da igralci ekipe A pridejo čez srednjo - rdečo črto za ploščico. V kolikor pa se ploščice prvi dotakne igralec ekipe B, se ploščica ponovno meče v igro pred vrati ekipe A. S to spremembo se daje velik poudarek dinamiki igre, saj bodo sedaj imeli velike možnosti igralci, ki so izredni drsalci.

Bistvena je tudi sprememba pri doseganju male kazni (2 min.), v klopi in pa disciplinske kazni (10 min.). Z malo kaznijo v klopi je kaznovan igralec tudi v naslednjih primerih:

- če izliva ali negoduje na sodniško odločitev,
- če ni del nemudoma na kazensko klop, ali odloži stlačilnico,
- če uporablja na klopi sramotilne in žaljive besede proti službenim osebam,
- če meče na ledeno ploskev iz klopi predmet.

Če ovira iz klopi službene osebe pri opravljanju dolžnosti.

Disciplinsko kazni (10 min.), ko ga na ledeni ploskvi zamenja drug igralec, pa dobi v naslednjih primerih:

- če uporablja na ledu proti osebam žaljive besede,
- če namerno strelja ploščico iz doseg sodnika, ko jo le-ta želi pobrati,
- če namerno meče izven igrišča kateri koli del opreme,
- če udarja po ogradi s palico ali kakim drugim predmetom,
- če povzroči zavlačevanje s pobiranjem opreme in ne gre nemudoma po pretepu, ko je bil kaznovan na kazensko klop,
- če po opozorilu sodnika grozi ali zmerja nasprotnika,
- če vstopi ali ostane v sodnikovem prostoru, ko sodnik poroča kazni uradnim osebam.

Po presoji sodnika pa je igralec lahko kaznovan celo z disciplinsko kaznijo igre, zaradi česar mora zapustiti ledeno ploskev do konca igre in mora v stlačilnico v naslednjih primerih:

- če se dotakne, ali drži s palico ali rokami, spotakne ali s telesom napade sodnika ali uradno osebo,
- če vrže palico z drsališča, ali je ta prekršek narejen kot protest za kazni,
- če nadaljuje ali poskuša nadaljevati pretep ali preprij,
- če sodeluje kot tretji v pretepu dveh igralcev,
- če vztraja pri svojem obnašanju, za katerega je že bil kaznovan z disciplinsko kaznijo,
- če dobi drugo disciplinsko ali veliko kazni (5 min.) v isti igri,
- če uporablja neoprotne geste na ledu ali kjerkoli pred, med in po tekmi.

Mnogo bolj je sedaj tudi poostren kriterij pri doseganju velike kazni (10 min.) in pa kazni igre, kjer igralec zapusti drsališče do konca tekme, predan je v disciplinski postopek, njegovo moštvo pa igra oslabljeno pet minut.

Veliko kazni (5 min.) dobi igralec za napad na vratarjevem prostoru in za vsak prekršek, v katerem je poškodovan nasprotni igralec. Z veliko kaznijo se lahko kaznujejo po presoji sodnika tudi izredno grobi prekrški igralcev.

Kazni igre pa se dosoja:

- če igralec prične udarjati s pestjo ali palico,
- če igralec namerno poškoduje nasprotnika ali kogarkoli na igrišču,
- če igralec namerno brca nasprotnika,
- če igralec bode z rezilom ali ročajem palice in pri tem pride do poškodbe,
- če igralec nadaljuje pretep ali preprij kljub temu, da mu je bila dosojena že ena od kazni.

Sprememba hokejskih pravil je nastala tudi pri izvajanju kazenskega strela. Kazenski strel bo od sedaj izvajal vedno le igralec, nad katerim je bil storjen prekršek, razen v primeru, ko je ta igralec poškodovan. V tem primeru in pa v primeru, ko se igralec ne da natančno določiti, pa izvajalec določi kapetan moštva, vendar pa le izmed igralcev, ki so na ledu.

Kazenski strel se izvaja na naslednji način: Sodnik postavi ploščico na točko v sredini igrišča, in da znak za pričetek. Igralec lahko vodi nato ploščico v katerikoli del nevarne ali celo obrambne cone (celo za svoja vrata), toda čim s ploščico preide napadalno modro črto, se mora gibati le naprej proti vratom, akcija pa je zaključena, ko je ploščica ustreljena. Zadetec ne more biti dosežen z odbito ploščico. Vrtar mora ostati v svojem prostoru le toliko časa, dokler se igralec ne dotakne ploščice.

Kazenski strel se dosodi za naslednje prekrške:

- če je igralec, ki je preko rdeče (srednje) črte oviran s palico ali kakim drugim predmetom, ki ga je vrget, igralec ali spremljevalec moštva, ki se brani in nima pred seboj drugega nasprotnika razen vratarja,
- če je igralec v enakem položaju oviran od igralca, ki je nepravilno vstopil v igro,
- če je igralec v enakem položaju spotaknjen ali nepravilno oviran od sodaj,
- v vseh teh primerih izvaja kazenski strel igralec, nad katerim je bil storjen prekršek. Izvajalec kazenskega strela pa določi kapetan ekipe v naslednjih primerih:

- če ima ekipa v zadnjih dveh minutah tekme preveč igralcev na ledu,
- če v zadnjih dveh minutah tekme eden od igralcev ali vratar namerno prekrške svoje vrata, ali to stori vratar pri nenadnem nasprotnem napadu med igro,
- če obrambni igralec v vratarjevem prostoru namerno povleče ploščico pod telo, ali pobere ploščico z ledu z roko.

Nekaj sprememb je tudi na samem drsališču, saj bo lok ograde v kotih precej manj oster kot doslej (polmer loka 7 do 8,5 cm), vratarjev prostor je ponovno štirinoglat (prej okrogel), ponovno sta dve točki v nevtralnici coni za izvajanje nedovoljenih položajev (offsideov). Točke za izvajanje metov so nekoliko večje (40 cm), tudi črte, ki ločijo igralce med seboj v boju za ploščico so bolj oddaljene, zaradi česar ne bo prišlo do telesnega odvijanja igralcev v borbi za ploščico.

Na kongresu LIHG, ki je bil maja meseca v Pragi, so se bistveno spremenila pravila hokejske igre. Namen teh sprememb je bil predvsem ta, da se čim večji poudarek dinamiki igre, obenem pa se z igrati odpravi neoprotne ponašanje in pretrgovanje igre igralcev. Pravila skusa čim bolj zaščititi vratarja moštvu v vratarjevem prostoru in izven njega, dajejo pa veliko večjo možnost hitrim napadalnim igram.

Ena najbolj revolucionarnih sprememb je delna odprava prepovedanega dolgega strela. Moštvo A, ki se brani in prestraženo ploščico, ter z njo izvede prepovedan dolgi strel (ajung), lahko s to ploščico igra kljub temu, da je prešla zadnja črta vrat vse do tedaj, dokler se te ploščice ne dotakne napadna ekipa B. Pogoji za to pa je edino ta, da igralci ekipe A pridejo čez srednjo - rdečo črto za ploščico. V kolikor pa se ploščice prvi dotakne igralec ekipe B, se ploščica ponovno meče v igro pred vrati ekipe A. S to spremembo se daje velik poudarek dinamiki igre, saj bodo sedaj imeli velike možnosti igralci, ki so izredni drsalci.

Bistvena je tudi sprememba pri doseganju male kazni (2 min.), v klopi in pa disciplinske kazni (10 min.). Z malo kaznijo v klopi je kaznovan igralec tudi v naslednjih primerih:

- če izliva ali negoduje na sodniško odločitev,
- če ni del nemudoma na kazensko klop, ali odloži stlačilnico,
- če uporablja na klopi sramotilne in žaljive besede proti službenim osebam,
- če meče na ledeno ploskev iz klopi predmet.

Če ovira iz klopi službene osebe pri opravljanju dolžnosti.

Disciplinsko kazni (10 min.), ko ga na ledeni ploskvi zamenja drug igralec, pa dobi v naslednjih primerih:

- če uporablja na ledu proti osebam žaljive besede,
- če namerno strelja ploščico iz doseg sodnika, ko jo le-ta želi pobrati,
- če namerno meče izven igrišča kateri koli del opreme,
- če udarja po ogradi s palico ali kakim drugim predmetom,
- če povzroči zavlačevanje s pobiranjem opreme in ne gre nemudoma po pretepu, ko je bil kaznovan na kazensko klop,
- če po opozorilu sodnika grozi ali zmerja nasprotnika,
- če vstopi ali ostane v sodnikovem prostoru, ko sodnik poroča kazni uradnim osebam.

Po presoji sodnika pa je igralec lahko kaznovan celo z disciplinsko kaznijo igre, zaradi česar mora zapustiti ledeno ploskev do konca igre in mora v stlačilnico v naslednjih primerih:

- če se dotakne, ali drži s palico ali rokami, spotakne ali s telesom napade sodnika ali uradno osebo,
- če vrže palico z drsališča, ali je ta prekršek narejen kot protest za kazni,
- če nadaljuje ali poskuša nadaljevati pretep ali preprij,
- če sodeluje kot tretji v pretepu dveh igralcev,
- če vztraja pri svojem obnašanju, za katerega je že bil kaznovan z disciplinsko kaznijo,
- če dobi drugo disciplinsko ali veliko kazni (5 min.) v isti igri,
- če uporablja neoprotne geste na ledu ali kjerkoli pred, med in po tekmi.

Mnogo bolj je sedaj tudi poostren kriterij pri doseganju velike kazni (10 min.) in pa kazni igre, kjer igralec zapusti drsališče do konca tekme, predan je v disciplinski postopek, njegovo moštvo pa igra oslabljeno pet minut.

Veliko kazni (5 min.) dobi igralec za napad na vratarjevem prostoru in za vsak prekršek, v katerem je poškodovan nasprotni igralec. Z veliko kaznijo se lahko kaznujejo po presoji sodnika tudi izredno grobi prekrški igralcev.

Kazni igre pa se dosoja:

- če igralec prične udarjati s pestjo ali palico,
- če igralec namerno poškoduje nasprotnika ali kogarkoli na igrišču,
- če igralec namerno brca nasprotnika,
- če igralec bode z rezilom ali ročajem palice in pri tem pride do poškodbe,
- če igralec nadaljuje pretep ali preprij kljub temu, da mu je bila dosojena že ena od kazni.

Sprememba hokejskih pravil je nastala tudi pri izvajanju kazenskega strela. Kazenski strel bo od sedaj izvajal vedno le igralec, nad katerim je bil storjen prekršek, razen v primeru, ko je ta igralec poškodovan. V tem primeru in pa v primeru, ko se igralec ne da natančno določiti, pa izvajalec določi kapetan moštva, vendar pa le izmed igralcev, ki so na ledu.

Kazenski strel se izvaja na naslednji način: Sodnik postavi ploščico na točko v sredini igrišča, in da znak za pričetek. Igralec lahko vodi nato ploščico v katerikoli del nevarne ali celo obrambne cone (celo za svoja vrata), toda čim s ploščico preide napadalno modro črto, se mora gibati le naprej proti vratom, akcija pa je zaključena, ko je ploščica ustreljena. Zadetec ne more biti dosežen z odbito ploščico. Vrtar mora ostati v svojem prostoru le toliko časa, dokler se igralec ne dotakne ploščice.

Kazenski strel se dosodi za naslednje prekrške:

- če je igralec, ki je preko rdeče (srednje) črte oviran s palico ali kakim drugim predmetom, ki ga je vrget, igralec ali spremljevalec moštva, ki se brani in nima pred seboj drugega nasprotnika razen vratarja,
- če je igralec v enakem položaju oviran od igralca, ki je nepravilno vstopil v igro,
- če je igralec v enakem položaju spotaknjen ali nepravilno oviran od sodaj,
- v vseh teh primerih izvaja kazenski strel igralec, nad katerim je bil storjen prekršek. Izvajalec kazenskega strela pa določi kapetan ekipe v naslednjih primerih:

Vaški ekipi mora biti na razpolago 14 sedetev, ob ekipi pa je lahko največ šest spremljevalcev, ki se amstrajo kot uradni spremljevalci. Vsaka ekipa ima po novem le enega kapetana, ki ima pravico da vpraša sodnika o nejasnostih ob interpretaciji pravil. Katerikoli drugi igralec nima te pravice in se to kaznuje kot prekršek z malo kaznijo. Za morebitno negodovanje pa dobi še dodatno disciplinsko kazni. V primeru poškodbe ali če prestaja kazni, kapetana zamenja njegov uradno določen namestnik.

Na zapleniku je dovoljeno imeti 18 igralcev plus dva vratarja, gostujoče moštvo pa mora prvo izročiti zapisnikarju postavu moštva in začetno postavo.

Palice za igralce so dolge do 140 cm, merjeno od glave, rezilo dolgo 32 cm, široko pa 5 do 7,5 cm in ne sme biti ukrivljeno več kot 1,5 cm. Po novem tudi igralci lahko uporabljajo maske za obraz, ki pa ne sme biti nevarna. Ekipa mora priti z igro v roku 30 sekund po tem, ko je sodnik dal znak za začetek. Ako ekipa po 30 sekundah odklanja pričetek, se izreče mala kazni in se prekršek prijavljuje. Če se ta dogodek ponovi, sodnik zaključuje tekmo. Če ekipa ne pride na led v času dveh minut po tem, ko jo je o tem obvestil sodnik po kapetanu, vodji ali tehničnemu vodji, sodnik tekmo zaključuje in primer javi odgovorni zvezi za nadaljnji postopek.

Uvedeno je tudi pravilo dodatne discipline, po katerem lahko disciplinska komisija po koncu tekme raziše dogodek, ki se je zgodil med tekmo ali po tekmi, ne glede na to, ali je sodnik prekršek kaznoval ali ne.

Kot smo videli, so se pravila hokejske igre v mnogem spremenila, s spremembami bo na hokejskih igriščih več discipline in manj neoprotne ponašanja, sama igra pa bo pridobila na dinamiki in zanimivosti. Vse to pa bo zahtevalo od igralcev še večjo telesno pripravljenost in borbenost ter manj neoprotne ponašanja in izgredov.

Ob težki izgubi moža, očeta, brata in tasta

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, tete, svakinje in prababice

Društvu upokojencev Javornik - Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko ob življenjskem jubileju.

Iskreno se zahvaljujem vsem delavkam, kantinerkam, kakor tudi celotni družini Smolej TOZD Valjarna debele pločevine za izkazano pozornost ob priliki mojega življenjskega jubileja. Zahvaljujem se za vsa prejeta darila. Več kot pa vsa darila, pa mi pomeni izkazana pozornost in čestitke od delavcev iz proizvodnje. Še enkrat iskrena hvala!

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem za darovano cvetje in vsem, ki so nam izrazili ustno in pisno sožalje in jih spremili na njeni zadnji poti.

LE TAKO NAPREJ

Po visokem porazu v četrti večer v Celovcu, ko so jeseniški hokejisti izgubili srečanje za pokal Kravank proti celovčkim hokejistom z rezultatom 3:10, so bili redki tisti, ki so upali, da se bodo lahko hokejisti našega prvega v soboto zvečer dostojno upirali prvaku Švice Bielu. To je pokazal tudi zelo skromen obisk sobotnega povratnega srečanja za pokal evropskih prvakov v dvorani v Podmežakliji, kjer se je zbralo komaj 1000 gledalcev. Tistim razočaranim nad letošnjimi rezultati pomlajenega in neizkušenega jeseniškega moštva, še zlasti nad visokim porazom v Bielu, kjer je naš prvak izgubil s katastrofalnim rezultatom 1:15, če si niso ogledali sobotnega srečanja naj takoj povemo, da so zamudili zelo dobro hokejsko predstavo.

Jesenjani so sicer izgubili tudi povratni dvoboj tokrat z rezultatom 6:7, tretjine 1:3, 4:3 in 1:1, vendar so prikazali zelo dober hokej, igrarji, ki potrjuje, da bodo osemnajstkratni prvaki tudi v letošnjem državnem prvenstvu igrali najpomembnejšo vlogo za sam vrh.

Ob tem moramo še enkrat ponoviti, da v vrstah Biela nastopa kar sedem švicarskih reprezentantov in dva tuja profesionalca, na drugi strani pa je bilo v soboto, v dvorani Podmežaklijo pomlajeno jeseniško moštvo brez odličnih igralcev, kot so: brata Zbontar, Poljanšek, Stojec, Pretner, Piriš, Milan Jan, Stefan Ščep in Miha Horvat. To je namreč potrebno povedati, kajti nekaterim ljubiteljem hokeja na Jesenicah je pomembna le zmaga ne glede kakšno je trenutno in objektivno stanje v moštvo. To je pokazal tudi obisk, kajti mnogi so že obrnili hrbet mlademu in neizkušenemu jeseniškemu moštvo, čeprav so se igralci dobro in pridno pripravljali za letošnjo sezono.

Da vse ni bilo zaman, kljub številnim napakam, ki so se pokazale tudi v sobotnem srečanju, je bila lep dokaz hitra, povezana in poštena igra jeseniških hokejistov, ki so morda zamudili lepo priložnost, da bi dosegli tudi boljši izid. Zato so imeli precej priložnosti, vendar je neizkušenost napravila svoje. Nekaj izrednih priložnosti niso izkoristili, na drugi strani pa so napravili nekaj napak v obrambi kar so hitri in izkušeni gostje izkoristili in so tako zasluženo slavili zmago.

Kljub temu, da bo potrebno še precej dela, kajti precej napak bo potrebno odpraviti, pa smo lahko v igri jeseniškega

moštva zasledili nekaj pozitivnih sprememb, če sobotno igro primerjamo s četrtkovim neuspešnim srečanjem v Celovcu. Predvsem gre za borbenašjo igro in s tem tudi igro na telu. Napadalcji bolj pomagajo obrambi, pa tudi akcije so hitrejšje in predvsem natančnejše.

Manjka še dober zaključek akcij, pa tudi strelji so dokaj prepozni, ne tako močni in izdelani. To je bil tudi poglavitni vzrok, da jeseniški hokejisti niso dosegli boljšega izida kajti priložnosti ni manjkalo, manjkalo je le dober zaključek.

Kljub temu je šest zadetkov v mreži tako dobrega moštva kot je Biel uspeh, celotna igra in odnos jeseniških hokejistov v njej pa je nakazal pravo usmeritev, ki lahko pomlajeno moštvo pripelje do dobrih rezultatov in zmag, kljub neizkušenosti. To je na prvem mestu borbenost.

Kakšna razlika med srečanjem s KAC in s Bilom. Kot dan in noč. S Celovčani so se jeseniški hokejisti vedli kot dobri »dženemani«, kar so večkratni avstrijski prvaki dodobra izkoristili. Proti Švicarjem pa so bili jeseniški hokejisti pravi borci, neustrašeni in medsebojnih dvobojev, pa tudi sicer niso tako hitro odnehali v borbi za ploščico, kot je sicer na žalost njihova prepogosta navada. Z borbenostjo bodo popravili tudi slabo igro v obrambi in nezanesljivost obeh vratarjev, ki bosta zanesljivejša ko bosta občutila večjo sodelovanje ostalih.

Švicarski prvak se je predstavil kot hitra, uigrana in zelo dobro pripravljena ekipa, ki ve kaj hoče. Res je, da so jih Jesenjani presenetili z dobro organizirano in borbena igro, kar ni bilo videti v Bielu, pa je bilo presenečenje za Švicarje tem večje.

Sobotni veliki hokejski večer, velik po dobrem hokeju in spoznanju, da jeseniški hokej še ni odpisan, pa je na žalost pokazal kako je na Jesenicah malo tistih pravih ljubiteljev hokeja, še manj pa pravih in zvestih navijačev jeseniških hokejistov. Lahko je biti navijač in se toliči po preih ko moštvo zmaga in osvoja naslove. Pravi navijač pa ostane zvest tudi, ko gre moštvo slabo, ko ni uspehov in sladkih zmag. Toda v jeseniškem primeru pa je dejstvo, da so v tako kratkem času v prehodu iz sezone v sezono ostali brez devetih igralcev, kar je zares veliko in od tako pomlajenega moštva pričakuje »čudežev« lahko le nevednež.

Gole za Jesenice so dosegli: Hafner, Klemenc in Pajič vsi trije po dva.

NOGOMET

NK JESENICE : NK TRIGLAV
(MLADINCI) (0:2) 2:2

V prijateljski tekmi so Jesenjani gostili ekipo Triglav iz Kranja. Gostje so zelo dobro začeli srečanje in z dvema lepima zadetkoma prvi polčas rešili v svojo korist. V nadaljevanju so domačini zaigrali na vse ali nič in to se jim je tudi obrestovalo. Najprej je Cigan, ko so ga zrušili v kazenskem prostoru, zmanjšal z enajstmetrovko, malo za tem pa Radič z lepim strelom izenačil. Domačini bi še lahko dosegli kakšen gol več, če bi bili bolj priselbi pred nasprotnikovimi vrati.

NK RETEČE : NK JESENICE (ČLANI)
(1:5) 1:8

Jesenjani so v drugem kolu spet gostovali, tokrat pri novincih v ligi in visoko zmagali, čeprav so domačini, od te tekme veliko pričakovali po zelo tesnem porazu v prvem kolu v Lescah. Gostje so vso tekmo igrali zelo resno in domiselno. Plod tega je bilo veliko lepih akcij, strel na gol in seveda tudi osem zadetkov v mreži domačinov. Kljub visokemu porazu so domačini, ki so bili zelo fer, naredili dober vtis.

Gole so dosegli: Dušanovič 3, Mlakar 2, Kovačič 2 in Kramar.

Po drugem kolu je vrstni red: Jesenice 4 točke, Triglav 3, Lesce 3, LTH 2, Bohinj 2, Tržič 2, Bled in Reteče brez točke.

NASLEDNJE TEKME:

Danes, v četrtek, 28. septembra, ob 16. uri gostuje na Jesenicah ekipa Slovana iz Ljubljane, ki tekmuje v republiški nogometni ligi. Za Slovan bo nastopil tudi bivši vratar Jesenic Vukalič. Naj pomeni še to, da je Slovan eden vodilnih v slovenski ligi in za Slovan po večini mladi perspektivni igralci, na katere računa tudi prvoglas Olimpija. Tako sta iz te generacije že izšla Rombo Volje in mladi reprezentant Marko Elzner. Na tej tekmi pa se bo od aktivnega igranja poslovil dolgoletni in najstarejši igralec Jesenic Marjan Komelj. Obeta se nam torej zanimiva tekma, saj so domači nogometaši z zadnjimi nastopi dokazali, da so v solidni formi.

V soboto, 30. septembra, igrajo pionirji ob 14.30 s Tržičem, člani pa ob 16. uri prav tako s Tržičem. Mladinci pa se bodo s sovratniki iz Tržiča srečali v nedeljo ob 10. uri.

Zvone Kovačič

DELAVCI IZ ADJUSTAŽE BLUMINGA SO TEKMOVALI

V oddelku adjustaže bluminga so zaposleni pretežno mladi delavci, med katerimi vlada veliko zanimanje za nogomet. Oddelki imajo ekipo, ki vedno sodeluje na tekmah za prvenstvo Železarne. V tem tekmovalstvu so dosegli že lepe uspehe, saj so že osvojili prvenstvo Železarne in se redno uvrščajo v zaključne boje. Razen tega tekmovalja tudi uspešno igrajo v občinski TRIM ligi. Fantje vadijo redno vsak teden in jim je izvršni odbor sindikata za njihovo prizadevanost namenil sredstva za nabavo tekmovalnih dresov in žoge.

V nedeljo, 10. septembra, so na igrišču na Lipcah organizirali nogometni turnir – tekmovalje dninskih ekip. Turnir je zelo dobro uspel, saj se ga je udeležilo več kot trideset zaposlenih na oddelku, kar dokazuje priljubljenost te športne zvrsti med delavci. Boji so bili zelo zaprti, vendar v mejah dovoljenega, predvsem pa v prišnih in tovariških odnosih. Po mnenju vseh sodelujočih so taka tekmovalja potrebna, saj poleg rekreacije pomenijo tudi zbljevanje zaposlenih na oddelku, kar dokazuje pripravljenost te športne zvrsti med delavci. Boji so bili zelo zaprti, vendar v mejah dovoljenega, predvsem pa v prišnih in tovariških odnosih. Po mnenju vseh sodelujočih so taka tekmovalja potrebna, saj poleg rekreacije pomenijo tudi zbljevanje zaposlenih na oddelku, kar dokazuje pripravljenost te športne zvrsti med delavci.

Na nogometnem igrišču je bila najboljša ekipa dneine Erjavce, ki je dobila vse tri tekme in tako zasedla prvo mesto z razliko 11:0. Drugo mesto je osvojila ekipa dneine Hostnik, na tretje mesto se je uvrstila dneina Bagodici, četrto mesto pa je osvojila dneina Andreuzzi. Na koncu so vsi soglašali, da niso toliko pomembni rezultati kot to, da so prijetno prebili nedeljsko dopoldne in popoldne.

AMI

PROGRAM DRSANJA IN DRŠALNIH PRIREDITEV

REKREACIJSKO DRSANJE:

- petek, 29. septembra, od 20. do 22. ure za železarno Jesenice,
- sobota, 30. septembra, od 14. do 16. ure,
- nedelja, 1. oktobra, od 14. do 16. ure,
- petek, 6. oktobra, od 20. do 22. ure za železarno Jesenice,
- sobota, 7. oktobra, od 14. do 16. ure,
- nedelja, 8. oktobra, od 14. do 16. ure, od 17. do 19. ure in od 20. do 22. ure.

HOKEJSKE PRIREDITVE:

- sobota, 30. septembra, ob 18.30 za karavanski pokal HK Jesenice : HC KAC Celovec, vstopnina 30 din, upokojenci, vojak in šolska mladina 10 din,
- nedelja, 1. oktobra, ob 9.45 pionirski tekma HK Jesenice : HC KAC Celovec, vstopnina ni, ob 18.30 za državno prvenstvo HK Jesenice : HDK Celje, vstopnina 20 din, upokojenci, vojak in šolska mladina 10 din,
- sobota, 7. oktobra, ob 18.30 za državno prvenstvo HK Kranjska gora : HDK Celje, vstopnina 20 din, upokojenci, vojak in šolska mladina 10 din.

Tekma za državno prvenstvo med HK Jesenice in HK Olimpijo Ljubljana bo 11. oktobra ob 18.30.

TRENINGI:

- a) nejeseniške hokejske ekipe:
- petek, 29. septembra, od 22.15 do 23.30 HK Kokrica Kranj,
- sobota, 30. septembra, ni treningov,
- nedelja, 1. oktobra, od 7. ure do 8.15 HK Ljubno, od 8.30 do 9.30 DSG Rotschitz.

- ponedeljek, 2. oktobra, od 22. ure do 23.30 HK Borovlje Jesenice,
- torek, 3. oktobra, od 21. ure do 22.30 HK Triglav Kranj,
- sredo, 4. oktobra, od 21. ure do 22.30 HK Triglav Kranj,
- četrtek, 5. oktobra, od 22. ure do 23.30 PROSTO,
- petek, 6. oktobra, od 22.15 do 23.30 HK Kokrica Kranj,
- sobota, 7. oktobra, od 21. ure do 22.30 HK Blejska Dobrava,
- nedelja, 8. oktobra, od 8. ure do 9.30 HK Ljubno in od 9.45 do 11.15 HK Borovlje.

b) umetniški drsalci:

- petek, 29. septembra, od 15. ure do 16.45,
- sobota, 30. septembra, od 7.30 do 8.45,
- torek, 3. oktobra, od 10.45 do 12.15 in od 15. ure do 16.15,
- sredo, 4. oktobra, od 10.45 do 12.15 in od 15. ure do 16.15.

c) kegljanci na ledu:

- četrtek, 28. septembra, od 20. do 22. ure,
- ponedeljek, 2. oktobra, od 18.15 do 22. ure.

Iz pisarne SD Jesenice

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO V PLAVANJU ZA LETO 1978

V torek, 19. septembra, se je na letnem kopališču v Ukovi na Jesenicah odvijalo občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju. Prvenstvo, ki je bilo letos prvič, je razpisal občinski svet zveze sindikatov Jesenice, samo tekmovalje pa je dobro izvedel plavalni klub Jesenice.

Kljub deževnemu in hladnemu dnevu se je startarjev javilo prek trideset plavalcev iz sedmih organizacij združenega dela in to: železarna Jesenice, ELIM Jesenice, Vzgojno varstvene ustanove Jesenice, ZD – TOZD DE Jesenice, Kovinovarska Jesenice, Iskra Blejska Dobrava in OŠ Karavanskih kurirjev NOB s Koroške Bele. Ob tej priliki se plavalni klub Jesenice zahvaljuje vsem delavcem PIV energije železarne Jesenice, ki so kljub težkim razmeram (pomankanje pare za ogrevanje – popravilo kotla) uspešno ogreli vodo v bazenu in s tem omogočili, da je tekmovalje nemoteno potekalo.

REZULTATI:

- 50 m PROSTO MOŠKI (starost od 25 let): 1. Bojan Ravnikar – Elim Jesenice 30.0, 2. Janek Kržišnik – ZJ 31.2, 3. Boris Renko ZJ 31.6, 4. Brane Ošljaj ZJ 33.0, 5. Renato Vezosi – Elim Jesenice 37.3, 6. Goroljub Ročič – Kovinovarske Jesenice 1:01.8.
- 50 m PROSTO ŽENSKE (starost od 25 let): 1. Simona Zupan ZJ 40.8, 2. Milena Bunjevčev – Vz. varstveni zavod 47.4, 3. Metka Šlibar – ZJ 54.6.
- 50 m PROSTO MOŠKI (starost od 25 do 35 let): 1. – 2. Marjan Milatovič – ZJ 30.6, Milan Ropret ZJ 30.6, 3. Ljubo Špendov – Elim Jesenice 31.6, 4. Slavko Zupanc Elim Jesenice 36.0, 5. Miran Mekina – ZD TOZD DE Jesenice 39.6.
- 50 m PROSTO ŽENSKE (starost od 25 do 35 let): ni bilo starta.
- 50 m PROSTO MOŠKI (starost od 35 do 45 let): 1. Beno Ramuš ZJ 32.4, 2. Franc Polak ZJ 35.4.
- 50 m PROSTO ŽENSKE (starost nad 45 let): ni bilo starta.
- 50 m PROSTO MOŠKI (starost nad 45 let): 1. Anton Muhar 33.6, 2. Franci Biček 54.0, oba Železarna.
- 50 m PRSNO MOŠKI (starost od 25 let): 1. Bojan Ravnikar – Elim Jesenice 37.2,

- 2. Boris Renko ZJ 39.6, 3. Brane Ošljaj ZJ 43.8, 4. Erik Polanc ZJ 48.5, 5. Leopold Brudar ZD TOZD DE Jesenice 49.2.
- 50 m PRSNO ŽENSKE (starost od 25 do 35 let): 1. Simona Zupan ZJ 50.4, 2. Milena Bunjevčev Vz. var. zavod Jesenice 52.2, 3. Metka Šlibar ZJ 1:04.8.
- 50 m PRSNO MOŠKI (starost od 25 do 35 let): 1. Rado Tolar ZJ 41.0, 2. Milan Ropret ZJ 42.8, 3. – 4. Miloš Lukič ZD TOZD DE Jesenice 50.4, 3. – 4. Slavko Zupanc Elim Jesenice 50.4.

- 50 m PRSNO ŽENSKE (starost od 25 do 35 let): 1. Sonja Lotrič ZJ 1:04.0, 2. Tanja Kopic ZD TOZD DE Jesenice 1:09.0.
- 50 m PRSNO MOŠKI (starost od 35 do 45 let): 1. Beno Ramuš ZJ 43.1, 2. Janek Auh Iskra Bl. Dobrava 48.8, 3. – 4. Vital Savinšek ZD TOZD DE Jesenice 49.2, 3. – 4. Franc Polak ZJ 49.2, 5. Janek Samar ZD TOZD DE Jesenice 59.2.
- 50 m PRSNO ŽENSKE (starost nad 35 let): 1. Majda Knaflič ZJ 55.7, 2. Milena Mlačnik OŠ Kar. kurirjev 58.1.

- 50 m PRSNO MOŠKI (starost nad 45 let): 1. Niko Čebulj 42.8, 2. Anton Majcen 51.6, oba Železarna.
- STAFETE 4 x 50 m PROSTO MOŠKI: 1. železarna Jesenice (Milatovič, Renko, Ropret, Kržišnik) 2:13.0, 2. ELIM Jesenice (Špendov, Vezosi, Zupanc, Ravnikar) 2:24.8, 3. ZD TOZD DE Jesenice (Brudar, Lakič, Rajnik, Mekina) 2:45.0.

EKIPNI VRSTNI RED: MOŠKI: 1. železarna Jesenice, 2. ELIM Jesenice, 3. ZD TOZD DE Jesenice, 4. – 5. Kovinovarske Jesenice, 6. – 5. Iskra Blejska Dobrava.

ŽENSKE: 1. železarna Jesenice, 2. Vzgojno varstvena ustanova Jesenice, 3. – 4. ZD TOZD DE Jesenice, 3. – 4. OŠ Karavanskih kurirjev.

Trije prvovrščeni v posameznih disciplinah so prejeli diplome, pokal pa je v roke zmagovalni ekipi železarne Jesenice izročil predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Teodor Kreuzer.

Tako je prvi led prebit in upam, da bo tekmovalje postalo tradicionalno in da bo prihodnje leto še več tekmovalcev, predvsem pa tekmovalk.

PRVI MESTI ZA VERIGO IN ELAN

V mesecu avgustu in septembru so bila za člane sindikata občine Radovljica izvedena občinska sindikalna prvenstva v plavanju in avto-rallyju.

Na občinskem sindikalnem prvenstvu v plavanju, ki je bilo koncem avgusta na kopališču v Radovljici, in so ga organizirali člani plavalnega kluba Radovljica, je nastopilo 169 tekmovalcev iz 37 osnovnih organizacij sindikata. Tekmovalci so nastopili v petih, tekmovalke pa v štirih starostnih razredih in so se pomerili v plavanju na 50 m crawl, 50 m prsno, 50 m hrbtno in v štafeti štirikrat 50 m prosto.

REZULTATI NAJBOLJŠIH:

- 50 m prsno – ženske do 27 let: 1. Mojca Matjašič (Iskra Otoče), 2. Zinka Hrustelj (Plamen Kropa), 3. Nevenka Kavčič (Sukno Zapuže); ženske do 27 do 33 let: 1. Rezka Mlakar (Iskra Otoče), 2. Štefka Postrak (Sukno Zapuže), 3. Ivica Solar (Iskra Otoče); ženske do 33 do 40 let: 1. Greta Džordžević (Veriga Lesce), 2. Valčič Koblar (Vezanine Bled), 3. Francka Mehmedović (Iskra Otoče); ženske nad 40 let: 1. Marija Aharič (Sukno Zapuže), 2. Romana Gledj (Veriga Lesce), 3. Majda Donoval (GG Bled).

- 50 m prsno – moški do 27 let: 1. Viktor Ravnikar, 2. Marko Jensterle (oba Iskra Otoče), 3. Tomaž Mandelj (Veriga Lesce); moški od 27 do 35 let: 1. Jože Mihelič (ZTKO Radovljica), 2. Janek Sekanovič (Elan Begunje), 3. Drago Boškovič (GG Bled); moški od 35 do 40 let: 1. Anton Knaflič, 2. Zdravko Kelih (oba Veriga Lesce), 3. Andrej Kranjc (Plamen Kropa); moški od 40 do 45 let: 1. Miha Zvan (Iskra Otoče), 2. Brane Mervlja (Elan Begunje), 3. Peter Zorc (GG Bled); moški nad 45 let: 1. Janek Lapuh (Veriga Lesce), 2. Janek Hrovat (Elan Begunje), 3. Miro Rant (Iskra Otoče).

REZULTATI AVTO-RALLYJA

V soboto, 16. septembra je bil za člane sindikata občine Radovljica in Jesenice organiziran medobčinski sindikalni avto-rally »Kočevje 78«. Proga za avto-rally je potekala od Jesenice do Crikvenice in je bila razdeljena na sedem etap. Tekmovalci pa so morali med vožnjo opraviti v Radovljici in Kočevju dve spretnostni preizkušnji, na Turjaku preizkušni iz spomenika NOB del besedila in na koncu v Crikvenici opraviti tekmovalje v pikadu. Avto-rally, ki je bil posvečen 35-letnici kočevskega zbora, je bil združen s dvodnevним izletom na morje.

Povprečna hitrost posameznih etap je bila od 40 do 55 km na uro, tako, da je to zmogel vsak voznik ali voznica. Vsi nastopajoči so tekmovali v eni kategoriji, ne glede na moč avtomobila. Na tekmovalju je nastopilo 24 ženskih in 72 moških dvojic ali skupaj 192 članov sindikata iz 61 osnovnih organizacij sindikata občine Radovljica in Jesenice. Razen borbe za čimboljši uvrstitev v medobčinskem merilu, so se tekmovalci in tekmovalke obeh občin borili tudi za občinske naslove.

Rezultati najboljših: medobčinska uvrstitev – ženske dvojice: 1. Marija Jurkovič – Pavla Potočnik (Vezanine Bled), 2. Malči Podlipce – Irena Brušič (Elan Begunje), 3. Meta Kodele – Nada Delmajer (Osn. šola Lesce), 4. Nada Delmajer – Mojca Matjašič (Iskra Otoče), 5. Erna Varl – Milena Lavrič (Vezanine Bled) itd.; moške dvojice: 1. Lado Hegedič – Milan Čučnik (Elan Begunje), 2. Milan Gale – Brane Hrovat (Elan Begunje), 3. Zdravko Kelih – Hasim Okić (Veriga Lesce), 4. Jaka Rožič – Vinko Kobal (GG Bled), 5. Jaka Kapus – Miloš Stroj (Elan Begunje) itd.

Vrstni red najboljših v medobčinski uvrstitvi je istočasno tudi vrstni red občinske uvrstitve za člane sindikata občine Radovljica.

Vrstni red ženske dvojice občine Jesenice: 1. Jožica Smrke – Greta Solar (Železarna Jesenice), 2. Cveta Kožar – Anica Krničar (Železarna Jesenice), 3. Marjana Taljan – Jožica Arh (Železarna Jesenice).

Vrstni red moške dvojice občine Jesenice: 1. Franc Ravnikar – Oto Prešeren (Elektro Žirovnica), 2. Mitja Mišič – Mitja Jelen (Železarna Jesenice), 3. Janek Gluhar – Vinko Razinger (Železarna Jesenice). Ekipno Radovljica: 1. Elan Begunje 102 točki, 2. Vezanine Bled 75 točk, 3. Veriga

- Lesce 35 točk, 4. GG Bled 32 točk, 5. Iskra Otoče 21 točk itd.

Ekipno Jesenice: 1. železarna Jesenice 108 točk, 2. Elektro Žirovnica 22 točk, 3. Iskra Blejska Dobrava 13 točk, 4. Universal Jesenice 11 točk, 5. Klavnica Jesenice 9 točk itd.

Za člane sindikata občine Jesenice je bilo tekmovalje v avto-rally organizirano prvič, zato je bila udeležba dokaj skromna, saj je nastopilo le deset moških in tri ženske dvojice. Priprani pa smo, da bo na podobnem tekmovalju, ki bo organizirano v prihodnjem letu, udeležba tudi z Jesenic številnejša.

V skupnem seštevku točk za celoletno uvrstitev na SSI občine Radovljica pa je po devetih panogah trenutno naslednji vrstni red: 1. Elan Begunje 1.056 točk, 2. Veriga Lesce 1.050 točk, 3. Iskra Otoče 609 točk, 4. Vezanine Bled 384 točk, 5. GG Bled 373 točk itd.

Skupaj je do sedaj na občinskih sindikalnih prvenstvih občine Radovljica v devetih športnih panogah nastopilo 1.973 članov sindikata iz 97 osnovnih organizacij sindikata.

V. Matjašič

KEGLJANJE NA ASFALTU

V ponedeljek, 2. oktobra, se prične kegljanje na asfaltu za delavce železarne po programu, ki je bil posredovan vsem TOZD in delovnim skupnostim železarne Jesenice.

Iz pisarne SD Jesenice

Veseli Jesenjanov ob zadetku in poraženi vratar Biela na tleh. (S sobotne tekme za pokal evropskih prvakov med HK Jesenice in HC Biel) (Tekst in foto: J. Rabič)

Košarka

JEŽICA : JESENICE (ČLANICE)
81:49 (36:30)

V derbiju slovenske košarkarske lige so košarkarice Jesenic v Ljubljani doživele visok poraz z ekipo Ježice. Po prvem delu so bile mlade Jesenjanke enakovredne nasprotnik razigranim domačinkam. V nadaljevanju pa so postale trdne neizkušnosti in treme ter doživele visok poraz z rezultatom 81:49. Kljub porazu pa so ostale na vrhu prvenstvene lestvice.

KRAS (SEŽANA) : JESENICE (ČLANICE)
25:74 (5:39)

Po visokem porazu na Ježici so Jesenjanke v Sežani zaigrale ponovno dobro, čeprav je padec v formi očiten. V prvenstveni tekmi so visoko premagale novinke v ligi z rezultatom 74:25.

Do padca forme je vsekakor moralo priti, saj mlade košarkarice potrebujejo veliko treninga, katerega pa na Jesenicah ne morejo imeti zaradi pomanjkanja igrišč, telovadnice v ŽIC pa je na voljo le enkrat tedensko. Tako največkrat na igrišču v Podmežakliji trenirata po dve ekipi hkrati. Upajmo, da se bo to z razumevanjem odgovornih preložilo.

MLADINKE DRUGE

Na turnirju za gorenjsko prvenstvo so mladinke Jesenic v nekompletnem sestavu v Kranju najprej premagale domačo Savo z rezultatom 28:47, nato pa izgubile s Klavdivarjem z rezultatom 49:83. Kljub porazu še naprej prepričljivo vodijo na prvenstveni lestvici.

JESENICE : RADOVLJICA
(KADETINJE) 68:54

V prvenstveni tekmi za gorenjsko prvenstvo so najmlajše košarkarice prepričljivo premagale sovratnice iz Radovljice.

Košje za Jesenice so dosegle: Skumavc 14, Kantarevič 10, Vaupotič 16, Stražisar 14, Potočki 4, Bešič 8, Lah 2.

Naj na koncu omenimo še, da KK Jesenice vabi vse pionirke jeseniških šol v svoje vrste. Vpišejo se lahko vsak dan ob 19. uri pri enem izmed trenerjev kluba na igrišču v Podmežakliji.

TRIM LIGA V KOŠARKI

Najprej vas moramo obvestiti, da je bila lestvica v prejšnji številki Železarja napadna. Po odigranem devetem kolu je lestvica naslednja:

vica naslednja:	9	6	3	509:375	12
Tomšičeva 70	7 (-2)	6	1	452:321	12
Mojstrana	9	6	3	499:419	12
Železar	7 (-2)	5	2	363:307	10
Trhle veje					
TVD Javornik -					
Kor. Bela	9	1	8	288:499	2
Zaštraka	7 (-2)	0	7	241:450	0